

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

dünyanın dört bucağından masallar

ÇİN MASALLARI

1

9+
YAS

Dünyanın Dört Bucağından Masallar 1

ÇİN MASALLARI

Çevirenler: İbrahim Yıldız-Devrim Evcı

The Magic Flute and Other Children's Stories

By Modern Chinese Authors/ 1981 Pekin

© Dipnot Yayınları

Çin Masalları

Dipnot Yayınları: 55

Çocuk Kitapları: 1

Baskı: 2008 / Ankara

ISBN: 978-975-9051-58-7

Sertifika No: 0905-06-000824

Kapak Tasarımı: Sinan Solmaz

Kapak Resmi: Petra Rau

Çevirenler: İbrahim Yıldız - Devrim Evcı

Düzeltili: Yasin Erol

Son Okuma: Arjen Deniz

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Dipnot Bas. Yay. Ltd. Şti

Baskı: Mattek Matbaacılık Bas. Yay. Tan. Tic. San. Ltd. Şti.

GMK Bulvarı No 83/23 Maltepe / Ankara

Dipnot Yayınları

Selanik Cad. No: 82/32 Kızılay / Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 / Faks: (0 312) 419 25 32

e posta: dipnotkitabevi@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

Kralın Yeni Elbisesi.....	5
Ye Shengtao	
Küçük Yabankazı.....	17
Wu Mengqi	
Sihirli Eldivenler	31
Fu Lin	
Ormanın Kralı	41
Da Mai	
Uçan Horoz	47
Jin Jiang	
Kibirli Kedicikler	51
Yan Wenjing	
İki Küçük Kırlangıcın Uzun Yolculuğu.....	63
Qin Zhaoyang	
Yabani Üzümler	81
Ge Cuilin	

Periler Sultanı	95
Zhong Zimang	
Irmaktan Geçen Tay.....	108
Peng Wenxi	
Kuyruğunu Kaybeden Var mı?.....	113
Lu Ke	
Prenses Ejderha.....	121
Chen Weijun	
Haktanır Güneş Baba.....	133
Fang Yigun	
Sömürge'nin Gelişi	136
Huang Yiqing	
Sihirli Flüt.....	145
Zhang Wenxun	
Ma Liang'ın Sihirli Fırçası.....	153
Hong Xuntao	
İnsan Avlayan Kurt	163
Jin Jin	
Küçük Balıkçı.....	175
Zhang Shijie	
Budala	185
Ye Junjian	

KRALIN YENİ ELBİSESİ

Ye Shengtao

Hans Christian Andersen'in *Kralın Yeni Elbisesi* başlıklı eseri Çin'de de pek çok insanın okuduğu ünlü bir çocuk masalıdır.

Masal yeni giysilere pek düşkün bir kralın iki madrabazın oyununa gelmesini anlatır. Bu iki hilebaz kendilerini krala olağanüstü yeteneklere sahip terziler olarak takdim ederler. Sözümona krala eşi benzeri olmayan öyle bir kaftan diyeceklerdir ki aptal ve ehliyetsiz kim varsa onu göremeyecektir. Adamlar dokuma tezgâhında çalışır gibi yaparak olmayan bir kumaşı, olmayan iğne, iplik ve makasla kesip biçip dikmeye koyulurlar. Kral işin nasıl gittiğini öğrenmek için nazırlarını birer birer bu düzenci adamların yanına gönderir. Nazırlar elbise adına ortada hiçbir şey görmezler ama, budala ya da ehliyetsiz diye yaftalanmamak için krala yeni kaftanının gerçekten çok görkemli olduğunu bildirirler. Kaftanın hazır olduğu gün kral büyük bir törene katılacaktır. Kral bu tören vesilesiyle yeni kaftanını giymeye, halkın arasına öyle çıkmaya karar verir. Hilebaz terziler orasını burasını düzeltir gibi

yaparak kralın “yeni kaftan”ını giymesine yardımcı olurlar. Bu arada kralın maiyetindekilerden hiçbirisi ağzını açıp tek kelime etmez. Ortada giysi miysi görmedikleri halde aptal ve ehliyetsiz gözükmek istemedikleri için başlarını öne doğru sallayıp, “Ah, ne güzel! Harikulade!” deyip dururlar. Duyduklarından dört köşe olan kral o anadan doğma haliyle saraydan çıkar, arkasında nazırlarıyla birlikte tören alanına doğru yürümeye başlar.

Caddelere doluşan halk da kralın nazırları ve hizmetkârlarıyla aynı korkuyu yaşadığı için bu “yeni kaftan”ı yere göğe komaz. Gelgelelim bir çocuk, çünkü ancak çocuklar gerçeği söyler, birden haykırır: “Hey! Bakın! Kral Çıplak!” Bu söz üzerine büyükler birbirlerine bakıp kısı kısı gülmeye başlarlar. En sonunda hep bir ağızdan gülererek bağırlarlar: “Kral çıplak! Kral çıplak!” Oyuna getirildiğini anlayan kral utancından yerin dibine geçer. Ama ne çare, geri dönüp üstüne bir şeyler geçirmesinin de yolu yoktur. Hemen pişkin bir yüz ifadesi takınır, kalabalığın arasında yürümeye devam eder.

Andersen’in masalı burada bitiyor. Daha sonra ne olup bittiğinden söz etmiyor yazar. Ama bu olayın ardından daha pek çok şey oldu.

Kral mağrur ve güleryüzlü bir çehreyle yoluna devam etti. Göğsünü azametli görünsün diye öylesine şişirmişti ki acısı omuzlarına vuruyordu. Hayali kaftanın yerde sürünen hayali eteğini tutan hizmetkârlar ne kadar gülünç göründüklerinin farkındaydılar. Gülmemek için kendilerini zor tutuyor, dudaklarını ısırıp duruyorlardı. Krala eşlik eden herkesin gözü yerdeydi; zira başlarını yana çevirip birbirlerine bakacak olmaları kendilerini tutamayıp makaraları koyuverecekleri besbelliydi. Caddeye dizilmiş halkın ise, dudak ısırması, yere bakması, umurunda bile değildi. Gülmekten bir hâl olmuşlardı:

“Hah, hah, hah! İşte çıplak kral huzurlarınızda!”

“Heh, heh, heh! Ar namustan habersiz bu! Aklını hepten kaçırmış!”

“Hoh, hoh, hoh! Şuna bakan, şebeğe dönmüş!”

“Etine buduna bakan bir! Âdeta yolunmuş tavuk!”

Bütün bu sözleri duyan kralda utanç yerini yavaş yavaş öfkeye bıraktı. Birden durup nazırlarına, “Bu halk nankör,” dedi, “ağızlarından çıkanı kulakları işitmiyor bunların! Ne bekliyorsunuz! Şunlara hadlerini bildirin! Kaftanımın eşi benzeri yok, böyle bir giysiyi bu dünyada ancak ben giyebilirim. Bu kaftan şanıma şan, ünüme ün katacak. Daha demin siz de böyle demiyor muydunuz? Bu aptallar sürüsü kaftanımı elbette göremez! Bunu üzerimden hiç çıkarmayacağım artık. Bundan böyle kaftanım aleyhine tek laf eden hain sayıla-

cak, yakalanıp idam edilecek! İşte bu kadar! Şimdi hemen gidin ve bu fermanımı herkese duyurun.”

Nazırların emre uymaktan başka ellerinden bir şey gelmezdi. Çok geçmeden borazanlar çaldı, bütün halk toplanıp yeni fermanı dinledi. Fermanın okunmasıyla birlikte kahkahalar da şıp diye kesildi. Kral, yaptığından hoşnut, yürümeye devam etti.

Fakat fazla uzaklaşmamıştı ki kalabalıktan yeniden kıkır kıkır gülüşmeler yükseldi:

“Aa! Kral dımdızlak!”

“Keh keh keh! Amma da karaymış yahu!”

“Kih kih kih! Âdeta kemik torbası!”

“Vay be, kaftan da ne kaftanmış yani!”

Kralın yüzü renkten renge girdi. Bu kadarı da fazlaydı. “Duydunuz mu?” diye bağırdı nazırlarına.

“Duyduk, majesteleri” diye titreyerek cevap verdi nazırlar.

“Ee, ne duruyorsunuz? Fermanımı unuttunuz mu yoksa?”

“Hayır, unutmadık, majesteleri.” Nazırlar muhafızlara dönüp emir verdiler: “Gülen herkesi tutuklayın!”

Sonrası tam bir kargaşaydı. Mızraklarıyla alana dalan askerler kalabalığı kuşatmaya çalıştılar. Kadın, erkek, çocuk bütün halk panik içinde kaçışıyor, birbirlerinin üzerine devriliyor, korkudan çığlık atıp ağlaşıyorlardı. Askerler sonunda, kadın ve çocuklarla birlikte, yaklaşık elli kişiyi yakaladı. Kral ibret-i âlem için hepsinin oracıkta idam edilmesini emretti. Kralın sözü yasa demekti, itaatsizlik eden her kim olursa olsun cezasını çekmeliydi.

O günden sonra kral hep “yeni kaftan”ıyla insan içine çıktı. Maiyetinin karşısında ya da sarayın içinde sürekli üryan dolaşan kral “kaftan”ındaki “kırıksıklar”ı kendi elleriyle düzelt-

meyi de hiç ihmal etmiyordu. Saraydaki cariyeler ve nazırlar, gülme isteğiyle yanıp tutuşsalar da, yüzlerine boş bir ifade yerleştirmeyi becerebiliyorlardı artık. Majestelerinin “yeni kaftan”ıyla çok şık olduğuna inanmış gibi bir halleri vardı. Makamlarını, daha da önemlisi, yaşamlarını yitirmemenin yolunun bundan geçtiğini anlamışlardı çünkü.

Ne ki, yaşanan bazı küçük olaylar büyük talihsizliklere yol açabiliyordu.

Bir gün kral en gözde cariyesiyle akşam yemeğindeydi. Kadıncağız tepeleme şarap doldurduğu kadehi krala uzattı ve tatlı bir sesle, “Bir dikişte içiniz, efendimiz,” dedi, “majesteleri yerle gök kadar uzun yaşasın!”

Bu söze bayılan kral ağzını kocaman açtı ve şarabı gürk gürk içmeye başladı. Fakat birden öksürük tutunca ağzındaki şarabı olduğu gibi göğsüne püskürttü.

“Eyvah! Majestelerinin göğsü kirlendi!”

“Ne? Ne dedin sen? Göğsüm mü?”

Cariye hatasını fark ettiyse de iş işten geçmişti. Zavallı kadının beti benzi attı, sesi titremeye başladı. Gafını düzeltmek için atıldı: “Yo, hayır... Yani... majestelerinin kaftanı demek istedim...”

“Hain! Boşuna çabalama! Kendini kurtaramazsın. Yasamı çiğnedin!” Öfkeli kral huzurunda bekleyen bir nazıra dönüp bağırdı: “Çabuk cellada teslim edin şunu!”

Nazırlar arasında bir âlim vardı; gerçeğe gözünü kapamayı öğrenmişti ama, diğer nazırlar gibi o da kellesini emniyette hissetmiyordu. Kralın tahtta tüysüz bir maymun gibi çırlıçıplak oturmasına kendini tutamayıp gülmek ya da dil sürçmesiyle gerçeği dile getirmek, böylece de kelleyi vermek işten bile değildi. Bir gün bu nazır kendisini görevden azletmesi

için kralı ikna etmeyi başardı. Sunduğu gerekçe pek sağlamdı doğrusu: evine dönüp yaşlı annesine bakmak istiyordu.

“Hayırlı bir evlatmışsın,” dedi kral, “peki, seni azlediyorum, gidebilirsin.”

Nazır krala minnet duygularını ifade edip huzurundan çekildi. Omzundan büyük bir yük kalkmış, tüy gibi hafiflemişti. O heyecanla tedbiri elden bıraktı ve ağzından şu sözler döküldü: “Oh be! Dımdızlak bir krala bakmak zorunda değilim artık.”

Kral “dımdızlak” sözcüğünü çok açık bir şekilde duymuştu. Hizmetkârlarından birine dönüp sordu: “Ne dedi, duydun değil mi?”

Kralın o çatık kaşlarını görünce her şeyi duyduğu sonucunu çıkaran ve bu sorusuyla kendisini sınıadığından korkan hizmetkâr doğruyu söylemekten başka çıkar yol bulamadı.

Kral öfkeyle parladı ve nazırına, “Anladım!” diye bağırdı, “demek bana bakmak hoşuna gitmiyordu, öyle mi!? Bu yüzden evine dönmek istiyordun! Ama unut artık, evini asla göremeyeceksin!” Sonra muhafızlarına emretti: “Yakalayın şu densizi! Götürün cellada!”

Bu iki olaydan sonra, sürekli kralın huzurunda bulunmak zorunda olan cariyelerle nazırlar kendilerini her an istim üstünde hissettiler.

Ama dışarıdaki halk saray halkı gibi her an gözaltında olmadığından onlar gibi hep tetikte olmak zorunluluğu duymuyordu. Kral, o kuru kemik haliyle ne zaman sarayın dışına çıksa halk gördüğü manzara karşısında gülmekten kendini alamıyordu. Böylece korkunç bir kıyım başladı. Kralın tanrıya kurbanlar adadığı tören gününde üç yüzü aşkın insan sırf güldükleri için canlarından oldu. Yine kralın askeri bir geçit resmine katıldığı gün beş yüzden fazla insan darağacını boy-

ladı. Başka bir gün kral Adem baba misali şehirde gezinirken ona bakıp güldükleri için idam edilenlerin sayısı bini buldu.

Böyle böyle pek çok insan gülmesinin cezasını canıyla ödedi. Güngörmüş bir nazır bunun böyle gidemeyeceğini anlamış, bir çözüm yolu bulmaya çalışıyordu. Kralı gayet iyi tanıyordu. Majesteleri yanlış yaptığını asla kabul etmezdi. Siz istediğiniz kadar hatasından vazgeçirmeye çalışın, o daha bir burnunun dikine gider, haklı olduğuna daha bir kanaat getirirdi. Sonunda okkanın altına giden siz olurdunuz. Yapılması gereken şey kralı üstüne bir şeyler giymeye kendisinin karar vermesini sağlamaktı. O zaman halk gülmeyi bırakır, idamlar da bir son bulurdu. İyi kalpli nazır gecesini gündüzüne katıp düşündü. Ne yapmalıydı da kralı tekrar giyinmeye razı etmeliydi?

Günün birinde nazırın aklına cin bir fikir geldi.

Krala gidip şöyle dedi: “Majestelerinin üzerinde düşünmelerini istirham edeceğim bir teklifim var. Efendimiz yeni giysiler giymekten çok hoşlanıyor, buna kimsenin laf söylemeye hakkı yok. Majestelerinin şan ve şerefının nişanesi olan giysilerinin hep pırıl pırıl olması şart çünkü. Ama efendimiz son zamanlarda hiç yeni kıyafet almadı. Belli ki yeni bir elbise ısmarlayamayacak kadar meşgul kendileri. Ama bakıyorum da, majestelerinin üzerindeki kaftanın rengi biraz solmuş gibi geldi bana. Belki de yeni bir kaftan almanın zamanı geldi.”

“Rengi mi solmuş?” diye sordu şaşkın kral, çıplak göğsünü, sağını solunu eliyle yoklayarak. “Yo, rengi hiç de solmuş değil. Hem bu şahane kaftanın hiç solmayacağını bilmiyor musun? Bunu sırtımdan asla çıkarmayacağımı söylemedim mi ben size, öyleyken kalkmış kaftanımı değiştirmemi söylüyorsun. Kılıksız görüneyim de talihim ters gitsin istiyorsun herhalde. Bu terbiyesizliğin için ölümü hak ettin doğrusu, ama gelgelelim çok yaşlısın, geçmişte de bana büyük hizmetlerde bulundun.

Bu seferlik hayatını bağışlıyorum, ama bundan sonra ölünceye dek zindanda kalacaksın.” Yaşlı nazırın iyi niyeti ona paha-liya mal olmuştu.

Kahkahalar devam ettikçe idamlar da devam eti. Gözü iyi-ce dönen kral bir ferman daha çıkardı:

“Bu günden sonra Majestelerinin yüksek huzurlarıyla şe-reflendireceği yerlerde halkın birbiriyle konuşması kesinlikle yasaktır. Tek kelime edip sessizliği bozanın kellesi anında vurulacaktır.”

Bu ferman halkta büyük bir infial yarattı. Yaşlı ve ihtiyatlı insanlar bile yeni yasayı kabul edilemez buldular. Gücü olduğu için kendisine gülenleri cezalandırabilirdi kral, evet, ama mutlak bir sessizlik kurmak için konuşmayı tümünden yasaklamak... bu olacak şey değildi. Halktan yaşını başını almış kişiler bir araya geldiler ve bir heyet oluşturup saraya gittiler. Orada dizlerinin üstüne çöküp kralı görmek için yalvardılar. Sonunda kral ortaya çıktı. Biraz rahatsız olmuştu ama sakin görünmeye çalışıyordu. “Ne istiyorsunuz?” diye gürledi. “Yoksa bana isyan etmek için mi toplandınız?”

Yaşlı topluluktan hiç kimse kafasını kaldırıp da krala gerçeği söylemeye cesaret edemedi. Onun yerine hep birlikte, “Yo, hayır, majesteleri; böyle bir fikrin gölgesi bile geçmez aklımızdan,” dediler. Kral, aldığı bu cevaptan hoşnut, hindi gibi kabardı. Olmayan kaftanını sıvazladıktan sonra tekrar sordu: “Peki öyleyse neden geldiniz bakalım?”

“Majestelerinden bize konuşma ve gülme özgürlüğünü bahşetmesini istirham etmeye geldik. Haşmetli devletlimizin aleyhinde konuşanlar ya da ona gülenler bizce de cezasız kalmamalı. Fakat biz asla o densizler gibi davranmadık. Biz sadece özgürce konuşmak, özgürce gülmek istiyoruz. Fermanı geri çekmesi için majestelerine yalvarıyoruz.”

Krala eğlence çıkmıştı. “Yok şu özgürlüğümüz, yok bu özgürlüğümüz; özgürlük sizin neyinize?” diye çıktı. “Seçimini-
zi yapın. Özgürlük isteyen uyruğum olamaz. Benim tebaam
olmak istiyorsanız yasalarımaya uyacaksınız. Çıkardığım yasa-
lar mutlaktır. Onları geri çekmek ha? Bu imkânsız işte!”

Yaşlı heyetin artık söyleyecek bir şeyi kalmamıştı, başları-
nı saygıyla yere eğmiş bekliyorlardı. Kralın çekip gittiğini
görmeden bir süre öylece kalakaldılar, ta ki birileri başını
kaldırıp bakana dek. Sarayı terk etmekten başka yapacak bir
şey yoktu. O günden sonra halk kralın sokağa çıktığını haber
alır almaz evine kapandı.

Yine bir gün kral nazırları ve muhafızlarıyla saraydan çı-
kıp kentte gezinmeye başladı. Sokaklarda in cin top oynuyor-
du. Evlerin kapıları pencereleri sımsıkı kapalıydı. O ürkünç
sessizlik içinde bir tek saray erkânının adımları yankılanı-
yordu sokaklarda.

Ne ki, kral hâlâ şüphe içindeydi. Bir evin önünde zıncı diye
durdu ve başını yana eğip içeriden ses gelip gelmediğini an-
lamaya çalıştı. “Duydunuz mu” diye gürledi nazırlarına. Na-
zırların hepsi birden başlarını eve doğru eğip cevap verdiler:

“Bir bebek ağlıyor.”

“Bir kadın şarkı söylüyor.”

“Sarhoşun teki nara atıp gülüyor.”

Kral küplere binmişti, ter ter tepinmeye başladı: “İşe ya-
ramaz velet, erkeği kadınıyla beş para etmez insanlar! Koy-
duğum yasa umurlarında bile değil!”

Korkudan titreyen nazırlar bu sözleri başlarını sallayarak
onayladılar. Muhafızlara hemen emir verildi: bütün evlere gi-
rilecek, sessizliği bozan herkes tutuklanacaktı. “Kadın, erkek,
çocuk; gürültü yapan kim varsa yakalayıp idam edin!”

Askerler evlere daldı. Fakat o da ne? Sokağa dökülen insanların sayısı kısa sürede askerlerinkini aştı, halk bir olup askerleri geri çekilmeye zorladı. Evinden çıkan herkes saraya doğru yürümeye başladı. Tüm halk ayaklanmıştı. Çok geçmeden kralı çember içine aldılar, etini budunu çekiştirmeye başladılar, bir yandan da hep bir ağızdan söyleniyorlardı: “Sadece kaftanını çekiştiriyoruz kralımız! Sadece kaftanını!”

Böyle bir olay daha önce hiç gerçekleşmemişti! Erkekler kralı kollarından sımsıkı kavramışlardı. Kadınlar sırayla gelip kralın kafasına bir yumruk indiriyordu. Çocuklarsa koltuk altlarındaki kılları yoluyordu. Kral hiçbir yere kaçamazdı. Yere çöküp dertop olmaya çalışsa da erkekler güçlü kollarıyla onu tekrar kaldırıp ayaklarının üstüne dikeyiyorlardı. Koltuk altları nasıl da gıdıklanıyordu! Kollarını sımsıkı gövdesine yapıştırmak istese de erkekler buna engel oluyordu. Gıdıklamalar dayanılacak gibi değildi. Kral başını eğip kamburunu çıkardı, kaşlarını çattı, yüzü şekilden şekle girdi. Bu yaptıkları onu daha komik hâle getiriyor, kalabalık da basıyordu kahkahayı.

Olup biteni çaresizlik içinde seyreden muhafızlar da bir an geldi kahkahalarla gülmeye başladılar. Kralları kızgın bir eşekarısı sürüsünün ortasında kalmış muşmula suratlı bir maymun gibiydi.

Bir kenarda bekleyen nazırlar da muhafızların çingiraklı kahkahalarından cesaret alıp bu şamataya katıldılar.

Ama nazırlarla muhafızların bir an durup düşünmeleri gerekiyordu. Kralın koymuş olduğu yasayı onlar da az önce çiğnemişlerdi. Geçmişte krala gülen herkesi ferman gereği yakalayıp idam etmişlerdi. Şimdiyse kralın haline kendileri de gülüyorlardı. Böylece halkla aralarında bir fark kalmamıştı. Vücudunun her tarafı morarıp kararan kral şeytan çarpmış keçi yavrusu gibi tir tir titriyordu. Evet, bir şey komikse ona gülünürdü. Ama kral insanların gülmesini yasaklamıştı! Böyle ya-

sa olur muydu hiç? Yasasının da, fermanının da canı cehen-
neme! Nazırlar da halkla birlikte bağırmaya başladılar: “Hay
o kaftanın başında paralansın!”

Nazırlarının ve askerlerinin kendisine sırt çevirip halkla
birlikte hareket ettiğini gören kral ne yaptı dersiniz? Alnının
ortasına bir göktaş çarpmış gibi oldu, oracığa yığılıverdi.

İllüstrasyon: Huang Yongyu

KÜÇÜK YABANKAZI

Wu Mengqi

Kuzeyin o uçsuz bucaksız steplerine sonbahar gelmiş, çayırlardaki uzunlu kısalı otlar sararmaya, yer yer de kurumaya yüz tutmuştu. Kır çiçekleri çoktan solmuştu. Sazlıklardaki kamışlar esen rüzgârla bir o yana bir bu yana sallanıp duruyordu. Yazı bu sazlıklarda geçiren yaban kazları güneğe göç etmeye hazırlanıyordu. Önlerindeki bu uzun yolculuk için, dede kazın kılavuzluğunda büyük bir gayretle eğitim uçuşları yapıyor, ondan nasıl bir düzen içinde hareket edeceklerine ilişkin bilgiler alıyorlardı.

Hele genç yaban kazlarının içi içine sığmıyordu. Bozkırda doğmuş ve orada büyümüşlerdi, güneydeki toprakların nasıl bir yer olduğunu görmek için can atıyorlardı. Oraya varmak için yüce dağları aşmaları, uçsuz bucaksız denizleri geride bırakmaları gerekiyordu: böyle söylenmişti onlara. Güneyde her bir yanda nehirler, tarlalar, çiçekler ve ağaçlar vardı; kışın hava tıpkı buraların yazı gibi olurdu. Soğuşu henüz tatmayan yaban kazları sıcakşı seviyorlardı. Rüzgâr bir iki kez sert ese-

cek olmuş, bu da onların keyfini kaçırmaya yetmişti. Fakat daha önemlisi, bir sefere çıkacaklardı ve bu sefer onların dayanma gücünü sınayacak ve sonrasında Palazlanmış Yabancı unvanını alıp alamayacakları belli olacaktı.

Yavru yaban kazları arasında geniş ve güçlü kanatları, düz ve sağlam bacakları, uçuş ve yüzmedeki üstün becerisiyle özellikle kendini gösteren pek yaman biri vardı. Bu küçük yabankazı bir keresinde, 100 metrelik uçuş yarışmasında 28 saniyelik inanılmaz bir dereceyle birinci gelmişti; bu, kırlangıçlara ait rekorun kırılması demekti. “Ancak bir kırlangıç benden daha hızlı uçabilir,” diye övünüyordu bizimki. Aslında alçakgönüllü olmaya çalışıyordu, zira bir kırlangıçtan daha hızlı uçuşunu düşünmüyor da değildi.

Çıkacakları o uzun yolculukta ne yaman bir kaz olduğunu kanıtlamak için bir iki şey yapabileceğini kuruyordu. Belki de onu sürünün lideri yaparlardı, neden olmasın? Fakat yeteneği olmayan birinin lider olduğu nerede görülmüş? Diğer yaban kazlarıyla bir güç yarışına girse ve sonrasında kimin lider olması gerektiği açıkça ortaya çıksa ne iyi olurdu.

Fakat böylesi bir amaç için yarışma düzenlendiği hiç görülmemişti. Bütün liderler seçimle belirleniyordu. Dede kaz bölük lideriydi; amcalar ve teyzelerse uçuş liderleri... Küçük yabankazı kendini göstermeye çalışıyordu çalışmasına ama, kimse onu dikkate almıyordu. Bu duruma öylesine yerinmişti ki eğitim uçuşlarına tamamiyle boş verdi. Uçuş lideri kendisini çağırmaya geldiğinde ona hiç kulak asmadı. Bölük lideri geldiğindeyse ona görünmemek için bir yerlere saklandı. Doğrusunu söylemek gerekirse dede kazdan bir parça korkardı, çünkü o her konuda herkesten daha çok bilgiliydi, bir konu dışında... İş uçmaya geldi miydi, dede kaz bile, öyle ahım şahım değildi.

Küçük yabankazı çalıların arasına uzanmış, bir o yana bir bu yana sallanıp “*Haydi İleri*” şarkısını söylüyordu. Başını kaldırıp gökyüzüne baktı, irili ufaklı bir sürü yabankazı nasıl bir düzen içinde uçacaklarının provasını yapıyorlardı. “Bu kadarı da fazla ama,” dedi kibirle, “boşuna bunca telaş. Hiç değer mi yani?”

Hava giderek soğuyor, sazlıkta yüzmek artık eskisi kadar keyif vermiyordu. Küçük yabankazı sabırsızlanmaya başlamıştı. Niye bekliyorlardı ki? Sabahtan akşama dek havada dönüp durmanın ne yararı vardı? Tek başına uçmayı bile aklından geçirdi, gelgelelim yön duygusu gelişmemişti henüz.

En sonunda büyük gün gelip çattı. Yaban kazlarının hepsi bir araya toplandı. Diğer kuşlar onları yolcu etmeye gelmişlerdi: sülünler, ördekler, tarlakuşları... hepsi cıvı cıvı ötüşüp duruyorlardı: “Güle güle! Güle güle!” Yaban kazları lades kemiği biçiminde uçmaya başladılar, arkalarından esen rüzgâr söyledikleri şarkıyı çayırlardan aşırıp ötelere taşımaktaydı.

Küçük yabankazı bir süre sonra çok yavaş uçtuklarını fark etti. Bu hızla giderlerse güneye ne zaman varabilirlerdi? Sürüden ayrılarak ileriye doğru atıldı. En önde uçarken kafasını çevirip geriye baktı, dede kaza gülümsedi. Dede kaz arkasından sesleniyor, bir şeyler söylemeye çalışıyordu ama, küçük yabankazı onu duymuyordu bile. Hızla kanat çırpmayı sürdürdü ve bütün sürüyü epeyce geride bıraktı.

Var gücüyle kanat çırttığı için domur domur terlemeye başladı, fakat arkasına baktığında diğer kazları ufukta siyah noktalar halinde görüyor, bundan da büyük mutluluk duyuyordu. Kendisinin değil de dede kazın böylesi bir sefere liderlik etmesini hem komik buluyor hem de kızgınlıkla karşılıyordu. Ne diye kendisine bağırıp çağırmışlardı ki? O özgür ve başına buyruk bir kazdı, canı isterse uçar istemezse yan gelir

yatardı. Arkasındaki sürüyü gözden yitirene dek bunları düşündü hep.

Mola verme zamanının geldiğini düşünen küçük yabankazı alçaldı ve bir kumsala kondu. Kumların üzerine uzandı, bacaklarını uzatıp iyice gerdi. Çok yorulmuştu. Kolay değildi tabii, şu genç ömründe ilk kez bu kadar uzun bir mesafe kat etmişti. Az ötede, sudan çıkıp kumsala yürüyen küçük bir kaplumbağa gördü. Başka zaman olsa hayvanın üstüne çıkar ve eğlenceli bir yolculuk yapardı, ama bir adım atacak dermanı bile yoktu şimdi. Bu küçük korkak yaratık nereye gidiyordu böyle, göz ucuyla şöyle bir baktı. Küçük kaplumbağa bizimkinin bulunduğu yere doğru ilerlemeye başladı, onu görür görmez de şaşkınlıktan öylece kalakaldı. Minik gözleri faltaşı gibi açılmış, küçük yabankazına bakıyordu. “Yalnız gezen bir yabankazı!” diye tısladı hayretle, ardından sordu, “arkadaşlarından ayrı ne arıyorsun buralarda?”

“Yalnız gezen bir yabankazı mı dedin?” Bizimkinin fıyakası biraz bozulur gibi olmuştu. Küçük kaplumbağanın kafasına hafiften bir şaplak indirdi, “Sen kendi işine bak,” diye çıkıştı, “bu kadar da meraklı olma.”

Küçük kaplumbağa hemen kabuğuna çekildi. Bizimki neşesini bulmuştu, kaplumbağanın haline güldü. Sonra ayaklandı, bir güzel gerindi, kuzeye baktı. “Neredeler acaba? Bir sorun mu çıktı? Of, nasıl da yavaş uçuyorlar!” Kanatlarını keyifsizce çırpı, göğe havalandı.

Fakat havalanır havalanmaz bütün yön duygusunu yitirdi. Giderek kaygılanmaya başladı. “Dede! Dede!” diye seslendi. Çok uzaklarda önü sıra uçan bir kaz sürüsü gördü. “Bunlar ne zaman beni geçtiler? Yoksa, yanlış yolu mu tuttum?” Bu soruların önemi yoktu artık. Canını dişine taktı ve sürüye yetişmeyi başardı.

Yaban kazları gökyüzünde muntazam bir sıra içinde uçuyorlardı. Uçuş düzeni hep aynıydı: iki büyük yabankazının arasında bir küçük kaz vardı. Küçük yabankazı bir sevinç çığlığı atarak sürünün sonuna katıldı. Torununun sesini duyan dede yerinden ayrıldı ve onunla yan yana uçmaya başladı. Dede kazın tepesinin attığı her halinden belliydi, “Bana bak, delikanlı!” diye payladı bizimkini, “kendinden bu kadar emin olma. Kendi bildiğini okur da yolunu kaybedersen, bunun sorumlusu sadece sen olursun.”

Küçük yabankazı karşı çıkar gibi oldu: “Nasıl kaybolabilirim ki?”

“Lideriniz benim. Görevim de tüm sürüye göz kulak olmak, tek sana değil. Bir düşünsene, sürüyü kaybettiğin ve kar fırtınasına yakalandığın anda işin bitti demektir.” Dede kaz bunları söyledikten sonra yeniden sürünün başına döndü. Küçük yabankazı biraz utanmıştı kendisinden, bir süre hiç sesini çıkarmadan sürünün peşinden uçmayı sürdürdü. Fakat işin tuhafı, sürü oldukça yavaş uçmasına karşın, küçük kaz bir parça geride kalmaya başlamıştı.

Bereket hava kararmak üzereydi. Sürü, içinden gökyüzüne kamışların yükseldiği bir göle kondu. Belli noktalara nöbetçiler yerleştirildi, iki amca kaz iki ayrı tümseğin üzerinde dimdik durdular. Diğer bütün kazlar dinlenmeye çekildi.

Ertesi gün hiç mola vermeksizin uçmalarına karşın sürüde hiçbir yorgunluk belirtisi gözükmedi, akşam yemeğinden sonra dans edip şarkı bile söylediler. Bir tek küçük yabankazı tel tel dökülüyordu. Kendine sakın bir yer buldu, kafasını kanatlarının altına soktu ve çok geçmeden derin bir uykuya daldı.

Şafak söktüğünde sürü yeniden yola koyuldu. Hepsi de bir önceki gün gibi muntazam uçuyorlardı. Fakat küçük yabankazı için işler hiç de yolunda gitmiyordu. Bacakları adamakıllı ağırlaşmış, hantallaşmıştı sanki; sırtında ağır mı ağır bir yük varmış da bu yükün altında giderek eziliyormuş gibiydi. Bedeninin her hareketi ona acı veriyordu. Dünkü gibi sürünün önünde uçmak şöyle dursun, onlardan geri kalmamayı bile ucu ucuna becerebiliyordu.

Birdenbire uzaklarda kara bulutlar belirdi, aralıklarla da şimşekler çakıyordu. Dede kaz alarm işaretini verdi, bütün yaban kazları safları bozmaksızın birbirlerine iyice yaklaştılar. Dede kaz küçük yabankazına kendisine yaklaşması için seslendi. “Eğer yorulduysan kuyruğuma tutun.” Fakat küçük yabankazı bunu gurur meselesi yaptı: “Benim gibi birinin ihtiyar bir kazın kuyruğuna tutunması olacak iş mi? Bunun şakası bile olmaz! Benim diğerlerine

yardım etmem varken...” Böylece, dede kazın sözünü dinlemektense kendi yerinde uçmayı tercih etti.

Birkaç dakika sonra sürü fırtınaya yakalandı. Kara bulutlar gitgide çoğalıyor, kaynıyordu. Bütün hışmıyla indiren yağmur yaban kazlarını sıırılsıklam etti. Kazlar önlerini göremiyorlardı, kanatlarındaki derman giderek azalıyordu. Rüzgâr öylesine yaman esiyordu ki, ne denli can havliyle dosdoğru uçmaya çabalasalar da pek az mesafe kat ediyorlardı. Gök gürlemeleri kulaklarını sağır edercesine yanı başlarında patlıyordu birbiri ardınca.

Yaban kazları birbirlerini yüreklendiriyorlardı. Kimi zaman yavru kazlar büyüklerinin kuyruğuna yapışmak zorunda kalıyordu. Hepsi de ilerlemek için büyük bir mücadele veriyordu.

Bu arada bizim başına buyruk küçük yabankazı fırtınayla tek başına boğuşup duruyordu ama, boşuna... Rüzgâra karşı koyacak gücü kalmamıştı, bir süre sonra hızla alçalır halde buldu kendini. En sonunda bir gölün kıyısına tepetaklak düşüverdi, tam anlamıyla bozguna uğramıştı, güçlkle nefes alıp veriyordu.

Fırtına dindiğinde masmavi bir sonbahar göğü göründü yeniden. Diğer kazların da kendisiyle aynı akıbete uğradığını düşünen küçük yabankazı onlardan bazılarını görme umuduyla etrafına bakındı, ama ortalıkta kendisinden başka kimse yoktu. Başını kaldırıp yukarılara baktığında aynı düzen içerisinde güneye doğru uçan kendi sürüsünü gördü. Büyük bir yabankazı, sanki birini arıyormuşçasına, dönenip duruyor, bir sağa bir sola doğru uçuyordu. Küçük yabankazı bunun kendisini arayan dede kaz olduğunu anladı. Hemen uçup dedesinin karşısına çıkmak istedi ama kanatları açılmayı reddediyordu. Seslenmek istedi, ama sesi öyle zayıf çıktı ki... Dede kaz bir süre daha torununu

aradı, fakat sonrasında bu işten vazgeçti ve diğerlerine katıldı. Sürü giderek gözden uzaklaştı ve yavaş yavaş ufukta kayboldu.

Küçük yabankazı derin bir iç çekti, hayatında ilk kez kendini hıçkırı hıçkırı ağlarken buldu.

Kamışların arasında kendine bir yer seçti, uyumak üzere uzandı, ama uyku tutmuyordu. Epeydir kursağına bir şey girmemişti. Kanatları sızım sızım sızılıyordu, morali adamakıllı bozulmuştu. Düşünmeye başladı. Kendisini bu denli dev aynasında görmemeliydi. Diğer kazlar talim yaparken o aylak aylak gezmişti. Dede kaz ona kuyruğuna tutunmasını söylediğinde bunu yapmayı reddetmişti. Kendisini bir kahraman olarak görmüştü. “Ne kahraman ama!” diye düşündü, “Olsa olsa tek başına kalakalmış bir yabankazıyım ben!”

Ay, bulutların arasından çıkıverdi. Nehrin kıyısında bütün börtü böcek gece konserine başladı. Başka zaman olsa küçük yabankazı bu konserden hoşlanırdı, ama şimdi, duyduğu bu sesler ona ürküntü veriyordu. Uzun otların arasında gezinen iki parlak göz gördü birdenbire. Tepesinde bir yerlerde bir baykuşun ötüşünü işitti. Of, nasıl da korkunçtu her şey! Arkadaşları neredeydi? Şimdi bir yerlerde tatlı tatlı uyuyorlardı elbette. Dede kaz geceyi geçirmek için iyi ve güvenli bir yer seçmiş olmalıydı, nöbetçi dikmeyi de ihmal etmeden.

Oysa onun gözüne uyku girmiyordu. Tam gözünü kapayacakken en küçük bir çıtırtıda hemen sıçrayıveriyordu. Kamışların arasında dolanan bir sazan bile onu korkutmaya yetiyordu.

Bu şekilde korkunç bir gece geçirdi. Gün ışıdığında sazların arasından çıktı, gerindi. Kanatlarıyla bacaklarının es-kisi gibi ağrımadığını gördü. Hemen şimdi uça mıydı?

Ama ne tarafa? Sürüyü bulma ya da onlara yetişme şansının çok az olduğu besbelliydi. O uçsuz bucaksız kuzey bozkırına geri dönmesi de imkânsızdı, kış oralarında çoktan hüküm sürmeye başlamıştı. Peki, ne yapacaktı?

Göl kenarında tek ayağı üzerinde kahvaltı etmekle meşgul bir balıkçıl gördü. Küçük bir balık yanına kadar sokulsun diye sessizce bekliyordu, daha bir saniye geçmemişti ki balıkçıl uzun gagasını suya daldırdı, yakaladığı balığı lüp diye yutuverdi. Küçük yabankazı ona doğru uçu. “Balıkçıl amca!”

Balıkçıl döndü, küçük yabankazına bir an dikkatli gözlerle baktı, sonra “Senin için ne yapabilirim, küçük yabankazı?” diye sordu.

Küçük yabankazı gözyaşlarını tutamadı.

“Hey, nen var? Yoksa sürünü mü kaybettin?” Balıkçıl ona küçük bir balık verdi. “Al, ye şunu, evlat.”

Küçük yabankazı başını iki yana salladı: “Özür dilerim, hiç iştahım yok.”

“Üzülecek bir şey yok. Yeniden uçmaya bak.”

“Şimdi o kadar uzaktadırlar ki. Beni beklemezler.” Küçük yabankazı bu kez daha şiddetli hıçkırıklara boğuldu.

“Durum buysa bunun tek suçlusu gene sensin.” Balıkçıl bir ayağını indirip diğerini kaldırdı. “Buralardan bir an önce uzaklaşsan iyi olur, kar bastırmadan.”

Küçük yabankazı merakla sordu: “Kar nedir?”

“Kar? Kar, seyretmesi çok hoş bir şeydir, hele lapa lapa yağdığında... Fakat üzerine yağması korkunçtur, bedenindeki kanı dondurur çünkü!”

“Ah, Tanrım!” diye iç çekti küçük yabankazı.

“Ne o, karı görmek ister gibi bir halin var?”

“Yo, hayır. Görmesem daha iyi. Hemen yola çıkıp sürüyü yakalasam iyi olacak.”

“Bence de. Bir bak kendine: öylesine genç ve güçlüsün ki... Eğer insanlar sürünü kaybettiğini duysalar eminim haline gülerlerdi!”

“Amca, onlara yetişeceğimden eminim artık,” diye cevap verdi küçük yabankazı, kendine güveni geri gelmişti, zira karnını bir güzel doyurmuştu. Enerji toplamış, moralini düzeltmişti. Kanatları daha güçlüydü şimdi. Balıkçıla veda etti ve kanatlarını çırparak havalandı. Gökte uçarken altından göl sularının geçip gittiğini, sazların geride kaldığını, çayırlığın giderek yakınlaştığını gördü.

Küçük yabankazının havada uzaklaşmasını seyreden balıkçıl aniden onun yanlış yönde ilerlemekte olduğunu fark etti: doğuya, güneşin olduğu yere doğru uçuyordu! Balıkçıl hemen kanatlarını çırpı ve hızla havalandı.

Arkasından birilerinin kendisine seslendiğini işiten küçük yabankazı başını çevirdiğinde balıkçılı gördü. Balıkçıl seslendi: “Küçük yabankazı! Nereye gidiyorsun?”

“Güneye.”

“Güneye mi? Peki o zaman niçin yönün doğuya doğru?”

“Oh, hata yapmış olmalıyım.”

“Görünen o ki hangi yönde uçman gerektiğini bilmiyorsun sen. Dinle. Güneye doğru uçmalısın. Sabahleyin güneşi solunda görürsün, öğleden sonra sağında. Vakit öğlense güneşe doğru ilerlersin. Anladın mı?”

“Anladım,” diye cevap verdi küçük yabankazı, yönünü değiştirirken de balıkçıla “Çok teşekkür ederim, hoşça kal!” dedi.

Küçük yabankazı hızla yol alıyordu. Ağrıya, yorgunluğa aldıracağı yoktu. Tek düşüncesi bir an önce sürüsüne katılmaktı. Bir gün daha geçti, karanlık çöktü. Uyumak için uy-

gun bir yer bakındı aşağılarda. Fakat göz alabildiğine uzanan sık bir ormanlık alandan başka bir yer göremedi. Ortalıkta bir su kıyısının olduğuna dair hiçbir işaret yoktu.

Bir süre daha uçtuktan sonra bir çam ağacının dalına konmaktan başka yapacak bir şey bulamadı. Dalın üzerinde pek rahat değildi, çünkü ayaklarını sağlam basamıyordu orada. Derken aşağıdan gelen bir ses işitti:

“Ne tuhaf bir yaratık bu böyle! Amma garip bacakları var!”

Aşağıya baktı ve fırça gibi kuyruğunu peşi sıra sürüklemekte olan bir sincap gördü, sincap gözlerini bacaklarına dikmiş öyle bakıyordu. Küçük yabankazı kendisine bu şekilde bakılmasından bir hayli rahatsız olmuştu. Fakat aksi davranmasına rağmen balıkçılın kendisine nasıl yardımcı olduğunu hatırlayınca kendini tuttu. İç geçirdi ve üzerinde daha rahat edeceği bir dala tünedi.

“Daha önce senin gibi bir kuşu hiç görmedik,” dedi küçük sincap.

“Fakat ben sizleri çok iyi tanıyorum, küçük sincap,” diye karşılık verdi küçük yabankazı, “Kuzey bozkırında sizin gibilerden milyonlarcası var.”

Aldığı bu cevaptan merakı daha da artan küçük sincap bu tuhaf kuş hakkında daha fazla şey öğrenmek istedi, ikisi kısa sürede sohbeti koyulttular. Küçük sincap küçük yabankazının sulak bir yer aradığını duyduğunda ona “Yirmi beş bin ağaçlık ormana doğru uç,” dedi, “oralarda bir yerde bir göl bulacaksın. Bir keresinde ben de oraya gittim, büyükbabam götürmüştü beni.”

“Ama güneş battığında hangi yöne gideceğimi nasıl bileceğim?” diye sordu küçük yabankazı, çaresizlik içinde kanatlarını çırpı.

“Bu hiç de zor değil,” diye cevap verdi küçük sincap. “Ağaçların gövdesine bak. Ağacın yosunsuz tarafı güneye, yosunlu tarafı kuzeye bakar.” Küçük yabankazı küçük sincabın bilgisi karşısında hayranlığını gizleyemedi ve yeniden yola koyuldu.

Küçük yabankazı yirmi beş bin ağaçlık ormanın üzerinden geçerken tam arkada büyük bir göl gördü. Hızla alçaldı ve gölün kıyısına kondu. Yeterince yiyip içtikten sonra tam uykuya dalmak üzereydi ki kafasına birden dank etti: Böyle her gece uyuyacak olursa sürüye asla yetişemezdi. Artık karanlıkta bile yönünü nasıl bulacağını biliyordu, o zaman hiç dinlenmeden habire uçmalıydı. Böylelikle yeniden halalandı.

Ertesi gece, birkaç dakika dinlendikten sonra tam da uçmaya hazırlanırken, kanat çırpışına uyanan bir çift kuğuyla karşılaştı. Kuğular, onun hikâyesini dinledikten sonra, yıldızların gökyüzündeki konumlarına ve hareketlerine bakarak da yönünü bulabileceğini söylediler ona.

O andan sonra küçük yabankazı çok az uyuyarak ve de her defasında sadece birkaç dakika dinlenerek yoluna devam etti. Gece gündüz demeden kanat çırpı. Bir iki kez fırtınaya yakalandı, ama kısa bir aradan sonra yeniden uçuşa geçti. Saatler boyu uçmaya yavaş yavaş alıştı, enerjisi giderek artıyor ve kanatları da eskisi gibi ağırmıyordu. Yakın zamanda sürüye katılma umudu onu şevke getirmişti.

Dalgalı bir denize yaklaştı. Rüzgâr ve dalgalar çayırılığın üzerinde uçarken tutuldukları fırtınayı hatırlattı ona. Artık teslim olmak yoktu, hiç durmaksızın bir gün bir gece uçu. Çok bitkin düşmüştü ama dinlenmeyi göze alamıyordu. Denizde bir kaynarca onu yutmak istercesine birden kükredi, fakat bizimki hemen kenara kaçarak bu tehlikeyi savuşturdu. Kanatları giderek güçten düşse de güneye doğru

uçmaya devam etti. “Kanatlarım beni yarı yolda bırakırsa dalgalara yem olurum,” diye düşünüyordu. Bir yandan da sürüdeki yoldaşlarının kendisini nasıl özlediğini, dedesinin endişe içinde nasıl da yollarını gözlediğini hatırladı. Öyleyse dayanmalıydı.

Rüzgâr şimdi onu ileriye doğru itiyordu, kanatlarını açtı ve rahatça süzüldü.

Karşısına çıkan birkaç martı onu sığılık bir yere götürdü, orada bir süre dinlenme imkânı buldu. Martılar ona yemesi için balık ve ıstakoz verdiler, küçük yabankazı bu yediklerinin nehir balığı ve karides kadar lezzetli olduğuna hükmetti.

Tekrar yola koyuldu ve çok geçmeden denizi arkasında bıraktı. Küçük bir çayda sudaki görüntüsüne baktı ve kendisini çok zayıflamış buldu; kolay değildi, boradan yağmurdan epey hırpalanmıştı. Ama göğsü daha bir genişlemiş, gözleri daha bir keskinleşmişti. Sudaki yansımalarına bakıp gülümsedi.

Bir gün daha geçti ve bir kez daha gece oldu. Küçük yabankazı yiyecek bir şeyler bulma umuduyla sazlık gibisinden bir yer ararken, aşağıdan dalga dalga yükselen tanıdık bir şarkının nağmelerini işitti:

*“Fırtınaya yağmura kafa tutar,
Ne denizden ne göklerden korkarız.
Birlikte, hep birlikte
Güneye doğru uçarız.”*

Bu, *Haydi İleri!* şarkısıydı. Küçük yabankazının gözleri yaşlarla doldu. O zamana kadar görülmemiş bir hızla inişe geçti, sürü küçük bir gölün kıyısına yayılmıştı, onları görebiliyordu artık. “Dede! Dede!” diye çığlık attı, “ben geldim!”

Dede kaz torununa doğru koştu ve onu sımsıkı kucakladı. Arkadaşları kanatlarını çekiştiriyor ve hafiften sırtına

vuruyorlardı; o ise herkese gülümsüyor, bu arada da göz-yaşları yanaklarından aşağıya sicim gibi süzülüyordu.

O gece deliksiz bir uyku çekti: tatlı mı tatlı, huzur içinde bir uyku. İki amcası yanı başında durup ona bekçilik etti, dedesiye gece boyunca yanında durdu.

Ertesi gün berrak bir gökyüzü karşıladı onları. Sürü yeniden havalandı. Küçük yabankazı sürünün ortasında rahat rahat kanat çırpıyordu, arada sırada dostları balıkçıl amca, küçük sincap, kuğular ve martılar düşüyordu aklına. Fakat kafasındaki en önemli düşünce şuydu: artık sürü nereye giderse gitsin, ister güneye ister gerisin geri kuzeye, onların peşinden bir an olsun ayrılmayacak, onları bir daha asla terk etmeyecekti.

İllüstrasyon: Ding Cong

SİHİRLİ ELDİVENLER

Fu Lin

Bir zamanlar bir dağın eteğindeki küçük bir kasabada ihtiyar bir terzi yaşamaktaydı. Yirmisine yeni girmiş bir delikanlı da ona çıraklık etmekte, terzilik sanatını öğrenmeye çalışmaktaydı.

Sabahtı. Güneş bir mızrak boyu yükselmişti. Ama bizim çırak hâlâ uyuyordu. Güneş ışınları delikanlının göz kapakları üzerinde oynaşp durdu bir süre. Delikanlı daha fazla uyuyamadı. Nihayet gözlerini açtı, yatağında doğruldu, kendini yorgun ve keyifsiz hissediyordu. Eline bir makas alıp kumaş biçmeye koyuldu. Ama biçtiği kumaşlar hiçbir şeye benzemiyordu. Düşünmeye başladı. Bu çıraklık da ne zaman bitecekti? Yarın mı, yoksa öbür gün mü? Yarın biterse ne âlâ. Yoksa öbür günü beklemeye hiç sabrı kalmamıştı.

Meseleyi ihtiyar terziyle konuşmaya karar verdi. Yataktan kalkıp dükkana yollandı. Ustası gerçekten de çok kocamıştı. Komşuları onu sararmış, en ufak bir esintide savrulmaya ha-

zır bir göz yaprağına benzetiyorlardı. O da kocadığının farkındaydı, zaten bu nedenle kendine bir çırak tutmuştu.

İhtiyar terzi, gözlüğünü burnunun ucuna kadar indirmiş, makinesinin başında büyük bir dikkatle dikiş dikiyordu.  ırağının yanı başında bittiğini görünce başını kaldırdı, ona baktı: “Ne o? Bir şey mi isteyecektin?”

“Usta, söylesene, sence ben ne zaman b ki dikişi öğrenmiş olurum?”

İhtiyar terzi donuk bir sesle cevap verdi: “Acele etme, evlat. Bu işte daha çok yenisin. Evvela mangal kömürünü yakıp  t ye koymayı, kepenkleri ve d kk n kapısının sürgüsünü a mayı, iplik-kumaş parçalarını süpürüp atmayı ve gelen müşterileri karşılamayı öğrenmelisin. şimdilik bunlarla uğraş bakalım, zamanla sana elbise dikmeyi de  ğretirim. Tüm h nerimi sana aktarmayı ve böylece seni iyi bir terzi olarak yetiştirmeyi ben de çok istiyorum. Biliyorsun, yavru bir kuş da palazlanmadık a  am z.”

Çırak ustasının söylediklerinden hiç hoşnut kalmamıştı. Kendi kendine söylendi: “Tanrım, olamaz! Bu kadar süre nasıl beklerim ben?”

O gün bir m şteriyeye elbisesini götürmesi gerekiyordu. Dönüş yolunda k  k benekli kediye rastladı. K  k kedi “Yüzünden düşen bin parça. Bir derdin mi var?” diye sordu çırağa.

Çırak i ini çekti. “Hemen şu anda b ki dikişi bir  ğrenebilsem! Tek dileğim bu. Ama ustam diyor ki...”

K  k benekli kedi çırağın sözünü kesti: “Boş ver ustanı. Ne yapman gerektiğini biliyorum. Bana rastladığın için şanslısın.”

“Eee? Ne söyleyeceksin bana?” diye sordu çırak sabırsızca.

“İyi dinle. Buradan güneye doğru git, sonra batıya, daha sonra da doğuya sap. Karşında bir tepe göreceksin. Bu tepeden dört mevsim güzel kokular yayılır etrafa. Baharda armut ağaçları çiçek açınca bütün yamaçlar beyaza keser. Güzün armutlar olgunlaştığında tatlı kokuları ta uzaklardan duyulur. Tepedeki mağarada sırma işlemeli elbisesiyle genç bir kız yaşar. Oradaki sihirli pınarın başını bekler. Bu pınardan kim su içerse, doğuştan budala bile olsa, çok akıllı bir kimse olur hemen. Çok akıllı olunca insan ancak zor işlere tenezzül eder, bunların üstesinden kolayca gelir de. Sihir etkisini böyle gösterir. Bu dediğim, terzilik için de geçerli elbette.”

Çırak sevinçten havalara zıpladı. “Harika! Hemen gidip sırma elbiseli o kızı bulayım.”

Yola koyuldu. Bir yandan taban tepiyor, bir yandan da neşeli bir ezgi mırıldanıyordu. Öylesine mutluydu ki! İçinden havalara sıçramak, perendeler atmak geliyordu. “Önce güneye... sonra batıya... daha sonra da doğuya... baharda tepedeki armut ağaçları bembeyaz çiçek açar... güzün olgun armutların kokusu ta uzaklardan duyulur... sırma işlemeli elbisesiyle genç bir kız... sihirli pınar...” diye kendi kendine konuşup duruyordu. “Sırma elbiseli kızı bulacak, sihirli pınarın suyundan içeceğim, böylelikle de bir anda terziliği öğrenmiş olacağım,” dedi yüksek sesle. Öylesine neşelenmişti ki kahkahalar atmaya başladı. Gözlerinden yaş gelinceye dek güldü. Öyle çok güldü ki taşlı bir yolda yürümekte olduğunu hepten unuttu. O anda da ayağı bir şeye takıldı.

Kırmızı bir taşı bu. “Demek sendin!” Tam bir tekme atacaktı ki taş bulunduğu yerden doğruldu ve oracıkta fır fır dönüp durmaya başladı. Delikanlı hayretten donakaldı, taşın yerde dans edip daireler çizmesini şaşkınlık dolu gözlerle

seyretti. Taş, sonrasında, gene göz açıp kapayıncaya kadar geçen bir sürede, göğе ağdı.

Terzi çırağı gözlerini ovuşturdu. Ağzı bir karış açık kalmıştı. Sonra bir hayret çığığı kopardı, zira kırmızı taş gülümseyen bir ihtiyar adama dönüşmüştü.

İhtiyar adam kırmızı bir ceket giymişti, ceket öylesine kırmızıydı ki insanın gözünü kamaştırıyordu. Adamın sakalı bembeyazdı, kardan bile daha beyaz.

“Sen de kimsin, Tanrı aşkına?” diye fısıldadı çırak. İhtiyar adam sakalını sıvazladı ve gülümseyerek cevap verdi: “Ben mi? Bana adıyla sanıyla ihtiyar işgüzar derler.”

Terzi çırağı gördüklerinden bir parça korkmuştu, adama çabucak veda edip bir an önce oradan sıvışmak istedi: “Hoşça kal, ihtiyar işgü...” Fakat ihtiyar adam hemen elini uzatıp arkasından yapıştı ona: “Acelen ne bakayım?”

Çırak, alnında biriken terleri elleri titreyerek sildi, “Bırak beni, yoluma gideyim,” diye yalvardı. “Yapmam gereken çok önemli bir iş var. Sırma işlemeli elbise giyen bir kıızı bulmam gerek. O bana elbise dikmeyi öğretecek...”

İhtiyar adam çırağı tutan elini gevşetti: “Neredeymiş bu kıız?”

Fakat çırak cevap vermedi bu soruya, kendisini ihtiyar adamın elinden kurtarır kurtarmaz tabanları yağladı. İhtiyar adam arkasından seslendi: “Eğer sırma elbiseli kıızı ve sihirli pınarı bulamazsan bana gel. Ben yardım ederim sana.”

Ağaç, ağaç, ağaç... ormanda binlerce ağaç vardı. Çam, har-nup, akça kavak ve daha yüzlerce değişik türde ağaç!.. Çırak yolunu kaybetmişti. Elbisesine çalılar takılmış, dikenler elle-riyle yüzünü çizikler içinde bırakmıştı. Bir ağacın altındaki çalı-lılıktan ayağını güç bela kurtarabilmişti. Asmalar ne güzeldi!

Ama bizimkinin durup onlara bakacak zamanı yoktu. Ardıc kuşları ne de hoş ötüyordu! Ama bizimki onları dinleyecek halde değildi. Akıllı fikri sırma elbiseli kızdaydı. Ona giden yol ne taraftaydı acaba?

Dolap beygiri gibi döndü dolaştı ormanda, fakat bir türlü yolunu bulamadı. Koyu bir ümitsizliğe kapıldı: kaybolmuştu işte! Ne yapacaktı?

Birden bir hışırtı duydu. Çalılardan arasından kocaman kuyruğuyla bir sincap göründü.

“Sincap kardeş,” dedi çırak, “ben armut ağaçlarının olduğu tepeye gidiyorum. Buraya çok uzak mıdır? Bana gideceğim yolu gösterebilir misin?”

Sincap üzüntüyle kafasını iki yana salladı: “Sevgili dostum, bu işten vazgeçip geri dönsen iyi olur. Günde doksan dokuz *li** yol alsan bile, oraya varman doksan dokuz gün sürer. Üstelik önünde aşılacak doksan dokuz dağ, geçilecek doksan dokuz ırmak var.”

Çırak, sincabın ağzından dökülen her sözle birlikte gözlerini kırıştırdı. Cesareti kırılmıştı. Bu işin bu denli zor olacağını hiç ummamıştı. Hedefine ulaşması imkânsızdı, bu işten vazgeçse iyi olacaktı. Geldiği yöne doğru gerisin geri yürümeye başladı. Bir yandan da “Ne aptalım ben,” diye söyleniyordu kendi kendine, “iyi ki şu sincaba rastladım. Yoksa halim haraptı.”

Ormandan çıkar çıkmaz ihtiyar işgüzarla yeniden karşılaştı. İhtiyar “Evime gel,” dedi delikanlıya, “sana yardım edeceğim.”

* Yaklaşık olarak 0,5 kilometrelik uzunluk ölçüsü birimi (ç.n.).

“Nerede oturuyorsun?” diye sordu delikanlı. Eliyle iri uzun bir süs ağacını gösteren ihtiyar adam “İşte, burası benim evim,” dedi. Hafiften sallayınca ağacın gövdesindeki kapı gıcırdayarak açıldı. Kapı altındandı, eşikten dışarıya mis **gibi kokular ve parlak ışıklar sızıyordu.**

İhtiyar adam evin içine ağır adımlarla yürüdü, çırak da arkasından onu izledi. Pencereleden gelen ışıkla oda apaydınlıktı, döşeme gıcır gıcır parlıyordu. Duvarlar işlemeli kumaşlarla süslenmişti, vazolar kırmızı çiçeklerle doluydu. İhtiyar adam bir iskemle çekti ve delikanlıya oturmasını söyledi. İskemlenin arkalığı oyma fildişindendi. Yeşil kadife örtülü masada kehribar rengi çayla dolu billûr bir fincan vardı. İhtiyar adam “Senin için ne yapabilirim?” diye sordu.

“Bana **elbise dikmeyi öğretebilir misin?**” diye karşılık verdi delikanlı.

“Bu da iş mi?” dedi ihtiyar adam. Masadan bir anahtar aldı, büyük kırmızı bir sandığın kilidine yerleştirdi, açtı. Sandığın içinden yeşil bir kutu çıkardı, masanın üzerine koydu. “Şimdi sana yardım edeceğim, fakat önce söylemem gereken bir şey var. Sana ancak ve ancak bir kez yardım edebilirim.”

“Bu yeter bana,” diye cevap verdi delikanlı çabucak, heyecandan gözleri parlıyordu.

İhtiyar adam yeşil kutuyu açtı, içinden iki çift eldiven çıkardı. Çiftlerden biri beyaz, diğeri sarıydı. “Dinle şimdi. Sarı eldivenleri giyersen istediğin her beceriyi öğrenebilirsin,” dedi adam, “öğrendikten sonra da asla unutmazsın. Yüreğine nakşolur. Beyaz eldivenleri giyersen, kimsenin sana öğretmesine gerek kalmadan elbise dikebilirsin, diğer bütün terzileri yaya bırakırcasına hem de. Ama unutma, eğer beyaz eldivenleri kaybedersen bütün becerin de uçup gider. Hangisini seçiyorsun?”

Çırak, ihtiyar adamın sözünü bitirmesini bile beklemeden beyaz eldivenleri kapı, sevincinden yerinde duramıyordu. İhtiyar adam yeniden uyardı onu: “Sana ancak bir kez yardım edebilirim, iki kez değil!”

“Anladım. Ben bu beyaz eldivenleri alıyorum, bunlar benim çok işime yarayacak.”

“Onları iyi sakla. Bildiğin eldivenlerden değil onlar, sihirlidirler. Umarım seni hep mutlu ederler.”

Çırak terzi dükkanına geri döndü. İhtiyar terzi چراغının geldiğini görünce elindeki işi bir kenara bıraktı, delikanlının elinden tuttu ve “Yavrum, evladım!” diye inledi, “meraktan ölüyordum neredeyse. Bunca zamandır nerelerdeydin? Bir daha böyle bırakıp gitme beni! Gideceksen de haber et.”

Elinde beyaz eldivenleriyle delikanlı sertçe karşılık verdi. “Ne diye haber edecekmişim ki?”

“Ne diye mi? Ustan değil miyim ben senin?”

“Öylesin, ama bana ne öğrettin ki?”

İhtiyar terzi kaşlarını çattı, delikanlıya delici gözlerle baktı. “Üzülme,” dedi sonra, “bugünden itibaren mesleğimi sana öğretecek ve seni mükemmel bir terzi yapacağım.” Delikanlı kırdadı: “Artık hiçbir şey öğrenmek istemiyorum senden. Buna ihtiyacım yok. Elbise nasıl dikilir, biliyorum ben. Hem de en âlâsını. Ben mükemmel bir terziyim. Ne o, inanmıyor musun? Gel o zaman, göstereyim sana.”

Delikanlı, ihtiyar terzinin ağzını açıp cevap vermesine fırsat bırakmadan, bir kumaş topunu indirip biçmeye başladı. Makası kumaşın üzerinde yağ gibi kayarken bir yandan da şarkı mırıldanıyordu. Göz açıp kapayınca dek kesme işini bitirdi. İhtiyar terziye şöyle bir göz attıktan sonra dikiş makinesinin başına oturdu ve kırk yıllık terziymiş gibi tıkr tıkr işe koyuldu. Kaşla göz arasında bir ceket yapıp ustasına gösterdi.

Gördüklerinden pek mutlu olan usta çırağına sarıldı: “Şuna bak! Kimin aklına gelirdi ki? Yanıma çırak gireli sadece birkaç gün oldu ve böylesine harika bir ceket dikerek terzilikte beni fersah fersah geçtiğini göstermiş oldun!”

Delikanlı bir ayda kasabanın en iyi terzisi olmuştu. Her çeşit elbiseyi rahatlıkla dikiyordu. Kasaba hallı ve o civarda yaşayanlar elbise diktirmek istediklerinde ona geliyor, ona “ustaların ustası” diyorlardı.

Genç terzinin çalımından geçilmez olmuştu. Burnu havalandı. Gündüz 11.30’da işe başlayıp öğleden sonra 1’e kadar çalışıyordu. Geri kalan zamanını sırt üstü yatarak, oyun oynayarak geçiriyordu.

venleri elinde, bir süre öylece kalakaldı. “Bir delik! Aca-
ba sihri gitmiş midir? Yoksa ne yaparım ben?”

Delîği yamamak için bir parça kumaş aldı, fakat iğneyi bile
doğru dürüst batıramıyordu. Sihir uçup gitmişti! Başından
aşağı kaynar sular döküldü sanki. Başını masaya dayadı ve
hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. İhtiyar terzi onu bu halde
görünce şaşırdı, “Niye ağlıyorsun?” diye sordu, “hasta mısın
yoksa?”

Genç terzi cevap vermedi, ağlamaya devam etti. İhtiyar
terzi tekrar tekrar sordu ve sonunda delikanlı tüm hikâyeyi -
sırma elbiseli kızı, ihtiyar işgüzarı, sihirli eldivenleri vs.- baş-
tan sona anlattı.

İhtiyar terzi çok üzölmüştü, ara sıra içini çekiyordu. Epey
bir süre geçtikten sonra “Hadi, sil gözyaşlarını,” dedi. “Dinle
beni. Terziliği ben sana öğretirim, her şeyi yeni baştan öğre-
nirsin. Eğer istersen işte sana yol. Bu yolda ilerlersen her zor-
luğun üstesinden gelebilirsin. Senin birinci sınıf bir terzi ola-
cağına inancım tam. Gördün işte, şu sihirli eldivenlerin bir işe
yaramadı. Kemirgen bir fareye yem oldular!”

İhtiyar terzi bir an soluklandı, sonra çırağının sırtına vur-
du, “Evlat,” dedi, “unutma ki yollar adım adım gitmekle biter.”

İllüstrasyon: Ding Cong

ORMANIN KRALI

Da Mai

Aslan bütün ormanı ele geçirmiş ve kendini ormanın kralı ilan etmişti. Diğer bütün hayvanlardan da kendini kral olarak tanımalarını istedi. Herkes aslandan korkuyor, öfkesini uyandırmamak için hiç seslerini çıkarmıyorlardı.

Derken bir gün ormanın içinden bir hışırtı geldi, ardından da fil gözüktü. Filin gelişinden hiç memnun kalmayan aslan ona öylesine kükredi ki bütün orman zangır zangır titredi. Ormanın diğer sakinleri korku içinde bir yerlere kaçıştılar: maymunlar ağaçların tepesine tırmandı, geyikler çalılıkların ardına saklandı, tavşanlar yuvalarına girdi.

Hortumunu kayıtsızca ileri geri sallayan fil, yoluna devam etti. Tepesinin taşı atan aslan koşup filin karşısına dikiliverdi: “Hey, dur bakalım! Ne yapıyorsun burada? Benim topraklarımdan izin almadan geçemeyeceğini bilmiyor musun?”

Aslanın kızıp köpürmesine oralı bile olmayan fil ağır ağır karşılık verdi: “Ne? Senin toprakların mı? Orman herkesin malıdır. Ben de insanlara tomruk taşıyorum.”

Aslan tam filin üzerine atılacaktı ki tilki çıkageldi, aslanın kulağına bir şeyler fısıldadı. Aslan tekrar file döndü ve “Demek, bütün isteğin kütük toplamak, öyle mi?” diye sordu buz gibi bir sesle. “Pekâlâ, başka ne marifetin var bakayım?”

“Marifet mi?” diye cevap verdi fil. “Benimle yarışmak isteğini mi söylüyorsun yani?”

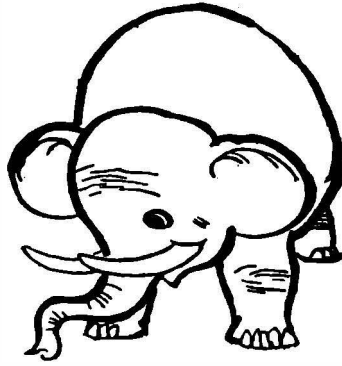
Aslan, marifetlerini göstermeleri için hemen diğer hayvanları çağırdı. İlk olarak maymun, meyve toplama yarışmasında file boy ölçülecekti.

Maymun çıktığı ağacın dalları arasında kollarını bir aşağı bir yukarı kaldırıp indirdikçe meyveler yere yağmur gibi inmeye başladı, bütün hayvanlar maymunun bu becerisini hayranlıkla seyretti.

Ardından fil meyve ağacının yanına geldi ve maymuna “Lütfen aşağı in,” dedi, “bir de ben deneyeyim.”

Kendinden oldukça emin olan maymun file kibirle baktı, ağaçta kalmayı, olacakları oradan izlemeyi tercih etti. Fil daha fazla beklememeye karar verdi; kocaman, ağır hortumunu kaldırdı ve var gücüyle ağacın gövdesine indirdi, meyveler dolu yağar gibi patır patır dökülürdü. Maymunsa bulunduğu yerden tepetaklak aşağıya düşmüş, bacağına incitmişti. Diğer hayvanlar şaşkınlık içinde alkışladılar fili:

“Bravo! Bravo!”

Bundan bir şey tutturamayan aslan, allakşlayan hayvanlara çıkıştı: “Kesin şu şamatayı!” Sonra file dönerek “Dur bakalım,” dedi, “hepsi bu kadar değil. Yarışma daha yeni başladı.”

Tilki yeniden aslanın kulağına bir şeyler fısıldadı, bunun üzerine aslan kum eşelemede file yarışması için sülüne emir verdi.

Sülün hemen işe koyuldu ve kaşla göz arasında bir kum yığını oluşturdu.

Şimdi sıra fildeydi. Diğer hayvanlar onun için endişeleniyordu, çünkü filin gagası yoktu ki... Kumu nasıl eşip yığacaktı?

Fil sakın sakın hortumunun ucunu yere dayadı, vantuz gibi çekti, sonra kaldırıp içindeki kumu sel gibi boşaltıverdi.

Bütün hayvanlar filin bu başarısı karşısında zevkten dört köşe olmuşlardı, fakat tilki itiraz etti:

“Kralım, bu kum değil ki. Olsa olsa burnundan çıkan toz ve pislik yığını!”

Fil tilkiye dik dik baktı ama hiçbir şey söylemedi. Sadece hortumunu tekrar yere dayadı, bu sefer çok daha güçlü bir biçimde burnunu çekti, sonra kaldırıp içindekileri tilkinin suratına püskürttü. “Al bakalım, bu da mı kum değil?”

Kumlar tilkinin gözüne dolmuş, onu kör etmişti. Yerde topaç gibi dönüyor, acı içinde haykırıyordu.

Canı bir hayli sıkılsa da bu iri hayvana iyi bir ders verme düşüncesinden vazgeçmeyen aslan ormanın gerisindeki bataklığı hatırladı ve file “Yarışma henüz bitmedi,” dedi. “Bu yakınlarda bir bataklık var. Geyiğin ardına düş ve onunla birlikte oradan geçmeyi dene bakalım.”

Hayvanlar fil ve geyik adına çok üzüldüler. Bataklığı geçmek imkânsız gibi bir şeydi. Derin bir yere saplandığınızda bir daha oradan kurtulamazdınız. Fakat aslanın emirlerine karşı çıkmayı kimse göze alamazdı.

Böylece korkunç yarışma başladı.

Hayvanlar bataklığın kenarına dizilmişler, nefeslerini tutmuşlardı. Geyik bulanık suya doğru bir adım attı, tepeden tırnağa titredi. Oysa fil hiç tereddüt etmeden bataklığa girmiş, rahat rahat ilerliyordu. İlerlerken de ayaklarının altındaki yumuşak zemin sünger gibi bir çöküp bir açılıyordu. Koca fil hiç de bataklığa gömülecek gibi gözüküyordu.

Bütün hayvanlar fili hayranlık dolu gözlerle seyrederken geyik birden bataklıkta bir yere saplandı ve çırpınmaya başladı. Batıyordu! Hayvanlar büyük bir telaşla hep bir ağızdan bağırdılar:

“Bakın bakın! Geyiğin başı dertte!”

“Koca fil, geyiği kurtar! N’olur, kurtar onu!”

Fil geriye döndü, geyiğin yanına geldi, hortumunu geyiğin gövdesine doladı ve onu bataklıktan çekip çıkardı. Sonra yolun geri kalanını, hortumu geyiğe dolanmış halde, kat etmeyi sürdürdü, ta ki kuru toprağa ayak basana dek.

Ormandaki bütün hayvanlar filin etrafını sardı, geyiğin hayatını kurtardığı için ona teşekkür etti.

Öfkeden kuduran aslan hayvanların hepsini kovdu ve ağzından köpükler saçarak file meydan okudu:

“Gösterecek başka ne marifetin var, ha?”

“Başka ne marifetim mi var?” diye tekrarladı fil. “Daha başka ne görmek istersin? Benim marifetlerimin sonu yok ki. Söz gelişi hiç ara vermeden saatler boyu yüzebilirim, hem de çok hızlı. Yüzmede benimle yarışmak ister misin? Sonra, bir seferde tonlarca ağırlıktaki kütükleri taşıyabilirim. Peki ya sen? Alevlerin sardığı bir çayırıkta tabanlarım yanmadan yürüzebilirim. Sen bunu yapabilir misin?”

Aslan iyice deliye döndü ve olanca vahşiliğiyle kükredi:

“Şişşt! Sus bakayım! Bu türden numaralarla beni korkutamazsın. Sana bir iki şey göstereceğim, ondan sonra kimin güçlü olduğunu, ormanın fatihinin kim olduğunu hep birlikte görürüz!”

Aslan, cinleri tepesinde, bir süre ormanın içinde deli danelar gibi dolaştı; yanından geçtiği her şeye vahşice kükredi. Rüzgâr korkudan ısıklar çaldı, güneş bulutların arkasına gizlendi. Ağaçlar, çimenler tir tir titredi.

Aslan bir zaman sonra dönüp geldi, kopan fırtınanın dinmesi için bir süre sessizce bekledi. Sonra file döndü:

“Gördün mü bak, bütün ormanın benden nasıl ödö kopuyor!”

“Gördüm, gördüm,” diye cevap verdi fil, “ama şimdi de beni seyret.” Bunu der demez de ormanın içine daldı.

Büyük bir ağacın gövdesine hortumunu doladı ve bir çe kişte ağacı kökünden söküp çıkardı. Sonra aynı şeyi etrafındaki diğer ağaçlara da yaptı. Ağaçlar büyük bir patırtıyla birer birer yere devriliyor, sağlı sollu yığılan ağaçlardan çıkan sesler tüm bir ormanda yankılanıyordu. Fil, bir süre sonra, bü-

tün ormanı baştan başa kat eden ve onun çehresini değiştiren geniş bir yol açmıştı.

Filin acı kuvvetini büyülenmişçesine seyreden diğer hayvanlar, koca hayvan işini bitirip döndüğünde hemen onun yanına koştular ve hep birlikte “Koca fil, harikası; kimse senin eline su dökemez. Ormanın fatihi şimdi sen oldun,” dediler.

Aslan daha fazla kendini tutamadı. Hayvanların üzerine yürüdü, onları öldürmekle tehdit etti. Hayvanlar çil yavrusu gibi dört bir yana kaçıştılar.

Bunu gören fil çok öfkelen-di. Hortumunu kaldırdı, aslanın beline sıkı sıkıya doladı, sonra onu havaya kaldırdı ve var gücüyle gökyüzüne fırlattı. Havada sadece canhıraş bir kükreme sesi duyuldu ve o andan sonra da aslanı bir daha gören olmadı.

Filin bu büyük başarısından hayrete düşen diğer hayvanlar onun etrafında toplanıp neşeyle çığrıştılar:

“Koca fil, artık kralımız sensin!”

Koca fil bunu kabul etmedi. “Kardeşlerim,” dedi, “sizler pekâlâ kendi başınızın çaresine bakabilirsiniz. Ben işimi seviyorum. Krallıkta falan gözüm yok. şimdi gitmem gerekiyor. İnsanlara tomruk taşıyacağım.”

Az önce kökünden sökmüş olduğu ağaçlardan en büyüğüne hortumunu doladı, devasa tomruğu heybetli adımlarla ormanın dışına doğru sürüklemeye başladı.

İllüstrasyon: Wu Wenyan

UÇAN HOROZ

Jin Jiang

Bundan çok uzun zaman önce horoz pek yaman bir uçucuydu. Bir keresinde bir uçuş yarışmasında en yükseğe uçarak birinci olmuş, şampiyonluğunun nişanesi olarak adına “ibik” denen kırmızı güzel bir başlıkla ödüllendirilmişti.

Bizimkinin çalımından yanına varılmıyordu. “Ü-ürü-üüü!” diye ortalığı inletti, “kimse benden daha yükseğe uçamaz!”

Baş dik, göğüs dışarıda, kabara kabara yürüdü; dünya umurunda değildi, neşeyle bir daha öttü.

Yuvasından dışarı çıkmadan bütün gün yiyip içmeye vermişti kendisini, uçuş talimleri yapmayı bütününü boşlamıştı. Böylece yavaş yavaş kilo almaya başladı.

Bir gün ziyaretine güvercin geldi ve “Bay horoz,” dedi, “dün şahinin senden daha yükseğe uçtuğunu gördüm.”

Bu habere inanmayan horoz kafasını iki yana salladı, boynunu uzatarak gene uzun uzun öttü: “Ü-ürü-üüü! Kimse beni geçemez!”

Birkaç gün sonra kapısını kumru çaldı ve yeni bir haber verdi: “Bu sabah tarla kuşu, kuğu ve kırlangıç çok yükseklerle uçtular. Hepsi de senin rekorunu kırdı!”

Horoz buna da inanmadı. “Saçma,” dedi hemen, “hiç inanmıyorum!” Ama içine bir kurt düşmemiş de değildi, ötmeyi bıraktı.

Ertesi gün sabah erkenden saksığan nefes nefese horozun kapısından içeri daldı, bizimki hâlâ horul horul uyuyordu. “Daha uykuda mısın?” diye telaşla seslendi saksığan, “karganın bile dün gece senin rekorunu kırdığını duymadın mı?”

“Ne?” diye haykırdı horoz, kulaklarına inanamıyordu. “Doğru mu bu?” Zira kargaya hep tepeden bakardı.

“Yemin ederim. Kendi gözlerimle gördüm.”

Horozun küstahlığı gene üzerindeydi, ama bir parça keyfi kaçmış, huzursuz olmuştu. “Pekâlâ, bekle de gör bakalım. Onlara gününü gösteririm ben. Yarın sabah hepsi toplansın!”

Saksağan hiç vakit kaybetmeden havalandı, haberi dört bir yana ulaştırdı.

Ertesi gün seher vakti bütün kuşlar çayıra doluştular. Kuzeyden yabankazı, güneyden tavuskuşu, çölden devekuşu, sahilden de martı gelmişti.

Güneş iyice yükselmişti, fakat horoz hâlâ ortalıkta yoktu. Nihayet boy gösterdiğinde öğlen olmak üzereydi. Saksağan “Herkes sussun!” diye bağırdı, “İşte Bay horoz geldi!”

Çayır bir anda sessizliğe gömüldü. Horoz, baş dik, göğüs dışarıda, küçük dağları ben yarattım dercesine yürüdü. Kendisini alkışlayanlara kasılarak ve başını hafiften öne eğip selamlayarak karşılık verdi.

Yarışma başlamak üzereydi. Tüm gözler horozun üzerindeydi. Herkes nefesini tutmuştu. Nicedir horozun uçtuğunu görmemişlerdi.

Horoz, tatlı bir ötüş tutturduktan sonra kanatlarını açtı ve havalandı. Fakat havalanır havalanmaz da hızla aşağı düştü ve pat diye yere çakıldı. Üç metre yükseğe bile çıkamayacak denli semizlemiş, ağırlaşmıştı. Herkes bu işe çok şaştı, en çok da bizim horoz.

Bunun belki de bir çeşit ısınma temrini olduğunu düşünen seyirciler, nezaketi elden bırakmayıp sessizce beklemeyi sürdürdüler. Bundan cesaret alan horoz tüm gücünü toplayıp yeniden havalandı. Gelgelelim, daha altı metre yükselmemişti ki yüzü koyun tekrar yere çakıldı. Seyirciler bu kez kahkahalarla gülmekten kendilerini alamadılar.

Horozun etekleri tutuşmuştu. Tüm cesaretini ve gücünü toplayıp herkese parmak ısırtan bir uçuş yapmaktan, yitirdiği

şanı böylece yeniden kazanmaktan başka çaresi kalmamıştı. Fakat öylesine bitkin düşmüştü ki... Son bir gayretle üçüncü kez havalandı ama ne fayda! Daha beş metre bile yükselmemişken bir saman balyası gibi iki seksen yere serildi.

Tüm hayvanlar kasıklarını tuta tuta güldüler: “Hoh! Hoh! Hoh!”

Horoz hemen oradan kaçiverdi, yüzü utançtan kıpkırmızı kesilmişti. Çayırdan epey uzaklaştığında bile kahkahalar kulağında çınliyordu.

İşte bu yüzden, o gün bugündür, havalansa da birkaç metreden fazla uçan tek bir horoz göremezsiniz ortalıkta. Gerçi hâlâ kırmızı ibiği vardır; hâlâ başı dik, göğsü dışarıda dolaşır durur. Ama yaşadığı o büyük utançtan ötürü gagasının altındaki imiği kıpkırmızıdır, sonsuza dek de öyle kalacaktır.

İllüstrasyon: Ding Cong

KIBİRLİ KEDİCİKLER

Yan Wenjing

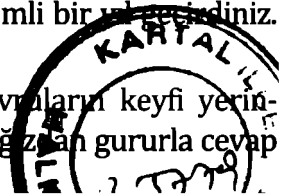
Anne kedinin biri dişi diğer ikisi erkek olmak üzere üç yavrusu vardı. Dişi yavrusu en büyük olanıydı, adı Benekli'ydi. Ortancasının adı Sarman, küçüğünün adı Arap'tı. Bütün anneler gibi anne kedi de yavrularını seviyor, onlara gözü gibi bakıyordu. Yavrular okul çağına geldiklerinde anneleri onları okula gönderdi. Hepsi de aynı sınıfta okuyorlardı.

Okulda çok mutluydular. Aydan aya serpilip geliyor, büyüyorlardı. İlk yılın sonunda okul bitip tatile girdiklerinde annelerini görmek üzere eve yollandılar.

Anne kedi onların okuldaki başarı durumlarını öğrenmek için bir sabah kahvaltıdan sonra sordu:

"Yavrularım, eminim okulda çok verimli bir yıl geçirdiniz. Yanılmıyorum, değil mi?"

Karınlarını tıka basa doldurmuş yavruların keyfi yerindeydi. Gözlerini zevkle kıсарak hep bir ağızdan gururla cevap verdiler:

“A, evet! Çok şey öğrendik okulda.”

Her zaman tez canlı olan Sarman, “Pek çok kitap okuduk,” dedi. “Şarkı söylemeyi, resim yapmayı öğrendik,” diye ekledi Benekli. “Her gün jimnastik yaptık. Okulumuzda her şey var!” diye söze karıştı Arap. Sonra yeniden Sarman konuştu: “Eğer bu hızla okumaya devam edersek, her şeyi öğreniriz.” Benekli lafa girdi: “Çok akıllı oluruz.” Ardından Arap: “Bilmediğimiz hiçbir şey kalmaz.”

Anne kedi çok mutlu olmuştu. Fakat her şeyin bu kadar yolunda gitmesi içine kuşku düşürmüştü. Onları sınamaya karar verdi:

“Böylesine çok bilgiyle gelecekte ne yapacaksınız bakayım?”

Benekli umursamaz bir tavırla cevap verdi: “Henüz daha düşünmedim bunu.” Arap, “Ben her şeyin üstesinden gelebileceğime inanıyorum, büyük ve ünlü biri olacağım.”

Sarman, bir an düşündükten sonra “Bilgi, bilgidir,” dedi. “Bilgilenmek yeterince saygın bir şeydir. Daha ne yapmamız gerekir ki? Gelecekte yapmak zorunda olduğumuz tek şey okullar bitirip kitaplar okumak.”

Çalışmaya çok düşkün olan anne kedi, yavrularından hiçbirinin bu önemli konuya değinmediğini görünce sordu:

“Öğretmeniniz size hiç çalışmadan söz etmedi mi?”

“Çalışma mı? A, evet, iş-çalışma gibisinden bir şeyler söyledi sanki!” Fakat işin doğrusu, öğretmenleri çalışma hakkını da konuştuğunda hiçbirini dinlememişti onu. Şimdi de umurlarında değildi. Burunları havada, annelerinin sorduğu sorulara cevap yetiştiriyorlardı.

Sarman, “Çalışma mı?” dedi, “Öğretmenimiz tabii ki ondan söz etti. Size heceleyebilirim bile: ça-lış-ma.” Arap dudak bük-

tü: “Bu da bir şey mi? Ben onu yazabilirim.” Benekli atıldı: “Ben de, ben de.”

Anne kedi bir şeylerin ters gittiğini hissetti birden. Yavruları çok yüksekten uçuyorlardı, gelgelelim çalışmanın ne olduğu hakkında berrak bir fikre sahip değillerdi. Bir parça kaygılandı.

“Çalışmanın değeri hakkında kim bana bir şeyler söyleyecek?” diye sordu. “Onu hecelemek ya da yazmak yeterli değil ki.”

Sarman, bu kez, diğerlerinin konuşmaya başlamasını bekledi. Benekli başını öne eğip bir an düşündü, sonra mırıldandı: “Öğretmenimiz çok hızlı konuşuyordu. Söylediklerinin hepsini yakalayamadım.” Arap daha iyi bir cevap vermeyi denerdi: “Çalışmanın ne olduğunu anlamak hiç de zor değil. Jimnastik gibi... sana pek çok faydası var... Ama jimnastikten de farklı tabii, çünkü... şey... ııı...”

Anne kedi, yavrularının okulda pek bir şey öğrenmediklerinin farkına vardı. Belki de kafaları biraz karıştı. Tatil süresince derslerini gözden geçirmelerinin iyi olacağını düşündü. O gün, çalışmanın önemine dair bazı şeyleri öğrenmelerine yardımcı olacaktı.

“Canım yavrularım, hepiniz balık yemeyi seversiniz, değil mi?”

Bu beklenmedik soru karşısında oldukça şaşırان Sarman cevap verdi: “Elbette severiz. Bu da sorulur mu?” Bir oturuşta üç sarı balığı lüp diye yutabilirim.” Benekli biraz düşündü: “O kadarı elimden gelmez,” dedi, “çok balık yemek hazımsızlık yapar. İki tane yeter de artar bana.” Arap hiç de aynı fikirde değildi: “Valla, iki balık beni asla kesmez. Bir seferde beş balığı birden mideye indirebilirim ben.”

Anne kedi lafa girdi: “Yavrularım, hep kendinizi düşünüyorsunuz. Kaç tane balık yiyebileceğiniz değil ki mesele. Mesele balık yakalamakta, yakaladıktan sonra istediğiniz kadar böbürlenin. Bugün biraz balık yakalamaya ne dersiniz? İşte çalışma budur. Bir iki balık yakalamayı başarabilirseniz bu akşam onlarla kendimize güzel bir ziyafet çekeriz. Hadi, görelim bakalım, gerçekten de böyle bir beceriye sahip misiniz?”

Sarman’ın aklı bu işe pek yatmamıştı, “Balık yakalamayı işten mi sayıyorsun?” diye karşı çıktı annesine, “çocuk oyuncuğu bu.” Benekli, “Bunun öyle zor bir iş olduğunu hiç sanmıyorum,” dedi. “Ama daha çok toyuz biz. Daha ağzımız süt kokarken ne diye balık yakalamaya gidelim ki?” Böyle acemi çaylak diye nitelenmekten hiç hoşlanmayan Arap, “Niyeymiş o?” diye görüşünü bildirdi, “o kadar da çaylak değiliz biz. Anne, eğer balık yakalamamızı istersen, yakalarız. Çalışmamızı istersen de, çalışırız.”

Üç kibirli kedicik annelerinin sözünü dinlemeye ve balık yakalamaya razı oldular. Hemen yola koyuldular, annelerinin söylediği işi yapmaya kararlıydılar. Her şeyin üstesinden gelecek kadar zeki olduklarını düşünüyorlardı. Gelgelelim akıllarını kullanmaya alışmamışlardı. Nasıl balık yakalanacağı hakkında hiçbir soru sormamış ve yanlarına -ne bir ağ ne de bir olta- hiçbir şey almamışlardı.

Balık bulmak için nereye gitmeleri gerekiyordu? Kırdı uzun süre yürümüşler, ama tek bir balığa rastlamamışlardı. Yolun kenarına çöktüler ve tartışmaya başladılar. Sarman, balık avlama konusunda ders kitaplarında bir şeyler okuduklarını hatırladı ama, aklında pek bir şey kalmamıştı. Hatırladığı kadarıyla balıklar ırmak, göl ya da deniz gibi yerlerde yaşıyordu. Peki ama, ırmağı, gölü ya da denizi nerede bulacaklardı? Daha önce hiç su kenarında bulunmamışlardı. Ama kalkıp böyle bir yer aramaktan başka çareleri de yoktu.

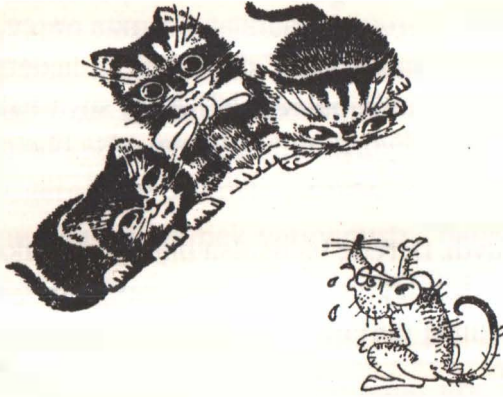
Yokuş düzlük demeden dolandılar, tepeleri tırmanıp vadilere indiler. Giderek de yorulup acıkmaya başladılar. En sonunda küçük bir dereye rastladılar. Sarman neşeyle haykırdı: “İşte bir nehir!” Benekli “Evet,” dedi, “göl ya da deniz değil, bir nehir. Ama niye içinde balık yok?” Arap suya baktı ve akıllı bir laf etti: “Ne bekliyordunuz ki? Hem, olsa bile onları neyle yakalayacağız?”

Arap haklıydı. Derede balık olsa bile onları yakalamak için yanlarında hiçbir şey yoktu. Ne yapacaklarını bilememenin verdiği şaşkınlıkla derenin kenarında öylece durup, kös kös suya baktılar.

Etraftaki manzara çok güzeldi. Dere köpüre köpüre akıyordu. Ötede bir çayırılık uzanıyordu; renkli kır çiçekleri otların arasında yer yer başlarını uzatmış, göz kırpmıyorlardı. Biraz uzakta küme küme ağaçlar vardı, insan kollarına benzeyen dalları rüzgârda sallanıp duruyordu. Esen serin rüzgâr kır çiçeklerinin tatlı kokusunu getiriyordu. Gelgelelim, kedicikler tüm bunların tadını çıkaracak hâlde değillerdi.

Sessizliği Benekli bozdu: “Oturup bekleyelim. Nehirde mutlaka balık vardır.” Arap, “Doğru,” dedi ve ekledi: “Bakın ne yapalım. Bir balık görür görmez suya atlayalım ve onu yakalayalım.” Sarman bu öneriyi yarım ağızla destekledi: “Pekâlâ, oturup bekleyelim bakalım.”

Yorgunluktan adım atacak halleri kalmamıştı zaten. Balık olsun olmasın, öncelikle dinlenmeleri gerekiyordu. Gözlerini akan suya diktiler ve güneş ışınlarının çağlayan suların üzerinde dans edişini seyretmeye koyuldular. Öyle uzun süre dikkatle baktılar ki gözleri ağrıdı. Fakat ortalıkta balıktan eser yoktu. Kedicikler, bitkin ve aç, kendilerine acımaya başladılar.

Sarman gözlerini kırptırdı, “Ne kötü!” dedi. “Bizler daha çok küçüğüz. Öyleyken, kendi başımıza balık tutacağız diye annemizden ayrılmak zorunda kaldık.” Arap, “Çalışma da neymiş? Tam bir saçmalık,” dedi. Sarman bir itirafta bulundu: “Eğer bir yarım saat daha balık göremezsek ağlayacağım, ama bunu yapmamam gerektiğini de biliyorum.”

Onlar böyle konuşurlarken birisinin kendilerini dinlediğinin farkında değillerdi. Ormanda yaşayan iri, yaşlı bir fareydi bu. Anne kediden duyduğu korku onu oralara sürüklemişti. Bir ağacın gölgesinde kestirirken kediciklerin acı içinde miyavlamalarına uyanmıştı. Kedicikleri görür görmez bizimkinde şafak atmış, ağacın arkasına saklanarak ne konuştuklarına kulak kabartmıştı.

Bir süre dinledikten sonra bunların dünyadan habersiz üç şapşal küçük kedi olduğunu anladı.

Korkacak bir şey yoktu. Hatta, bir numara çekip onlarla biraz eğlense hiç de fena olmazdı.

Açlıktan karınları guruldayan kedicikler evde yedikleri güzel yemekleri hayal etmeye başladılar. Arap, şu anda bir oturuşta altı balık birden yiyebileceğini söyledi. Sarman daha da ileri giderek bu sayıyı yediye çıkardı. Fakat eklemeyi de ihmal etmedi: "Peki ama, balıklar nerede? Ne zaman gelecekler?" Arap içini çekti: "Yiyecek balığının olması güzel bir şey, ama onları yakalamak apayrı bir hikâye. Toplama yapmak balık yakalamaktan çok daha kolay bir iş." Sarman tedirgin bir sesle Arap'ı onayladı: "Balık yakalamaktansa sınavlardan kötü not almayı tercih ederim. Biz üçümüz annemizden hiç ayrılmamalıydık. Ne diye bir iş yapmayı öğrenmemiz gerekiyor ki? Hiçbir iş yapmasak bile, insanlar bizim bilgisiz olduğumuzu söyleyemezler."

"Çok doğru!" İnce bir sesteki bu, arkadan bir yerlerden gelmişti.

Dönüp baktıklarında kendilerini onaylarcasına başını sallayan gri renkli bir yaratık gördüler. Daha önce hiç fare görmemişlerdi. "Siz de kimsiniz?" diye sordular. Fare cevap verdi: "Ben bir bilginim. Az önce konuştuklarınıza kulak misafiri oldum, doğrusu çok akıllıca sözler ettiniz. Kendi kendime, bu zeki çocuklar nereli acaba, diye sordum. Kalıbımı basarım ki sizler çok gayretli, çalışkan öğrencilersiniz!"

Bu pohpohlamadan koltukları kabaran kedicikler fareyi yanlarına çağırdılar: "Bize katılırsanız, birlikte sohbet ederdik." Fare başını iki yana salladı: "Yo, sağ olun! Yaşlıyım, bir yere kıpırdamak gelmiyor içimden. Sizinle bulunduğum yerden konuşabilirim. Çalışma hakkında söylediğiniz her şey çok doğru. Görüyorsunuz, ben bilgili biriyim ve dolayısıyla çalışma ihtiyacı duymuyorum. Ve şuna inanıyorum ki, hiç çalışmayan biri aptal değil, tam tersine çok akıllıdır!"

“Ama annemiz çalışmanın iyi bir şey olduğunu söylüyor,” diye karşı çıkacak oldu Benekli.

Bıyığını sıvazlayan fare ateşli bir söyleve başladı: “Çalışma iyi bir şey, ha? Ne saçmalık! Bir kere, çalışmak için hareket etmek zorundasın, bu da kendini yorman demektir, öyle değil mi? Yorulmak da iyi bir şey değildir.”

Arap söze karıştı: “Oyun oynamak beni hiç yormamıştı. Fakat bugün, birazcık çalışınca yorgunluktan bittim.”

“Tabii ki!” diye karşılık verdi fare, bıyık altından gülerek. O anda neredeyse bir adım öne doğru atar gibi oldu, ama kendini çabuk topladı. “Ne kadar da akıllısın! Üstelik, çalışınca ellerin ayakların kirlenir. Düşünün, kumda birazcık hoplayıp zıpladığınız zaman üstünüz başınız nasıl da batar.”

Benekli hemen onayladı: “Çok doğru! En çok korktuğum şey kirlenmektir. Bugün benim dışarıda geçirdiğim ilk gün; rüzgârın kaldırdığı toz toprak boynumdaki yeşil kurdeleyi berbat etti.” Fare üzölmüşçesine “Ne yazık!” dedi, sonra ekledi: “Sen gerçekten de çok güzel bir kedisin.” Ne var ki Arap’ın toz toprak konusunda kendi düşüncesi vardı: “Hoplayıp sıçrarken her yanımın kuma belenmesine hiç aldırmış etmem ben, yer kumluk olmazsa bir yerimizi incitebiliriz.”

Fare, “Doğru,” dedi, “ama biri dibi kumluk sığ bir suya balık yakalamak için dalmanı istese senden, ona ne söyledin?” Arap cevap verdi: “Elbette kabul etmezdim.” Fare başını öne doğru salladı: “Hah işte! Yani kumda balık yakalamak kirli bir iştir. Dolayısıyla çalışmanın hiçbir faydası yoktur.”

Sarman bu tartışmada bir tuhaflık olduğunu fark etti birden. “Benim okuduğum kitapta kumda balık olduğunu yazmıyor.”

Fare cin gibi bakışlarını Sarman’a dikti: “Sen yaman bir öğlansın. Kitabın öyle söyleyebilir, ama benim kitabım böyle

söylüyor. Hem bu noktayı tartışmak bizi bir yere götürmez. Ben hâlâ iddia ediyorum ki, çalışmanın bir faydası yoktur. Çalışınca kendinizi küçük düşürürsünüz. Bir kedi yavrusu niçin gidip balık yakalamak zorunda olsun? Balık size gönül rızasıyla gelmeli. Çalışma gibi utanç verici bir şeye hevesli misiniz şimdi?”

“Yo, elbette değiliz,” diye cevap verdi Benekli.

Fare, konuştuğu açıldı, dur durak bilmeden bir araba dolusu laf etti: “Üstelik, çalışmak zorunda kalırsanız özgürlüğünüzü kaybedersiniz. Eğer anneniz bugün sizi bu sıcakta buraya göndermemiş olsaydı, şimdi evde yan gelip yatıyor olacaktınız. İşte özgürlük budur. Ama siz buraya balık yakalamaya geldiniz, hem de balık falan yokken. Böylece özgürlüğünüzü kaybetmiş oldunuz. Son olarak şunu söyleyeyim: Bilmelisiniz ki çalışmak ancak değersiz çocukların işidir. Değerli çocuklar ise çalışmaya metelik bile vermezler. Ne diye balık yakalasınlar ki? Yemek için balık yakalamak marifet değildir; marifet, hiç balık yakalamamışken yiyecek balığı olmaktır. Şöyle anlatayım bir de: iyi not almak için toplama yapmak hiçbir şeydir, fakat hiç toplama yapmadan en yüksek notları almak... işte asıl marifet budur. Haksız mıyım?”

“Haklısınız! Haklısınız! Haklısınız!” diye bir ağızdan cevap verdi kedicikler. Farenin derin felsefesi ve şaşmaz mantığı onları neşelendirmişti. “Siz gerçekten de büyük bir bilginsiniz,” dediler fareye, “adınızı öğrenebilir miyiz?”

Kediciklerin bu safdilliği fareyi de keyiflendirmişti. Adı sorulduğunda hiç düşünmeden “Benim adım...” diye başladı, tam “fare” diyecekti ki kendini topladı, “Büyük Üstat... yo, Yüksek İlmin Pek Muhterem Büyük Üstadı’dır” dedi. Kedicikler hayran hayran miyavladılar. Geç olmuştu. Arap “Hadi eve gidelim artık,” dedi. Benekli “Peki ya balıklar?” diye sordu.

“Şimdi nasıl balık yakalayacağımızı düşünelim bir. Annemiz bizi çok seviyor, yapmamızı tembihlediği şeyi unutmamamız gerek.” Sarman fareye döndü: “Siz Pek Muhterem Büyük Üstat’ın her konuda bilgisi vardır. Bize söyler misiniz, bu nehirde balık yakalayabilir miyiz? Burada uzun zamandır bekliyoruz da...”

Fare “Zeki çocuklar olduğunuzu daha az önce söyledim, öyleyken bana böyle aptalca sorular soruyorsunuz!” diye yalandan öfkeleni. “Bir, size tekrar hatırlatıyorum, sizin balık yakalamaya ihtiyacınız yok. İki, ben ömrümde pek çok balık gördüm, ama nehirde balık olduğunu ne gördüm ne de duydum.”

Arap soruda ısrarlıydı: “Peki o zaman, biz nerede balık bulabiliriz?”

Farenin bu sefer gerçekten tepesi attı: “Böylesine basit bir şeyi bilmiyorsunuz demek? Balık evdeki büfede ya da sepette bulunur. Sepetin asılı ya da alçakta olması önemli değildir, yeter ki içinde balık olsun. O zaman mutlu olurum. Ama balık buzdolabındaysa o kadar da mutlu olmam...”

Kedicikler bu sözlerden bir anlam çıkaramamışlardı. O arada hafif bir yel esti, farenin kokusunu kediciklere ulaştırdı. Kokuyu alan Benekli Arap’ın kulağına fısıldadı: “Burnuma çok kötü bir koku geldi.” Arap “Sahi,” dedi, “ben de bir koku alıyorum. Ne olabilir ki? Sence nereden geliyor?”

Kediciklerin huzursuzlandığını gören fare hemen tabanları yağlamaya karar verdi: “Konuşmamı bitirsem iyi olacak. Çok yoruldum. Şimdi gitmeliyim. Görüşürüz!” Bunları söyledikten sonra ortadan toz oldu.

Söylemeye gerek var mı, üç kedicik elleri ve mideleri boş, eve döndüler.

Anne kedi, elbette ki, yavrularının eve balıkla dönmelerini beklemiyordu. Yemek hazırdı, hepsi sofraya oturup karınlarını bir güzel doyurdular. Kedcikler yemek sırasında gün içinde yaşadıkları olayları anlattılar.

Anne kedi kahkahalara güldü. “Yavrularım, ne kadar şapşalsınız! Kendinizle nasıl da böbürleniyorsunuz. Çok bilgili olduğunuzu sanıyor ve çalışmaya burun kıvırıyorsunuz. Fakat sizler küçük birer sersem budalasınız. Kendinizden utanmanız gerek; o anlattığınız ‘Pek Muhterem Büyük Üstat’ fareden başkası değil. Hiç balık yakalamadınız, ama onun yerine gidip fareyle dost oldunuz ve onun her söylediğine inan-dınız. Bir de kedi olacaksınız!”

Annelerinin bu sözleri üzerine kediler utançtan yerin dibine geçti. Artık hatalarını anlamışlardı, kitapların dışında da edinilecek çok bilgi vardı. Annelerinden, yarından tezi yok, kendilerini dışarıya çıkarmasını ve balık yakalamayı öğretmesini istediler.

O günden sonra üç küçük kedi balık yakalamayı ve diğer becerileri annelerinden öğrenmeye başladılar. Kitapları kadar yaptıkları işleri de seven çok akıllı kediler oldular.

İllüstrasyon: Jiang Yiming

İKİ KÜÇÜK KIRLANGICIN UZUN YOLCULUĞU

Qin Zhaoyang

Anne kırlangıcın, şirin mi şirin, biri oğlan biri kız, iki yavrusu oldu. Anneleri onları çok seviyor, yaşam kadar değerli buluyordu. Her gün onları yakalayıp getirdiği tırtıllarla bir güzel besliyor, diliyle tüylerini yalayıp temizliyor, geceleri kanatları altında uyutuyor, onlara güzel ninniler söylüyordu.

Hiç istememesine karşın böyle böyle yavrularını şımarttı. Yavru kırlangıçlar dam saçağının altındaki yuvalarında bütün gün yan gelip yatıyor, gözleri kapalı, boyunları içeri çekilmiş, uyuklayıp duruyorlardı.

Anne kırlangıç bir gün onları karşısına aldı ve “Yavrularım,” dedi, “çocukluk çağını artık geride bıraktınız ve adama-kıllı palazlandınız. Artık uçmayı öğrenmenizın zamanı geldi,

aksi halde, korkarım, hiçbir işe yaramayan bir kırlangıç olacaksınız.”

Yavru kırlangıçlar sordu: “Niçin uçmayı öğrenmemiz gerekiyor? Bize bir yararı var mı? Rahat rahat burada yatıp dinlenmek varken?”

Anne kırlangıç cevap verdi: “Çocuklar, siz gerçekten de çok şapşalsınız. Tırtıl yakalamak için çok atik olmak, bunun için idman yapmak zorundasınız. On bin *li* uçmak için kanatlarınızı güçlendirmek, bunun için de talim yapmak zorundasınız.”

Kafalarını olmaz anlamında sallayan yavru kırlangıçlar “Ama bunlar bizim için çok zor işler,” dedi.

Anne kırlangıç içini çekti: “Canım yavrularım, bunları yapmazsanız gün gelir aç kalırsınız.”

“Niye aç kalalım ki? Sen her gün bizi beslemiyor musun?”

“Öyle ama, bunun hep böyle süreceğini, sizi hep annenizin besleyeceğini mi sanıyorsunuz? Varsayın ki bir gün ben uzaklara gittim.”

“Niye uzaklara gidesin ki?”

“Of! Çocuklar, annenizin ömrünüz boyunca hep yanınızda kalacağını mı sanıyorsunuz? Sonbahar geldiğinde hava soğuyacak; otlar, ağaçlardaki yaprakları sararacak. Kırkayaklar, tırtıllar bulunmaz olacak. Anneniz de güneye, çok çok uzaklara uçmak zorunda kalacak. Orada hava hep sıcak, otlar ve ağaçlar hep yeşil olur; yapraklar tırtıl kaynar.”

Yavru kırlangıçlar annelerinin kendileriyle eğlendiğini düşündü. Ortalık günlük güneşlik ve sıcaktı. Her yere baharın yumuşaklığı sinmişti. Hava nasıl olur da soğurdu? Otlar ve yapraklar nasıl olur da sararırdı?

Yavrularının anlamamakta ısrar ettiklerini gören anne kırlangıç daha yumuşak bir tonda konuştu: “Çocuklar, kafanızı

kaldırıp gökyüzüne bir bakın. Nasıl da engin ve yüce ve ne kadar güzel! Uçup orada oynamak istemiyor musunuz?”

“Hayır anne, istemiyoruz,” dediler yavru kırlangıçlar, başlarını sağa sola sallayarak. “Gökyüzünü görmek istesek gider saçağın ucuna tünekleriz. Fakat istemiyoruz. Güneş yakar bizi, rüzgâr da soluğumuzu keser.”

Anne kırlangıç sözlerini sürdürdü: “Çayır çimene, ağaçlara da hiç konmadınız, değil mi? Oralarda kırmızı çiçekler, yeşil yapraklar vardır. Kıvrıla kıvrıla alıp giden ırmakların arasınca çeltik tarlaları uzanır. Görmeniz gereken koskoca bir dünya var dışarıda.”

Yavru kırlangıçlar annelerinin tüm bu söylediklerine burun kıvırdılar: “Ne yapalım varsa? Eğer dünyayı görmek istersek gider saçak kenarına tüneriz.”

“Ama o durumda bütün Çin’i görebilir misiniz? Çin’in ne kadar büyük olduğunu biliyor musunuz? Ülkemizde Sarı Nehir vardır, bu ırmağın suları binlerce *li* yükseklikteki dağlardan doğup gelir. Yangtze Nehri vardır, yeraltındaki su kaynaklardan fışkırır ve on bin *lilik* bir mesafeyi kat eden bu nehri oluşturur. Yangtze Sarı Nehir’den daha uzundur. Ülkemizde henüz görmediğiniz denizler, henüz ulaşmadığınız dağlar vardır. Çin, çok çok büyük bir ülkedir.”

Küçük kırlangıçlar annelerinin bu sözleri karşısında daha da şirretleştiler, kestirip attılar: “Anne, ülkeni ne kadar çok sevdiğini anlatmayı bırak artık! Biz böylesi uzak yerlere uçmaktan korkuyoruz.”

Anne kırlangıç öfkелendi: “Sizi işe yaramazlar sizi! Günlerinizi boş boş geçiriyorsunuz. Bahar geçip sonbahar gelecek. O zaman ne yapacaksınız bakalım?”

Yavru kırlangıçlar şaşırdılar: “Ne? Bahar geçecek mi? Olabilir mi bu?”

“Ne sandınız ya? Zaman geçer. Dakika dakika, saat saat, gün gün, yıl yıl geçer; tıpkı bir insanın önce bir, sonra iki, sonra üç *li* yürümesi gibi.”

Yavru kırlangıçların kafası şimdi daha çok karışmıştı: “Zamanın ayakları mı var?”

Anne kırlangıç başıyla onayladı: “Evet, tabii ki zamanın ayakları var. Ama onları göremezsiniz. Zaman, görünmez ayakları üzerinde öylesine hafif, öylesine yağ gibi süzülür geçer ki kimse fark etmez onu. Kendisiyle birlikte mevsimleri de alıp götürür. Yavaş yavaş sizi ihtiyarlatır, öyle bir an gelir ki kocamış gövdenizi bir milim bile kıpırdatamazsınız.”

“Zamanı ayaklarından yakalarsak kıpırdayamaz, böylelikle bahar da sonbahar da gitmez, biz de hiç yaşlanmamış oluruz. Harika bir şey olmaz mı bu?”

“Benim alık yavrularım, zamanı ayaklarından yakalamak mümkün mü sanıyorsunuz?”

Yavru kırlangıçlar hiç de aynı kanıda değildi. “Neden olmasın? Bir kırkayağı ayaklarından tutabiliyoruz, niçin zamanınkini de tutmayalım?”

Anne kırlangıç daha fazla açıklama yapmadı. Yavru kırlangıçlar zamanın ayaklarını bulmak ve sonrasında sımsıkı tutmak için gözlerini dört açtılar, sağa sola bakındılar. Güneş ışığı saçağın altında bir yerde bir gölge oluşturmuştu. Çok yavaş hareket ediyordu bu gölge, ama gerçekten de hareket ediyordu. “İşte zamanın ayakları!” Yavru kırlangıçlar yere konular ve çekilip gitmekte olan gölgeyi gagalamaya başladılar. Ama boşuna. Kafalarını eğdikleri anda gölge kayboluyor, sanki uçup başlarına konuyordu. Bu, kendi gölgelerinden başka bir şey değildi. Sıçradıkları anda gölgeleri de sıçırıyordu. Bir şey yakalayacakları yoktu.

“Zamanın ayakları burada değil,” dedi oğlan.

“Başka bir yere baksak iyi olacak,” dedi kız.

Uçmaya başladılar ama kanatları yeterince kuvvetli değildi, bu yüzden ikide bir durup dinlenmek zorunda kaldılar. Avludan samanlığa, oradan da tarlalara doğru uçtular. Bir kenevir yaprağı üzerinde buldukları kurtçuğu aralarında paylaştılar. Kendi başlarına ilk kez bir kurtçuk yakalamışlardı ve o zamana dek yedikleri en lezzetli kurtçuktuktu bu.”

Kendileriyle gurur duyuyorlardı. Tekrar havalandılar.

Tarlaların ucu bucağı yoktu. Hava tertemizdi. Ağaçlar ve otlardan güzel kokular yükseliyordu. Her şey evin saçağından görüldüğünden çok farklıydı. Hayal ettiklerinden çok farklı... Çok mutluydular. Uçtukça geride bıraktıkları sıcak yuvalarını, annelerini, her şeyi unuttular.

Karanlık çöktü. Çok yorulmuşlardı. Küçük bir gölün kıyısındaki ağacın dalına tünediler.

Ay bulutların arasından bir görünüp bir kayboluyor, tarlalarla bir ışık oyunu oynuyordu. Ağaçların dalları sallanmıyordu artık. Başaklar sessizlik içinde boyunlarını bükmüşlerdi. Yaprak kımıldamıyordu. Ninniler söyleyen kurbağalar dışında herkes uykudaydı. Fakat yavru kırlangıçları uyku tutmuyordu. Annelerinin sıcak kucağından, o yumuşacık yataklarından uzaktaydılar. Bu ıpıssız yerde bir başlarınaydılar. Nasıl uyuyabilirlerdi ki?

“Annemizi hiç terk etmemeliydik, evden dışarı hiç çıkmamalıydık,” diye ağlamaya başladı kız.

“Artık ağlamanın bir faydası yok. Yuvamızdan çok uzaklaştık. Hangi yoldan geldiğimizi bile unuttuk. Tüm cesaretimizi toplayıp zamanın ayaklarını aramaya devam etmekten başka çaremiz yok. Zaman yorgunluk nedir bilmeyen bir gezgindir. Eğer onu yakalarsak, önümüze katar, bizi yuvamıza götürmesini sağlarız.”

“Doğru,” diye onayladı kız, “ne yapıp edip zamanın ayaklarını bulmalıyız.” Bunu der demez de daha önce hiç görmemiş olduğu bir şey çarptı gözüne: “Şuraya baksana. Ne var orada?”

Telaşlanan oğlan kızın gösterdiği tarafa baktı ve suya düşmüş toparlak bir ışık kümesinin parıldayıp durduğunu gördü. Küçük bir aynaya benziyordu gördükleri. Yavru kır-langıçlar bunun Ay’ın göl üzerindeki yansıması olduğunu bilmiyorlardı elbette. “Nedir bu? Daha önce hiç böyle bir şey görmedik,” diye çığırıştılar.

“Hey, bak! Şu yöne doğru hareket ediyor,” dedi kız. “Öylesine hafif ve yağ gibi kayıyor ki, hiç kıpırdamadığını sanıyorsun.”

“A, eveet, anladım; zamanın ayakları bu,” dedi oğlan.

Kız sevinç içinde kanatlarını çırpı. “Evet evet, suyun üzerinde yürüyen zaman bu!”

İki kardeş bu aynaya benzeyen şeyi gagalamak için suya atıldılar, fakat onları bir sürpriz bekliyordu. Hamle ettiklerinde göğüsleri şlop diye suya değmiş, kanatları ıslanmadan da hemen yalınlardaki bir ağacın dalına sığınmak zorunda kalmışlardı. Kendilerini toparladıktan sonra tekrar suya baktılar, bu kez kayarak kendilerine doğru gelen altın renkli bir sürü yılan görür gibi oldular. Bir daha kaldırıp bakmamacasına kafalarını kanatları altına soktular ve öylece beklediler.

Bir süre sonra da uykuya daldılar.

Ertesi gün sabah erkenden amaçsız uçuşlarına devam ettiler.

Nereye gittilerse orada çiftlikler, tarlalarda çalışan kadınlı erkekli köylüler, ağaçlar ve otlaklar gördüler. Bol bol kurtçuk yakalayıp afiyetle yediler. Ama bir sorun vardı. Zamanın ayaklarını nerede bulacaklardı?

Bir gün suları ağıldayıp köpürerek akan bir ırmağı rastladılar.

“Nedir bu? Gene mi su?” diye sordu kız.

“Hayır,” diye cevap verdi oğlan, “su yürüyebilir mi hiç? Bak nasıl da yağ gibi kayıyor. Bunlar zamanın ayakları olmalı, eminim bundan!”

“Pekâlâ,” dedi kız, “ yleyse onların peşine takılalım. Nereye giderlerse biz de ardından...”

Yavru kırlangıçlar sabahtan akşama dek ırmağın sularıyla birlikte yol aldılar. Geceleri kıyıda uyuyor, sabah erken de yolculuklarına devam ediyorlardı. Böyle kaç gün geçirdiklerini ya da kaç *li* yol aldıklarını bilmeden uçup durdular.

Ağaçlar ve otlar yavaş yavaş sarardı. Ekinler biildi. Hava soğudukça kurtçuklar da azalmaya başladı. Sonbahar kapıdaydı.

Zaman bahar ve yazla birlikte geçip gitmişt  elbette. Zamanın ayaklarını bulamamışlardı.

Sonu görünmeyen ırmak akmaya devam ediyordu.

Yavru kırlangıçlar soğuktan tir tir titriyorlardı. Bir saman yığının  sığındılar. Uçsuz bucaksız mavi gökyüzüne baktıkça ilerini sıkıntı basıyordu

Karayel yaman esiyor, kuru yaprakları havada uçuşan kelebekler gibi ordan oraya savuruyordu. Nazlı nazlı, tatlı tatlı uçuşuyordu yapraklar... “Bunlar zamanın ayakları olmasın?” diye şüpheye düştüler. Yaprak kümesi onlara doğru yaklaştı, saman yığınının üstüne kondu ve orada hiç kımıldamadan kalakald . “Hayır, bunlar zamanın ayakları değıl. Zamanın ayakları asla durmaz.”

Annelerini düşündüler. “Annemiz şimdi güneyde bir yerlerde olmalı. Güneyin nasıl sıcak, nasıl güzel olduğunu anlatır dururdu. Fakat oraya nasıl gideceğiz?”

Lades kemiği düzenindeki bir yabani kaz sürüsü güneye doğru uçuyor, bir yandan da hep bir ağızdan şarkı söylüyordu. Bir dakika sonra birkaç sürü daha görüldü gökyüzünde. “Nereye gidiyorlar bunlar? Uzak ülkelere mi? Hepsi de muhakkak deneyimli birer gezgindir. Güneyin nasıl bir yer olduğunu çok iyi biliyorlardır. Annemizin nerede olduğunu da biliyorlardır,” diye düşündüler yavru kırlangıçlar.

Azıcık yorgun düşmüş bir kaz sürüsü ırmağın kıyısına konup mola verdi.

Yavru kırlangıçlar tüm cesaretlerini toplayıp sordular:

“Arkadaşlar, böyle nereye uçuyorsunuz?”

“Güneye,” diye cevap verdi liderleri.

“Hep sıcak ve güzel olan güneye mi?”

“Evet.”

“Harika! Sizinle gelsek olur mu? Biz de güneye gidiyorduk da.”

Sürünün lideri razı olmuş gözüküyordu, kafasını hafifçe sağa sola salladı ama bir cevap da vermedi.

Lider kazın ses çıkarmamasına bozulan oğlan kırlangıç dosdoğru sordu: “Niye cevap vermiyorsunuz? Söylesenize; gelebilir miyiz, gelemiz miyiz?”

Lider kaz yavru kırlangıçlara gözlerini kısarak baktı, “Tamam, anlaşıldı çocuklar,” dedi, “Ama önce şunu bilmeliyim: Zorluklara dayanabilir misiniz? Kolay bir sefer olmayacak çünkü.”

Oğlan kırlangıç bir an bile düşünmeden atıldı. “Niye dayanmayalım? Elbette dayanırız. Annemizden ayrılalı epey oldu ve o günden bugüne pek çok şey görüp yaşadık.”

Lider kaz onlardan istediklerini bir bir sıraladı: “Bu uzun yolculuğun kurallarına uyabilir, verilen talimatları yerine getirebilir misiniz? Safları bozmadan uçabilir misiniz? Nöbet tutabilir misiniz?”

“Evet, evet. Hepsini yapabiliriz.”

“İyi düşünüp öyle karar verin.”

“Güneyde annemizi bulma ümidi içimizde olduktan sonra tüm zorluklara göğüs gereriz. Hiçbir şeyden korkmuyoruz. Kararımızı verdik.”

Böylece güneye olan bu uzun sefere yavru kırlangıçlar da katıldı.

Her sabah daha tanyeri ağarmadan, yavru kırlangıçlar daha uykudayken, lider kaz kalk borusunu çaldı. Yaban kazları günlük uçuşlarına hazırlık için boyunlarını ileri doğru gerip, kanatlarını çırpıtlar. Sonra lider kazın çağırısı duyuldu yeniden: “Hadi, uçuyoruz.” Önce o havalandı, sonra da birer birer

diğer kazlar... En son olarak da yavru kırlangıçlar havalandı, sürünün arkasına takılmışlardı.

Kazlardan bazıları belli bir düzen, bazıları tek sıra halinde uçuyordu; iki kaz arasındaki mesafe hep aynıydı. Giderek daha yükseğe uçuyor, hızlarını daha da artırıyorlardı; delicesine ılık çalan rüzgâr kulaklarında uğulduyordu. Yavru kırlangıçlar sürüden geri kalmamak için var güçleriyle kanat çırpıyorlardı, fakat bir süre sonra nefes nefese kaldılar; hızları kesilince de sürüyle aralarındaki mesafe giderek açılmaya başladı.

Arkalarda bir yerde uçmakta olan bir yabankazı “Geride kaldılar, küçük dostlarımız geride kaldılar!” diye bağırdı. Sürünün başında uçan lider kaz dönüp baktı ve ta uzaklarda bir yerde can havliyle kanat çırpın iki küçük nokta gördü. “Mola veriyoruz!” diye seslendi ve bütün sürü bir tarlaya kondu. Uzunca bir süre sonra yavru kırlangıçlar da yorgunluktan bitmiş hâlde, neredeyse tepetaklak, mola yerine indi. Ayakları toprağa değeri değmez de düşüp bayıldılar.

Birkaç dakika sonra nihayet kendilerine geldiler. Oğlan kırlangıç “Oy!” dedi canhıraş bir sesle, “Öldüm, bittim!”

“Hiç kıpırdıyacak halim kalmadı,” dedi kardeşi.

Kanatlarını sanki bir atmaca ısırmıştı, kaldırmaya güçleri yoktu. Yığıldıkları yerde öylece kalakalmışlardı.

Yaban kazları kafa kafaya verdiler, yavru kırlangıçlara nasıl yardım edebileceklerini tartışmaya başladılar. Aralarından ikisine özel bir görev verdiler. Yavru kırlangıçlar yoruldukları zaman gagalarıyla bu iki güçlü kazın kuyruğuna tutunacak, böylelikle kanatlarını kımıldatmadan uçuşma imkânına kavuşacaklardı.

Böylece tekrar havalandılar. Önlerindeki kazın kuyruğuna tutunan yavru kırlangıçlar saflardan ayrı düşmemeyi ucun

ucun başarıyorlardı. Her şey yoruyordu onları. Önlerindeki yabankazının kuyruğuna yapışmak yoruyordu, bütün gün kanat vurmak yoruyordu, bacaklarını karınlarının altında geriye doğru kasmak yoruyordu, kuyruklarını hep dik tutmak yoruyordu. Tüm bu zorluklara karşı gökyüzünde ilerlemek zorundaydılar, gagalarını bile açamıyorlardı. Ağlamak istiyorlardı ama buna bile zamanları yoktu, olabildiğince hızlı uçmaları ve kendilerini koyuvermemeleri gerekiyordu.

Gece olduğunda uyumak üzere uzandılar. Her tarafları ağrıyordu, ama öylesine bitkin düşmüşlerdi ki hemen derin bir uykuya daldılar.

Sabahleyin tekrar yola çıktılar. Bizimkiler hâlâ uyku sersemiydiler, gözlerini güç bela açık tutuyorlardı; bedenleri sanki sopayla dövülmüş gibiydi.

Bir gün, sürü yolu yarılamışken, oğlan kırlangıcın başı uykusuzluktan bir an öne düştü ve sürüden koparak dosdoğru bir ekin yığına çakıldı; bereket bir yerini incitmemişti. Hemen kendini topladı, bütün gücüyle kanat çırpı ve en sonunda sürüye yetişmeyi başardı.

Bu uzun yolculukta yaban kazlarının hepsi de konulan katı kurallara uyuyordu. Mola zamanı gelmeyinceye dek kimse dinlenmiyordu. Sessiz olmak gerektiği zaman kimse ses çıkarmıyordu. Hızlı uçmaları gerektiğinde hızlı uçuyor, yavaşlamak gerektiğinde de yavaşlıyorlardı. Şarkı söyleme olanağı bulduklarında şarkı söylüyor, yiyecek bulduklarında karınlarını doyuruyorlardı. Günü değerlendirmek için her gece bir toplantı yapıyorlardı. Bu toplantılarda o günkü uçuşta yararlılık gösterenler övülüyor, disiplini çiğneyenler yeriliyordu. Sağlık durumu kötüleşmiş olanların yardımına koşuluyor, rahat etmeleri sağlanıyordu.

Yabankazlarının hepsi de küçük kırlangıçlara çok iyi davranıyordu. Yavrular ağlamak üzere olduklarında gelip onları avutmaya çalışıyorlardı. Çok yorgun düştüklerinde uçmaya ara veriyor, biraz dinlenmelerini sağlıyorlardı. Acıktıklarında onlara yiyecek bir şeyler veriyorlardı. Gösterdikleri en küçük bir ilerlemeye övgüler yağıdırıyorlardı. Gece onları soğuktan korumak için kanatlarının altına alıyorlar, gece nöbetine çıkarmıyorlardı.

İlk başlarda yavru kırlangıçların aklında hep eski güzel günler vardı: sıcak yuvaları, annelerinin söylediğı tatlı ninniler, yedikleri nefis yiyecekler gözlerinin önünden hiç gitmiyordu. Hiçbir iş yapmadan, ne güzel yan gelip yatarak geçir-mişlerdi her günü. Şimdiyse zorluk üstüne zorluk yaşıyorlardı. Bir fırtınaya bir tipiye tutuluyor, zorlu bir uçuş gerçekleştiriyorlardı. Uçuş sırasında ne dinlenebiliyor ne de uyuyabiliyorlardı. İkide bir bozan hava ilerlemelerini epey güçleştiriyordu. Gökyüzünün rengi habire değişmekteydi. Ağaçlar ve otlar sallanıp duruyor, hışır hışır sesler çıkarıyordu. Gök gür-lüyor, şimşekler çakıyordu. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, ortalığı sel götürüyordu. Doğadaki her şey yavru kırlangıçları korkutmak için el ele vermişti sanki.

Yavru kırlangıçlar yavaş yavaş tüm bu zorluklara alıştılar. Sürünün ortak idealleri onları şevke getirmişti. Yaban kazları onlara öyle iyi davranmışlardı ki, duydukları minnet onları iki kat çaba harcamaya yöneltmişti. Sağlam durmaları, teslim bayrağını asla çekmemeleri gerektiğini düşünüyorlardı, yoksa kaz dostlarının yüzüne nasıl bakarlardı? Yaban kazları tüm bu zorluklara gıklarını çıkarmadan dayanıyorlarsa onlar niye dayanmasındı? Yaban kazları her günü neşe içinde geçiriyorlarsa onlar niye karalar bağlasındı?

Gün geçtikçe güçlendiler. Artık kanatları ağrımıyor, kolaycacık yorulmuyorlardı. Uyuşukluktan kurtulmuşlardı.

Sert ya da yumuşak olmasına aldırmadan her yerde uyuyabiliyorlardı. Gece nöbetine de kalmaya başladılar. Neşeyle şarkı söylüyor, büyük bir iştahla her şeyi gövdeye indiriyorlardı. İyice palazlanmışlar, semizlemişlerdi. Artık kendi başlarına uçabiliyor, bir kuyruğa tutunma ihtiyacı duymuyorlardı.

Güçlü ve cesur bir kuş olmak ne büyük bir mutluluktu!

Gökyüzü Çin'in üzerinde kocaman, mavi bir sırça kubbe gibiydi. Böylesine mavi bir kubbe başka nerede olurdu ki... Böylesine yüce, böylesine parlak, böylesine berrak? Ak bulutlar ince ve hafif tül örtüler gibi dalgalanıp duruyordu. Her yer nasıl da dingin, nasıl da huzurluydu!

Yaban kazları bulutların içinden geçtiler, kanatlarını alabildiğine gererek rüzgârlara meydan okudular, yeri göğü şen şarkılarıyla inlettiler. Çin'in, o uçsuz bucaksız, o kocaman ülkenin üzerinde uçtular.

Rüzgâr kuşkusuz hızlı ve güçlüdür. Ama hiçbir rüzgâr bütün Çin'i bir baştan bir başa kat edemez. Çin'in kentlerinden, kasabalarından, köylerinden aynı anda aynı rüzgârlar esip geçemez. Ilık güney rüzgârları denizden kuzeye doğru eser, çöle ulaşmaya çalışır. Sarı Nehre ulaştığında nefesi kesilir, soğuktan tir tir titremeye başlar. Orada bir daha esmemecesine dinlenmeye çekilir. Soğuk kuzey rüzgârları çölden denize, güney illerine doğru eser. Yangtze Nehrine ulaşır, yorgun ve zayıf düşmüştür. Orada, sıcak havadan yılmış hâlde, artık esmez olur. Batıdan esen rüzgârlar ellerinden geldiğince doğuya doğru ilerlemeye çalışırlar, ama Çin'in doğu kıyısındaki Shantung yarımadasına ulaşamazlar. Doğu rüzgârları batıya doğru ne denli güçlü eserse essin asla Himalayalar'a erişemez.

Çin'de hiçbir yağmur aynı anda bütün illeri ıslatamaz. Hiçbir bulut kümesi tüm gökyüzünü kaplayamaz.

Nasıl da büyük bir ülke burası!

Aşağıdaki çeltik tarlaları bir dama tahtası oluşturuyor. Yemyeşil otlaklar birer halı gibi uzanmışlar. Ak köpüklü nehir ve dereler çağıl çağıl akıp duruyor. Turkuaz rengi göller... sıradağlar... yeşil kadife gibi ormanlar...

Bu muhteşem manzarayı kim yarattı? Bunu yaratmak ve bakımını sağlamak için kimbilir ne büyük bir emek harcanmıştır!

Göklerde uçan herkes heyecanlanır, kendisiyle gururlanır ve mutlu olur.

Fakat asıl mutluluk on bin *li* uçmayı gözüne kestirmek ve tüm güçlüklerin üstesinden gelecek çelik bir iradeye sahip olmaktır. Yuvalarını tek bir gece bile terk etmeyen kırlangıçlar bu mutluluğu hayal bile edemezler. Gün ışığından kaçan yarasalar, uçma yeteneği olmayan fareler bu güzelliği tadamazlar.

Yaban kazları günlerce sonu gelmez nehirlerle dağların üzerinden uçtular ve en nihayet bir gün büyük bir gölün kıyısına kondular. Artık yavru kırlangıçlarla yollarını ayırma zamanı gelmişti.

“İşte geldik, cesur küçük dostlarım,” dedi lider kaz, “biz burada kalıyoruz. Fakat sizin güneye doğru yolunuza devam etmeniz gerek. Anneniz güneydeki en uç ilde, deniz kıyısında bir yerdedir şimdi. Yolunuz ve bahtınız açık olsun.”

Yavru kırlangıçlar yoldaşlarından ayrılmak istemiyorlardı. Gözyaşlarını tutamadılar, kanatlarını lider kazın boynuna dolayıp onu öptüler. “Sağ olun. Sağlıcakla kalın,” deyip havalandılar ve güneye doğru yolculuklarına devam ettiler.

Günler ama günlerce kanat çırpıldılar; yüzlerce *li* mesafe kat ettiler. En sonunda denizi gördüler.

Uzakta, denize bakan kırmızımsı ve parlıtlı bir uçurum vardı; uçurumun yamacı bir tavuskuşunun tüyleri gibi eğreltiotlarıyla kaplıydı, her yanı altından iplikler gibi sarmaşıklar sarmıştı. Çatlaklarda biten çiçekler havayı esrikleştirci kokularla dolduruyordu. Bir sürü kırlangıç hızla oradan oraya dönüp duruyordu. Bazıları ağaçların dallarında pinekliyor, bazıları kumsalda oynuyor, bazıları da denizin üzerinde süzülüyordu. Burası kırlangıçların cennetiydi âdeta.

Yenilerde çiçeklenmiş uzun bir ağacın tepesinde bir kırlangıç çığlık çığlığa ötüyordu, öylesine benzersiz ve keskin bir çığlıktı ki bu, kilometrelerce öteden duyulabiliyordu.

Yavru kırlangıçlar birbirlerine “Annemiz çağırıyor! Dinle! Bu o! Başkası olamaz!” diye seslendiler. Yaklaştılar, ah evet, anneleri işte oradaydı.

Anne ve yavrular hayatlarının en mutlu anlarını yaşıyorlardı, heyecan ve mutlulukla kanat vurdular, halka olup dans ettiler.

“Oh, benim şapşal yavrularım! Benim küçük kuzucuklarım değil misiniz siz? Rüya mı bu? Durun bir bakayım size! Nasıl da palazlanmış, güçlenmişsiniz! Gözlerime inanamıyorum! Beni terk ettiğiniz günden beri her yerde sizi aradım. Nereledeydiniz? Bunca yolu aşp nasıl buralara gelebildiniz?”

Yavru kırlangıçlar annelerine sarıldılar. “Anne, zamanın ayaklarını bulmak için aklımıza gelen her yere baktık. Sonra, sonra, sonra...”

Sevinçten nefesleri tıkanmış, konuşamıyorlardı. Yavaş yavaş sakinleştiler ve yaşadıkları serüvenlerden ve yaptıkları o uzun yolculuktan söz ettiler.

Anne kırlangıç hep “Şapşal yavrularım, kuzucuklarım... güzel... harika...” deyip duruyordu. Sonunda sordu: “Ne oldu peki? Zamanın ayaklarını bulabildiniz mi?”

“Hayır, anne. Tüm ülkeyi dolaştık, görmediğimiz şey kalmadı, ama zamanın ayaklarını göremedik. O akıllı yaban kazları bile zamanın ayakları hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı.”

Anne kırlangıç kendini tutamayıp güldü. “ Zamanın ayaklarını buldunuz aslında.”

“Bulduk mu? Nasıl? Neredeler peki?”

Anne kırlangıç açıkladı: “Zamanın ayaklarını siz kendinizde duyumsadınız. Kendinizi fiziksel olarak güçlendirdiniz. Bir sınamadan geçtiniz. Deneyim edindiniz. Çelikten bir irade, geniş bir bakış açısı kazandınız. Gözükara neferler oldunuz. Zaman çıplak ayaklarıyla geçip gitti, ama siz de onunla birlikte yürüdünüz. Siz yürürken zamanın ayakları da hep size eşlik etti.”

Yavru kırlangıçlar gözlerini kırpmadan dinliyorlardı. Annelerinin sözleri kalplerini ısıtıyordu.

Anne kırlangıç devam etti: “Çocuklar, sizler zafer kazanmış birer kahramansınız. Şimdiye dek bir kırlangıcın yaban kazlarıyla birlikte uçmayı başardığını hiç duymadım. Ama siz bunu başardınız, bu şeref size ait. Bu şeref aynı zamanda annenize, tüm kırlangıçlara ait. Fakat bundan dolayı kendinizi asla dev aynasında görmeyin. Talim yapmayı asla boşlamayın. Şu denize bir bakın: uçsuz bucaksız bir su kütlesi... dalgaları nasıl da muhteşem... renkleri ne güzel, söylediği şarkılar ne hoş! Öyleyken deniz hiç kibirlenmez, hep alçakgönüllüdür... dört bir taraftan gelip kendisine karışan nehirleri, dereeleri sessizce bağrına basar. Hep rüzgârlarla savaşıyor, dalgalarını hep kayalıkların üzerine gönderir, gökyüzünün rengi değiştiğinde o da rengini değiştirir; güneşe, aya ve yıldızlara hep şarkılar söyler.”

“Evet, anne. Denizden öğreneceğimiz çok şey var. Denizi kendimize örnek alacak ve onunla dost olacağız.”

Anne kırlangıç duyduklarından hoşnut, “O halde, ne yapacaksınız?” diye sordu. “Boş konuşup vakit kaybetmeyin.”

Yavru kırlangıçlar düşünüp taşındılar. Akla yatkın bir plan yapmaları gerekiyordu. Sonunda tasarılarını açıkladılar: “Anne, yaban kazlarından Çin’de bizim henüz görmediğimiz pek çok yer olduğunu işitmiştik. Batı sınırında dünyanın en yüksek dağı Himalayalar varmış. Oraya uçmak ve zirvede oturup şarkı söylemek istiyoruz, öyle ki sesimiz bütün Çin’den duyulsun! Karlı tepelerinde taklalar atmak, böylece fizik olarak güçlenmek istiyoruz. Kuzeydoğuda büyük bir orman varmış, orada oynamak istiyoruz. Ağaçların sadece kendilerine ait olduğunu iddia eden baykuşları hizaya getireceğiz, çünkü bütün kuşlar arasında barış olsun istiyoruz. Çin Seddi’nin üzerinden uçmak, çölleri aşmak istiyoruz. Yangtze Nehrindeki o meşhur Wu Vadisini, Sarı nehirdeki Uzun Adamlar Geçidi’ni görmek istiyoruz. Bütün Çin’i bir uçtan bir uca dolaşmak istiyoruz, böylece kendimizi terbiye edebiliriz. Açlık, soğuk ya da yorgunluktan gözümüz bir daha asla yılmaz. Biz uçmak, her türlü güçlüğü alt edecek denli kuvvetli olmak istiyoruz.”

Anne kırlangıç yavrularının bu tasarılarından hoşnut kaldı. “Harika, harika! Önünüze gerçekten de büyük hedefler koymuşsunuz. Benim iyi kalpli ve cesur yavrularım! Varın gidin. Artık sizin için kaygılanmama gerek yok, gönül rahatlığıyla sizlerden ayrılabilirim.”

Ve böylece, ertesi gün, yavru kırlangıçlar oradaki bütün kırlangıçların neşe dolu çığrışmaları arasında, yeni bir sefere çıktılar. Yüzlerce dost kuş da onlara katıldı.

İllüstrasyon: Ding Cong

YABANI ÜZÜMLER

Ge Cuilin

Uzüm sever misiniz? Yabani üzümlerin hikâyesi hiç ku-
lağınıza çalındı mı?

Güzün üzümler sulu ve tatlı olur. Hele de mor üzüm-
ler. Bunların taneleri iri ve yuvarlaktır. İncecik kabuklarının
içindeki baldan tatlı özleriyle güneşin altında inci gibi parlar-
lar.

Kırmızı inciye benzeyen ve çıplak bir dağın bilinmedik bir
yerinde yetişen bir yabani üzüm türüne dair bir efsane var-
dır. Körlerin bu şifalı üzümlerden yedikleri zaman gözlerinin
açıldığı söylenir. Anlatacağımız hikâye de bu yabani üzümleri
bulmak üzere yola çıkan küçük bir kız çocuğunun hikâyesi-
dir.

Bir zamanlar bir ırmağın kıyısındaki küçük bir köyde yaşlı
bir çift yaşardı. Gerçi köylülerin hemen hepsi kaz beslerdi,
ama bu karıkoca köydeki en büyük kaz sürüsüne sahipti ve

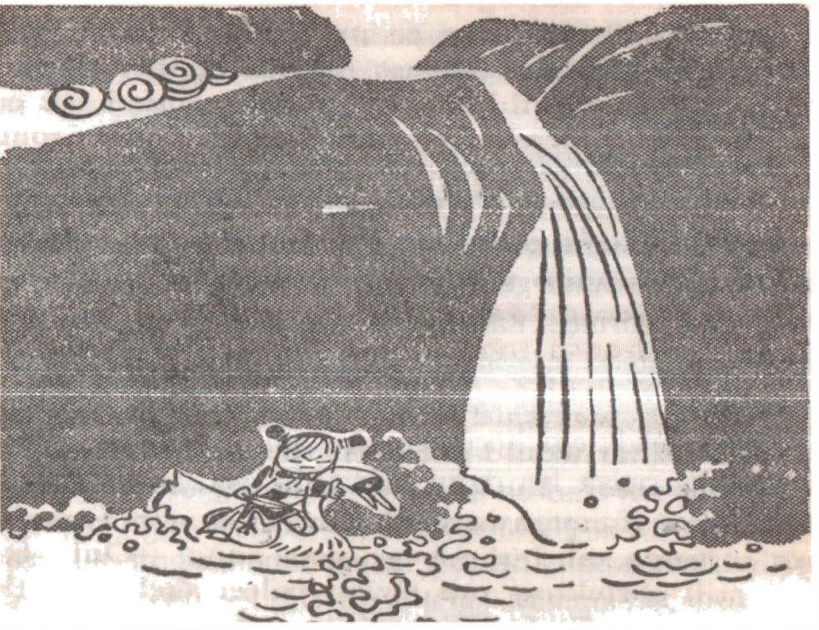
bu hayvanları yetiştirme konusunda çok deneyim kazanmışlardı.

İhtiyar karıkocanın tek bir çocuğu vardı. Bu kız çocuğunun teni kaz tüyü gibi narin ve güzeldi, gözleri ıslıl ıslıl parlardı. Bütün köylüler küçük kızın güzelliğine hayrandı. “Gözleri ne kadar da güzel! Nilüfer yaprağına düşmüş çiğ damlaları gibi...” derlerdi.

Küçük kız gün boyu kaz güder, böylece anne babasına yardım ederdi. Hayvanları ırmağın kenarına götürür, orada onlarla suyun içinde neşeyle oynardı. Sürüdeki en küçük kazın bembeyaz, pürüzsüz tüyleri vardı. Küçük kız en çok onu sever, ona özel bir ilgi gösterirdi. Bir an olsun onu yanından ayırmazdı. Küçük kaz da hanımına çok bağlıydı. Bu nedenle köylüler küçük kıza Küçük Ak Kaz’ın Hanımı derlerdi.

On yaşına geldiğinde küçük kızın babası öldü. Birkaç aya kalmadı, annesi de bu dünyadan göçtü. Taş kalpli bir kadın olan halası evlerine ve hayvanlarına el koydu. Küçük kıza kötü davranıyor, onu evin kapısından içeri sokmuyordu. Küçük kız gün boyu ırmak kenarında kazları güdüyor, geceleri ise bir söğüt ağacının altında uyuyordu. Halasının yiyecek diye kendisine verdiği tek şey soğuk ve taş gibi sert çörekti. Kazlar, küçük hanımlarının çektiği acıyı biliyorlarmış gibi, gece uyurken ona sokuluyor, kanatlarıyla onun minicik bedenini örtüyorlardı. Küçük kaz da başını sevgiyle hanımının omzuna yaslıyordu.

Bir yıl sonra halası bir kız çocuğu dünyaya getirdi. Çok şirin bir çocuktu bu, gelgelelim gözleri kör doğmuştu. Köylüler ona hemen Kör Kız dediler. Annesi buna öyle öfkелendi ki, ne zaman yeğenini görse, içinden onun gözlerini oyup çıkarmak ve kendi kızına vermek geçiyordu.

Güz geldi. Al yanaklı elmaların ağırlığına dayanamayan dallar yerlere kadar eğilmeye başladı. Sarı sarı armutlar ağaçlarda altın çanlar gibi sallanıyor, hevenk hevenk üzümler asmaları süslüyordu. Ay kocaman ve yusuvarlaktı, çayırın üzerinde parıl parıl parlıyordu.

İşte yine Bağbozumu Şölenleri başlayacaktı. Uzaklara akıp giden ırmağın sularına bakan küçük kız tarifsiz acılar içindeydi. Herkes şölene katılırken o bir başına kalmıştı. O cada-loz halası gelip onu eve çağırır mıydı acaba? Tam o anda halası, elinde kocaman bir sepet, çıkageldi. Ama küçük kızı eve götürmek yerine, sert bir sesle, “Al şu sepeti, yumurtaları topl!” dedi.

Küçük kız, “Halacığım,” diye inledi, “bu gece dolunay var. Herkes yiyip içip, eğleniyor. Ben de seninle eve gelip birazcık üzüm yiyebilir miyim?” Halası, elleri belinde, “Hıh,” dedi, “ne üzümüymüş o! Senin gözlerin inciden üzümler gibiymiş ya!

Ha, sahi, dur bir bakayım gözlerine.” Bunları söylerken belli etmeden bir avuç toprak aldı ve birdenbire küçük kızın gözlerine bastı.

Zalim hala, zavallı küçük kızı acılar içinde kıvranıp ağlar halde, oracıkta öylece bıraktı, yumurtayla doldurduğu sepeti alıp eve gitti. Küçük kız hiçbir şey göremiyordu artık. Ağrıyan gözleri kapalı, bütün gece inledi durdu. Şafak, ona gözlerinin ışığını geri getirmedi. Karanlıklar içinde bir gün bir gece daha geçirdi. Ağlaması öylesine yürek paralayıcıydı ki ırmak bile ona acıdı. Kükreyerek dalgalarını kıyıya gönderdi, tarlaları basmakla tehdit etti. Küçük kız birden hatırladı: Annesi, bir keresinde, çıplak bir dağın bilinmedik bir yerinde biten üzümlerden söz etmiş, bu sihirli üzümlerden yiyen körlerin gözleri hemen açılır, demişti. Bu onu umutlandırdı, gidip bu şifalı üzümleri aramaya karar verdi. Yola koyuldu, ırmak boyunca yürüdü. Küçük Ak Kaz da onun bu kararını onaylarcasına takırdayarak ardı sıra geliyordu. Küçük kız onu kucağına aldı, göğsüne bastırıp “Küçük Ak Kaz,” dedi, “dediklerine göre sen ırmağın dilinden anlarmışsın. Ona sorar mısın, bana yardım eder mi? Beni o şifalı üzümlerin yetiştiği çıplak dağa götürür mü?” Küçük Ak Kaz “gak gak” diye cevap verdi ve suya atladı. Küçük kız da paldır küldür suya girdi ve küçük dostunun sırtına bindi. Küçük Ak Kaz akıntıya karşı yüzmeye başladı, arada sırada başını arkaya çeviriyor, hanımını avutmak istercesine ona “gak gak” diye sesleniyordu.

Rüzgâr soğuk esiyor, ırmağın sularını hızla sürükleyip götürüyordu. Bu da Küçük Ak Kaz’ın ilerlemesini güçleştiriyordu. Küçük kız soğuktan tir tir titriyordu. Kaygılanmaya başlamıştı. Şu çıplak dağ neredeydi? Belki de dağa varmadan bu sularda boğulur giderdi. Yetim bir çocuğun cansız bedenini kim arayıp bulurdu ki? Arkasından bir tek Küçük Ak Kaz göz yaşları dökerdi. Küçük dostunun tüylerini okşadı, kendisine bir

şey olması durumunda ona kimin bakacağını merak etti. Tüm bunları düşünürken öylesine acılandı ki gözyaşları yanaklarından aşağıya su olup aktı.

Tam o anda bir yardan aşağı gürül gürül dökülen bir çağlayanın sesini işitti. Belki de o dağın yamacına gelmişti. Belki de ırmağın kaynağı bu dağdaydı. Bütün gücünü topladı, Küçük Ak Kaz'ın ilerlemesini kolaylaştırmak için bacaklarını iyice iki yana doğru açtı.

Suların tam döküldüğü yere gelmişti. Bir dakika içerisinde ayaklarının yere bastığını hissetti. Küçük çakıl taşları yoktu ayaklarının altında. Sarp kayalardan oluşan bir yerdi burası. Bir dağın eteğinde olmalıydı. Küçük dostunun sırtından indi ve sulara bata çıka yürümeye başladı. Küçük Ak Kaz da ardından. Bir süre sonra Küçük Ak Kaz'ı kucağına alıp başına bir öpücük kondurdu. "Benim minik dostum," dedi, "burada ayrılıyoruz. Benim yabancı üzümleri bulmam gerek. Sen doğruca eve git. Hadi, güle güle! Kendine dikkat et." Bu sözleri söyledikten sonra kayalara tırmanmaya başladı.

Sonunda bir dağla burun buruna geldi. Hiçbir insanın o güne dek ayak basmadığı çıplak dağdı bu. Tuhaf biçim ve boydaki keskin kayalıkları çalılarla kaplıydı. Gözleri gören bir adam bile burada yolunu bulamazdı. Küçük kız yabancı üzümleri bulmak için dua etti. Sarp kayalıklar arasından tırmanırken batan dikenlerden elleri ve ayakları kan içinde kaldı. Her adım attığında ayaklarının altından taşlar yuvarlanıyor, kayıp düşmemek için büyük çaba harcaması gerekiyordu. Buna karşın yılmadan yoluna devam etti.

Yaşlı bir çam ağacının yanına vardığında durdu, biraz soluklandı. Birdenbire arka arkaya iki korkunç bağırtı dağdaki sessizliği yırttı. Küçük kız ağacın tepesine tırmanıp bir dala sarıldı, hiç kımıldamadan öylece durdu. Bağırtılar daha ya-

kından duyulmaya başladı. Bir ayıydı bu. Küçük kız korkudan donakaldı. Ayının, bir ağacı kökünden söküp çıkaracak kadar güçlü bir hayvan olduğunu söylerlerdi. Şimdi gelip bu ağacı da sökerse hali nice olurdu? Bereket ayı başka bir şeyle ilgilieniyordu, küçük kızın orada olduğunu fark etmedi. Bir iki defa daha kükredikten sonra uzaklaştı. Korkularından gökyüzüne çil yavrusu gibi dağılmış olan kuşlar çığlık çığlığa ötüp duruyorlardı hâlâ.

Tırmanmak küçük kızı çok yormuştu. Dalın üzerine oturdu. Hafif bir meltem dalı sallıyor, tarla kuşlarının tatlı tatlı ötüşü küçük kıza ninni gibi geliyordu. Çok geçmeden derin bir uykuya daldı. Ağacın sık yaprakları arasından süzülen parlak ve ılık güneş ışınları küçük kızın o güzelim yüzünü okşuyordu. Küçük kız belki de o anda tatlı rüyalar görüyordu.

Ama birdenbire güçlü bir sarsıntı küçük kızı uykusundan etti. Ağacın tepesine konmuş koca bir akbabaydı bu; korkunç pençelerini en yüksekteki dala geçirmiş, geniş kanatlarını bir açıp bir kapıyordu. Akbaba konduğu dala o kuvvetli gagasıyla darbeler indirmeye başladı, her darbeye birlikte ağaç yıkılacakmış gibi oluyordu. Küçük kız bulunduğu yerden sessizce kaydı, ağacın gövdesine tutuna tutuna aşağı indi. Bir süre sonra akbaba son kez bir çığlık attı ve kanatlarını açıp oradan uzaklaştı.

Yaşlı çam ağacından inen küçük kız dağı tırmanmayı sürdürdü. Giysisi yırtılmış, elleri kan içinde kalmıştı. Dinlenecek bir yer ararken büyük bir taş parçası buldu. Taşın serin ve kaygan yüzeyine tam oturmak üzereydi ki taş birdenbire fırladı ve çalılardan arasından akıp gitti. Kocaman bir yilandı bu! Neyse ki onu sokmamıştı.

Küçük kız tırmanmaya devam etti. Dağın yüksek bir tepesine eriştiğinde yorgunluktan bitmişti artık. Biraz dinlenip

nefes almak için elini uzatıp yassı bir kaya parçası aramaya başladı. Fakat yardan aşağı doğru eğilirken dengesini kaybetti ve aşağıya yuvarlandı. Düşmenin şiddetinden bayılmıştı. Uyandığında kendini bir derenin kenarında buldu. Elleriyle etrafını yokladığında yosunların kalın bir sünger tabaka gibi kayıyı sarmış olduğunu anladı; kendisini bu yosunlar kurtarmıştı. Dizleri, kolları yara bere içinde kalmıştı. Yakınlarda şırl şırl akan bir pınarın sesini duydu, ayağa kalkıp o yöne doğru yürümeye başladı. Pınarın yanına geldi, eğilip kanayan yerlerini suyla yıkadı. Ama o da ne? Su tenine değdiği anda ağrısı dinliyordu. Şifalı bir su olmalıydı bu. İşte tüm gücüne ve sağlığına yeniden kavuşmuştu! Bu dere belki de onu o sihirli yabani üzümlerin yetiştiği yere götürürdü. Elleriyle dizlerinin üstünde yürüyerek derenin yanı sıra yol aldı. Böyle ilerlerken birden yüzünü bir şey yalayıp geçti. Küçük kız onu eliyle yakaladı. Kalın bir yapraktı bu, üzüm yaprağı... Bir bağa geldiğini anladı, hızla emekleyerek kütükleri yokladı, nihayet bir salkım üzüm buldu: taneleri serin, yumuşak ve yuvarlak... Üzümleri avucunda sıkıp suyunu çıkardı, sonra parmaklarını yaladı: ne kadar da tatlıydı! Ne hoş kokuyor, insanın başını ne hoş döndürüyordu! Bunlar aradığı yabani üzümler olmasındı? Salkımdan birkaç tane kopardı, ağzına attı. Damakta eriyorlardı sanki. Küçük kız yediği bu tatlı üzümlerden esrimiş, kendinden geçmiş gibiydi. Birdenbire gözündeki perde kalktı: tekrar görebiliyordu! Çevresindeki her şeye uzun uzun baktı: sarp kayaların arası bağ kütükleriyle doluydu, her birinde ılık ılık parıldayan salkım salkım üzümler asılıydı. Bir kütüğe sımsıkı sarılan küçük kız yukarıya baktı. Mavi gökyüzünde yer yer pamuk gibi bulutlar vardı. Uzakta dağın zirvesi görünüyordu, zirvenin yamaçları gümüş rengi bir ışık içindeydi. Kaynak sularının karışmasıyla dere giderek genişliyordu. Demek, bu üzümleri böylesine tatlı, böylesine

parlak kılan şey bu dereyle birlikte, dağ rüzgârı ve güneşti. Kayalıkların arasında çiçekler boyunlarını uzatmışlardı. Ağaçlar altın meyvelerle yüklüydü. Ne güzel bir yerdi burası! Küçük kız bir bağ kütüğüne çıktı, ayaklarını derenin sularına daldırdı. Bir yandan ellerini çırpıp neşeyle şarkı söylüyor, bir yandan da ileri geri sallanıyordu.

Bağ çubuklarından kendine bir sepet ördü ve sepeti üzümle doldurdu. Dostlarıyla tanıdıklarına yardım etme düşüncesi vardı şimdi aklında. "İhtiyar kör değirmenci bu üzümlerden yiyince dünyayı tekrar görecek! Duvarlara tutuna tutuna yürümesine artık gerek kalmayacak. Yeryüzünü aydınlatan güneşin, parlak yıldızların tadını çıkaracak. İhtiyar kör kemancı attığı her adımı artık görecek. Yürümek için oğluna ya da bastonuna ihtiyaç duymayacak. Çimenin yeşilini, rengârenk çiçeklerin güzelliğini görecek!" Küçük kız kör kuzenini de unutmamıştı, o da bu üzümler sayesinde gözlerini açacak ve kazların ne denli beyaz ve güzel olduğunu görebilecekti.

Küçük kız eve dönme zamanının geldiğine karar verdi. Kütükler arasındaki patikadan aşağıya doğru indi, bir vadiye rastladı, vadinin kayalık yamaçları boyunca ilerledi. Günlerce tepeler aşıp vadilerden geçti. Bir tepeyi aşar aşmaz karşısına bir diğeri dikiliyor, bir vadiden kurtulur kurtulmaz karşısına bir diğeri çıkıyordu! Köye hangi yol gidiyordu acaba? Ay, kocaman ve parlak, gökyüzünde yükseliyordu. Küçük kız etrafına bakındı ve askerler gibi sıra sıra dizilmiş tepelerle kuşatılmış olduğunu gördü. Birden ümitsizliğe kapıldı. Köyünü bir daha asla göremeyecekti! Ay ışığı birden ölgünleşmeye başladı. Tepesinde irili ufaklı, değişik renkten kuş sürüleri gördü; göğü kapatmış kuzeye doğru uçuyorlardı. Keşke içlerinden biri onu sırtına alıp eve götürebilseydi! Fakat öylesine yüksek uçuyorlardı ki küçük kızı görmeleri imkânsızdı. Küçük kız

tekrar derin bir iç çekti. İşte yine mutsuzluğa batmıştı. O anda tepelerden kopup gelen güçlü bir rüzgâr esti. Birkaç dakika sonra da her türden yabani hayvanla doldu ortalık: aslanlar, kaplanlar, geyikler, tavşanlar... Hepsi de kuzeye doğru ilerliyordu. Küçük kızın bir anda korkudan aklı başından gitti sanki. Bir kaya parçasının ardına saklandı. Tüm bu hayvanlar nereden çıkıp gelmişlerdi böyle? Bir süre sonra ortalık gene sessizliğe büründü. Küçük kız kuşların ve diğer hayvanların gittiği yöne doğru yoluna devam etti. Tepeler aştıktan sonra geniş bir düzlüğe geldi; her yanda kavun-karpuz, sukabağı bostanları, meyve bahçeleri, ekinler vardı. Küçük kız şaşırıp kalmıştı. Bunlar da neydi böyle? Nasıl bir yere gelmişti? Sonra birden aklına geldi: efsaneye göre perilerle hayvanlar yılda bir kez bir araya gelirlerdi. Toplandıkları yer burası olmasındı? Etrafına bakındı ve kendisine doğru yaklaşmakta olan yaşlı bir adam gördü. Adam uzun boyluydu, heybetli bir duruşu vardı. Bir omzu yeşil kadifeden, diğer omzu kabartmalı bir kumaşla örtülüydü; göğsü kürklerle, tüylerle sarmalanmıştı. Başına altından bir taç, ayaklarındaysa billûr ayakkabılar giymişti. Boynundan değerli taşlarla incilerden oluşan bir gerdanlık sarkıyordu, elinde de gümüş bir asa vardı. Ay ışığına kendi ışıltısını katmış, bütün düzlüğü ışığa boğmuştu sanki. Küçük kız hemen oradan uzaklaşmak istedi, fakat yaşlı adam çoktan önüne dikilmişti:

“Neden geldin buraya? Seni kim getirdi?”

Küçük kız sepetini sıkı sıkıya göğsüne bastırdı.

“Hiç kimse. Ben kendi başıma geldim.” Yaşlı adam buna inanmadı, başını sallayarak “Bu mümkün değil,” dedi, “senin gibi küçük bir kız bir kılavuz olmadan buralara gelsin!” Küçük kız, “Aslında,” diye başladı heyecanla, “yolu bilmiyordum. Kuşların ve hayvanların buraya doğru geldiklerini gördüm,

onların izini sürdüm. Dağları tepeleri aştıktan sonra ancak gelebildim buraya.”

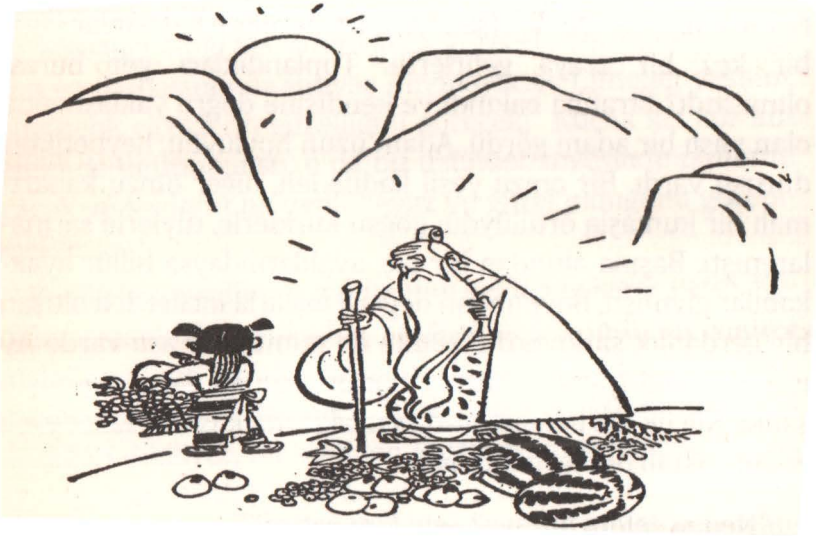
Yaşlı adam gülümsedi:

“Ne akıllı kızsın sen öyle! Benden bir isteğin var mı?”

Küçük kız çekinmeden konuştu:

“Ben buraya sizi görmek için gelmedim. Öylesine gelmiş bulundum. Bana bir iyilik yapmak istiyorsanız lütfen beni köyüme gönderin.”

“Köyüne mi? Yaşlı adam alıcı gözlerle önce kıza, sonra sepete baktı: “Köyün ne tarafta? Bu dağa neden ve nasıl geldin bakayım?”

Küçük kız bu yaşlı adama güvenebileceğini hissetti ve başından geçenleri ona bir bir anlattı. Sonra toplamış olduğu üzümleri gösterdi.

Yaşlı adam küçük kızın anlattıklarından çok etkilenmişti. Onun başını okşayarak, “Yavrum,” dedi, “sen akıllı ve cesur bir çocuksun. Benim kızım olur musun?” Küçük kız şaşkın gözlerle yaşlı adama baktı ve “Daha adınızı bile bilmiyorum

ki,” dedi. “Sahi, kimsiniz siz?” Yaşlı adam kıkır kıkır güldü; “Kim miyim? Ben bu dağın ciniyim.” Bunu der demez küçük kıızı kaldırıp kucağına aldı ve uzakları gösterdi. Her tarafta dünyayı doyuracak kadar sebze-meyvenin yetiştiği bahçeler, bostanlar vardı! Yaşlı adam küçük kııza geniş bir tüneli işaret etti: tünelin ağzı zerdeva ve sincap kürkleriyle tepeleme doluydu. Yaşlı adam daha sonra sarp bir kayalığı gösterdi, kayalık birden boydan boya yarıldı ve gökteki yıldızlardan daha fazla sayıda değerli taşlar, mücevherler, altınlar dökülüyordu yarıktan!

Yaşlı adam, “Benimle kalırsan kurt-kuş, bütün hayvanlara sözünü dinletirsin; tüm bu değerli taşlar da senin olur,” dedi.

Küçük kıız biraz düşündükten sonra, “Sizinle kalıp ne yapacağım ki burada?” diye sordu.

“Benimle birlikte değerli taşlara göz kulak olursun. Onlarla oynarsın, canın hangi meyveyi istiyorsa onu dalından koparır yersin, tavşanlarla dans eder, kuşlarla şarkı söylersin. Kısacası mutluluk içinde yaşar gidersin.”

Küçük kıız, “Çok iyisiniz,” diye cevap verdi, “ama benim köyüme dönmem gerek.”

“Neden?”

“Bu üzümleri kör değirmenciye yedireceğim. Yer yemez dünyayı tekrar görecek. Artık duvarlara tutuna tutuna yürümesine gerek kalmayacak, yolunu bulması için tepesindeki parlak yıldızların ışığı yeterli olacak. Bu üzümler ayrıca köydeki kör kemancının da gözlerini açacak. O zavallı adam artık düşe kalka yürümekten, çamurlara belenmekten kurtulacak; çimenin ne denli yeşil olduğunu, çiçeklerin bin bir rengini görebilecek. Benim küçük kör kuzenim de bu üzümlerden yiyince gözlerindeki perde kalkacak, o da evden çıkıp ırmak

kenarına gidebilecek, o sevimli beyaz kazları görebilecek. Hepsi de nasıl mutlu olacaklar, düşünsenize!”

Yaşlı adam küçük kızı yanında kalmaya ikna etmeye çalıştı gene. “Yanımda kal, gitme köyüne. Bak burada mutluluğun, dünya nimetlerinin sonu yok. Yaşamak için buradan daha iyi bir yer bulamazsın.” Fakat küçük kız kararından dönmedi. Yaşlı adam onun bu kararında ne denli ayak direyebileceğini görmek istedi. Uzun beyaz sakalını toplayıp yana çekti ve ona doğru öyle bir üfledi ki, küçük kızı gökyüzüne uçurdu. Hava da şimşek hızıyla uçarken küçük kızın kulaklarının zarı patlayacaktı neredeyse. Uzun sürmedi, küçük kız yere düştü. Yaşlı adam yaklaşıp tekrar sordu: “Hâlâ aynı fikirde misin? Yanımda kalacak mısın?” Küçük kızın cevabı daha kesin oldu: “Hayır, kalmayacağım!”

Yaşlı adam daha kuvvetli üfledi, küçük kızı bu kez bulutların da ötesine savurdu; oradaki fırtına onu fırlıdak gibi döndürdü, ama küçük kız üzüm sepetine sımsıkı yapışmıştı, kollarını bir an olsun gevşetmedi. Yere düştüğünde yaşlı adam tekrar sordu: “Evet? Benimle kalıyor musun?” Küçük kız iki defa “Hayır” dedi.

Yaşlı adam bu sefer ağzını iyice açtı, göğsünü alabildiğine şişirdi ve topladığı nefesini öylesine güçlü bir biçimde koyverdi ki kopan fırtınadan göz gözü görmez oldu. Küçük kız bu korkunç fırtınanın ortasında fırıl fırıl dönüp durdu. Yere düştüğünde gene aynı soruyla karşılaştı, ama gene aynı cevabı verdi.

Küçük kız yaşlı adamın kendisini daha şiddetli bir biçimde cezalandıracağını bekliyordu, fakat hiç ummadığı bir şey oldu: Yaşlı adam onu kucağına aldı, başını sevecenlikle okşadı ve tatlı bir sesle, “Sen sadece cesur değil, aynı zamanda iyi kalpli bir kızsın,” dedi. “Her gördüğün kişiye mutluluk dağıtı-

yorsun.” Yakınlardaki bir ağaçtan bir dal parçası kopardı ve kıza uzattı: “Al bunu. Dönüş yolculuğun uzun ve zahmetli olacak, ama bu dal parçası işini kolaylaştırır.” Küçük kız veda etmek üzereydi ki yaşlı adam el salladı ve üfürerek onu havalandırdı. Küçük kız kendini bir anda dağın eteğinde buldu.

Ne yöne gideceğini bilmiyordu. Dosdoğru ilerlemeye başladı. Elindeki sihirli dal çok işine yaradı. Onun sayesinde ayakları yere değmemecesine yürüyor, arkasından esen rüzgârın da yardımını görüyordu. Bir süre sonra bir buğday tarlasına geldi. Rüzgâr ekinleri yana yatırmış, güneş ise yakıp kavurmuştu. Tarlanın başında uzun beyaz sakalı ve solgun yüzüyle yaşlı bir adam oturuyordu. Adam arada sırada içini çekiyor, başını sağa sola sallıyordu. Küçük kız adamın yanına gitti, ellerini tuttu, “Dedecik, niye burada oturmuş habire iç çekip duruyorsun?” diye sordu. Yaşlı adam küçük kızın saçlarını okşayarak, “Yavrum,” dedi, “ben senin yaşındayken bu tarlayı işlemeye başladım. Her tohumu büyük bir özenle toprağa ekтім, zararlı otları tek tek ellerimle ayıkladım, her buğday sapını tek tek ellerimle topladım. Gözyaşımla, alın terimle sulamadığım bir karış toprak bile yoktur burada. Gelgelelim, yıl yıldan beter oldu, kendimi paralarcasına çalışıp didindim, ta ki kör olana dek. Artık yapabileceğim bir şey yok, burada oturup iç çekmek dışında.” Küçük kız sepetini yere indirdi, içinden bir avuç üzüm aldı ve yaşlı adama yedirdi. Adam üzümlerin tadına bayıldı. Sonra bir anda gözlerini açtı ve buğday tarlasını, billür gibi sularıyla tarlanın içinden geçen dereyi ve tepelerinde parlayıp duran güneşi gördü. Yaşlı adam kollarını küçük kıza doladı, onu sımsıkı kucakladı. “Gözlerimi açtığın, tarlama su getirdiğin için sana çok teşekkür ederim. Artık onu gözyaşımla, alın terimle sulamama gerek kalmayacak. Dereden alacağım suyla tarlamı rahatlıkla sulayabilirim.”

Küçük kız yoluna devam etti. Bir kulübenin önünden geçerken içeriden gelen hıçkırık sesleri duydu. Kapıyı açıp eve girdiğinde iki gözü iki çeşme ağlayan yaşlı bir kadın gördü. Kadıncağız bir dokuma tezgâhının başındaydı. Küçük kız, “Nine, niye ağlıyorsun? Seni böyle üzen şey nedir?” diye sordu. Yaşlı kadın ellerini tezgâhın üzerinden kaldırıp küçük kızın başına koydu: “Ben senin yaşındayken ipek dokumaya başladım. Yıllarca tezgâhın başında mekik attım; desen desen ipekli, kadife kumaşlar dokudum. Mekik gidip geldiğinde gözlerimle takip ettim. Gözlerim yıllar geçtikçe yoruldu ve sonra görmez oldu. Şimdi de geçinmek için gene kumaş dokumalıyım ama tezgâh durduğunda iplikler birbirine karışıyor. İpliklerin kesik uçlarının nerede olduğunu göremiyorum, desenlerin neye benzediğini de...” Yaşlı kadın yeniden ağlamaya başladı. Küçük kız hemen sepetinden bir salkım üzüm çıkardı ve taneleri birer birer yaşlı kadına yedirdi. Kadın her üzüm tanesini kendinden geçercesine yedi ve bir anda gözlerini açiverdi: dünya her zamankinden daha parlaktı şimdi. Yaşlı kadın oraya buraya dağılmış iplikleri topladı ve tezgâhında çok hoş desenli bir ipekli kumaş dokumaya başladı. Sonra küçük kızı kucakladı, “Yavrum, artık hiç hata yapmadan ipekli dokuyabileceğim yeniden!” diye sevinçle ünledi.

Küçük kız tekrar yola koyuldu ve geniş bir çayıra geldi. Bir kum fırtınası esti, otlar kabaran deniz gibi dalgalandı. Uğuldayan rüzgâr acı acı meleyen koyunların sesini getirdi. Küçük kız uzakta, fırtınanın ortasında kalmış bir koyun sürüsü gördü. Sürünün ortasında iri bir koç vardı, onun sırtında da genç bir çoban. Çoban kırmızı yuvarlak bir şapka takmıştı, elinde kısa bir değnek vardı. Hüzünlü bir türkü tutturmıştı. Küçük kız ona doğru koştu ve “Kardeş, seni böyle üzen nedir?” diye sordu. Genç çoban koçun sırtından indi ve “Kardeşim,” dedi, “ben kör doğmuşum. Sabahtan akşama kadar koçun sırtında

dolaşır, babamın ardından sürüyü otlatır giderim. Yokuşlar iner çıkarım, ormanlardan, meralardan geçerim. Fakat uzak ya da yakın, etrafımdaki hiçbir şeyi görmeden... Bugün babam biraz yiyecek bulmak için uzağa gitti, çayırıktan çok çok ötelere... Bu fırtınada şimdi sürüyü nereye götüreceğim ben?" Bunları der demez ağlamaya başladı. Küçük kız onu alnından öptü ve sonra "Kardeşim," dedi, "üzülme. Al, ye bunu." Sepetinden çıkarmış olduğu üzümleri birer birer genç çobana yedirdi. Sonra bir anda çobanın gözleri açıldı: ışıklar içindeki dünyayı, her şeyi ama her şeyi görebiliyordu artık. Mutluluktan dolup taşan genç çoban küçük kızı kucakladı, sonra havalara sıçradı ve neşe içinde şarkı söyleyip dans etti. Şarkıları öylesine tatlıydı ki fırtına birden diniverdi, kumlar havada uçuşmuyordu artık. Kuşlar genç çobanın söylediği şarkıları dinlemeye geldi. Güneş, mavi gökyüzünden saldığı parlak ışıklarla küçük kızın ve çobanın içini ısıttı.

Küçük kız yolculuğuna devam etti. Bir sürü köyden geçti, nihayet kendi köyüne ulaştı. Köylüler onu tekrar gördükleri için çok sevindiler. Halasının bir süre önce öldüğünü söylediler. Küçük kız getirdiğı üzümlerle bu kez yaşlı değirmencinin, yaşlı kemancının ve kuzeninin gözlerini açtı. Yaşlı değirmenci parıldayan yıldızları, kemancı yeşil çimeni ve bin bir renkteki çiçekleri, küçük kuzeni de o sevimli beyaz kazları görme imkânına kavuştu. Ve elbette yabani üzümlerden biraz artmıştı, küçük kız onları da diğer kör ve acı çeken insanlara dağıttı.

İllüstrasyon: Liu Zedai

PERİLER SULTANI

Zhong Zimang

Günlerden bir gün ormanın içinden bir peri çıkageldi. Bedeninin üst tarafı insan, alt tarafı tavuskuşu biçimindeydi. Tüyleri bir renk cümbüşüydü. Çok geçmeden herkes onu Periler Sultanı diye anmaya başladı.

Haber hızla yayıldı. Gerçekte, ormanın bütün sakinleri, özellikle de tavuskuşları, sihirli güçlere sahip eşi benzeri olmayan bir tavuskuşunun varlığından zaten haberdardılar. Bu kuş, kuyruğunu açmayagörsün: güneşi bile yarı yarıya kapatabiliyor, yaz ortasında baharı yaşatabiliyordu. Hafiften şöyle bir ötecek olsa bütün aslanlar, kaplanlar, leoparlar uysal birer kediye dönüşüyorlardı. Bu tavuskuşunun sihirli gücünün nelerere erdiğini kestirmek olanaksızdı.

Periler Sultanı'nın gelişi ormanın her yerinde coşkuyla karşılandı. Bütün tavus kuşları böyle bir lidere sahip oldukları için kendileriyle övünüyorlardı. Her biri liderlerini görmek, ondan bir şeyler kapmak, bir iki sihir öğrenmek için can atı-

yordu. Bu amaçla bir gün irili ufaklı sürüler halinde bir araya geldiler ve hep birlikte Periler Sultanı'nın yanına gittiler. Bir yeşim ormanını andıran tüyleri güneşin altında pırıl pırıl parlıyordu; oradan biri geçecek olsa bir madendeki bütün değerli taşların bir anda ortalığa saçılmış olduğu duygusuna kapılabilirdi.

Periler Sultanı bir tepenin başında durmuş, dalgın gözlerle aşağıdaki çağlayanın köpük köpük akan sularına bakıyordu. Çağlayan, hemen yukarıdaki yarın boynuna asılmış bir ayna gibiydi; bütün tavus kuşları bu aynanın önüne dizilmiş kendi güzelliklerini seyrediyor, arada coşku ve hayranlıkla bağırıyorlardı.

Onları bu halde gören ve ziyaretlerinin nedenini tahmin etmekte zorlanmayan Periler Sultanı gülümseyerek sordu: “Çocuklarım, nasılsınız? Sizin için ne yapabilirim?”

Herkes ilk konuşan olmak için birbirini ezdi: “Peri hazretleri; sizden bizi yanınıza çırak olarak almanızı istiyoruz. Eğer sizden bir parça keramet kaparsak ömrümüzün sonuna dek mutlu olacağız.”

Periler Sultanı gözlerini bir süre topluluğun üzerinde gezdirdi, kaşlarını çattı. Sonra, “Ben de zaten bir çırak tutmak için buralara geldim,” dedi, “ama maalesef sadece bir çırak alabilirim yanıma. Ve hepiniz birbirinize öyle çok benziyorsunuz ki, aranızdan birini seçmek benim için imkansız olacak.”

Bu sözlerden sonra ortalığa derin bir sessizlik çöktü. Herkes yanındakini şöyle bir süzdükten sonra öne atıldı: “Lütfen, beni kabul edin!”

Tavuskuşu Perisi kafasını “olmaz” anlamında sağa sola salladı ve içini çekti; onlar adına üzülmüştü. Ağır ağır “Şimdi bir karar verelim,” dedi, “gece yarısından sonra saat üçte tek-

rar buraya gelin, fakat bu şekilde değil. Birbirinizden ne bakımdan farklı olduğunuzu gösterin ki ben de çıraklığa kimin uygun olduğunu anlayıp ona göre seçimimi yapabileyim.”

Herkes bylenmişsesine bir süre olduğu yerde kalakaldı. Tavuskuşu Perisi ne demek istemişti? Süngüleri düşmüş halde oradan ayrıldılar; fakat her birinin içinde bir umut vardı, kafalarında bir plan yapmaya başladılar.

Aralarında altın kalpli küçük bir tavuskuşu vardı. O güzelim Periler Sultanı’na gözlerini dikmiş kendi kendine düşünüyordu: “Ben hiçbir özelliği olmayan, sıradan bir tavuskuşuyum. Periler Sultanı ırak olarak beni seçer mi hiç?”. Diğerleri ığrışıp dururken o hiç sesini çıkarmadan öylece durmuş, Periler Sultanı’nın söylediklerini işitince de çırak seçiminin çok zorlu geçeceğini anlamıştı. İyi ki ne çıkıp “Beni yanınıza çırak alın!” dememişti. Boş yere mide kapılmanın bir anlamı yoktu, buruk bir rahatlıkla diğerlerinden ayrılarak evinin yolunu tuttu.

Küçük tavuskuşu yolda Periler Sultanı’nı düşünmeye devam etti: nasıl da güzel tüyleri vardı! Kafası onun hakkında duyduğu muhteşem hikyelerle dopdolu, ormandan çıktı.

Öğlen olmuştu. Yakıcı bir güneş vardı. Küçük tavuskuşu yolda ayaklarını sürükleyerek yürüyen ihtiya bir adam gördü.

İhtiyar adam küçük tavuskuşunu görünce durdu ve ona “Küçük tavuskuşu,” dedi, “senden bir şey isteyebilir miyim? O güzel tüylerinden bana birkaç tane verir misin? Onlardan kendime bir yelpaze yapayım. Dediklerine göre böyle bir yelpazeyi şöyle kendine doğru bir kez sallarsan bedenim, iki kez sallarsan yüreğim serinlermiş!”

İhtiyarın nefes nefese kaldığını ve tere battığını gören küçük tavuskuşu ona acıdı ve “Büyükbaba, nazik sözlerin için

teşekkür ederim,” dedi, sonra kuyruğundan bir tutam tüy kopardı ve adama uzattı. İhtiyar adam hemen bu tüylerden kendine bir yelpaze yaptı, kendini bu yelpazeyle serinletirken küçük tavuskuşuna tekrar tekrar teşekkür etti. Küçük tavuskuşu “Hiç önemli değil,” diye cevap verdi, “teşekküre değmez. Hadi, uğurlar olsun!”

Yoluna devam eden küçük tavuskuşu bir süre sonra yol kenarındaki bir kuyu başında çamaşır yıkamakta olan genç bir kız gördü. Solgun, incecik yüzlü bir kızdı bu; saçları dar-madağınıktı. Bir derdi var gibiydi. Ama bunlar bir yana, çok güzel bir kız olduğu söylenebilirdi.

Küçük tavuskuşu kızın yanına gitti ve yumuşak bir sesle sordu: “Küçük kız, nen var? Niçin üzgünsün? Seni böylesine kederlendiren şey nedir?”

Küçük kız, “Üvey annem dünyayı bana zindan ediyor,” diye cevap verdi, “Çamaşırları, bulaşıkları hep bana yıkatıyor, her işini bana gördürüyor. Dur durak demeden çalıştırıyor beni. Üstüme yeni bir elbise aldığı da yok. Köyün sığırtmacı beni dansa götürmek istiyor. Bu halimle nasıl giderim, söyler misin bana?”

Küçük tavuskuşu gülümseyerek kafasını öne doğru salladı: “Küçük kız, şöyle yeni bir şeyler takınmaya ne dersin?”

Küçük kız şaşkınlık içinde “Ama nasıl,” diye sordu, “nasıl olacak bu?”

Küçük tavuskuşu tek söz etmeden kuyruğundan epey bir tüy kopardı. “İşte al, bunları güzelce takıştır bakayım, bir iki tanesini de saçına ilıştır.”

Sevinçten havalara uçan küçük kız tüylerden ikisini saçına taktı, geri kalanıyla da üzerindeki elbisesini süsledi. Ne kadar göz alıcı, ne kadar zarif olmuştu birdenbire! Yanakları al al, utangaç gülümsedi. Küçük tavuskuşuna tüm kalbiyle teşekkür-

kür etti, neşeyle mırıldanarak çamaşırlarını topladı ve eve doğru yollandı.

Küçük tavuskuşu kızın ardından baktı, onun hep böyle mutlu olmasını diledi. Genç kızı böylesine mutlandıracak bir şey yapmış olmanın ferahlığı ayaklarını sanki yerden kesmişti.

Yoluna devam etti. Bir süre gittikten sonra kapısının eşğinde iç çekerek ağlayan yaşlı bir kadın gördü. Küçücük bir evdi burası; içerideki her eşya, mutfak masası bile, bir parmak toz içindeydi. Küçük tavuskuşu kadına sordu, “Nine, seni böylesine üzen şey nedir?”

Yaşlı kadın gözyaşları içinde cevap verdi: “Lanet olası fırtına! Bütün tozu toprağı toplayıp eve doldurdu. Kocamış bir kadına hiç acımadan! Gözlerimin içi de kum dolu, öylesine ağrıyor ki!”

“Nine, ağlama artık. Bak ağlarsan gözlerin daha çok ağrır.”

Kendi acısına ortak birinin ağzından çıkan bu sözler karşısında iyice duygulanan yaşlı kadın bu kez katıla katıla ağlamaya başladı.

Küçük tavuskuşu kadının haline çok üzülmüştü. “Onu teselli etmek için ne yapabilirim?” diye düşündü. Kafasını çevirip kuyruğuna baktı ve tekrar yaşlı kadına dönüp, “Nine,” dedi, “biliyorum, sana pek bir yardımım dokunmaz ama tüylerimden birazını alıp bir süpürge yapabilir ve onunla evini bir güzel temizleyebilirsin, böylece evin gene eskisi gibi tertemiz olur. Tüylerden biriyle de gözüne dolan kumları temizlersin.”

Yaşlı kadın küçük tavuskuşunun uzattığı tüyleri aldı ve bu iyiliğinden ötürü ona teşekkür etti. Hemen tüylerden biriyle gözündeki kumları temizledi, geri kalan tüylerden de bir süpürge yaptı ve evi tepeden tırnağa tozdan arındırdı, böylece her yer gene eskisi gibi tertemiz oldu. Üzüntüsünden eser

kalmamıştı artık, yatmaya gitti ve çok geçmeden derin bir uykuya daldı.

Küçük tavuskuşu bir süre sonra yol kenarında bir baraka gördü. Yaşlı bir zanaatkâr ve torunu oturmaktaydı burada. Küçük çocuk yaşlı adamın yeninden çekiştirip duruyor, “De-de, hadi kaçalım buradan,” diye ağlıyordu.

İhtiyar adam da ağlıyordu. “Kaçalım, öyle mi? Peki nereye? İmparatorun askerleri her yerde bizi bulur.”

O anda küçük tavuskuşunu gören dede ile torunu ağlamayı kestiler. Yüzü bir anda bir ümit ışııyla aydınlanan ihtiyar adam bu beklenmedik ziyaretçiye yaklaşarak, “Hoş geldiniz, efendim,” dedi, “ben bir zanaatkârım. İmparatorun ordusu için muhteşem sancaklar yaparım. Savaş arabalarını da göz kamaştırıcı süslerle bezerim. Fakat imparator bana kendi savaş arabasını tavuskuşu tüyleriyle bezememi emretti, verdiği süre de yarın doluyor. Bir karıncayı bile incitmekten çekinen ben bunu nasıl yapar, tüyleri için bir tavuskuşunu nasıl öldürebilirim? Bir savaş arabasını süslemek için bir tavuskuşunun canına kıymak! Hiç olacak şey mi bu? Bunu yapmadığım için yarın idam edileceğim. Genç efendim, bütün tavus kuşlarına tez elden haber verin, kaçıp bir yerlere saklansınlar. Zira ben öldükten sonra imparator muhtemelen bütün tavus kuşlarının yakalanıp öldürülmesi için emir verecek, arabasını tepeden tırnağa sizin tüylerinizle süslemek için.”

İhtiyar adamın söylediklerinden çok etkilenen küçük tavuskuşu gene kuyruğuna baktı: sadece birkaç tüy kalmıştı. Yine de adama dönüp, “Şu kalan tüylerimin imparatorun arabasını süslemesine gönlüm hiç razı değil ama, canını kurtar diye onları sana veriyorum,” dedi.

Küçük tavuskuşu kalan son birkaç tüyünü koparıp ihtiyar adama uzattı. Adam ve torunu küçük tavuskuşuna sarıldılar,

artık üzülmelerine gerek yoktu. Küçük tavuskuşu ayrılırken, “Acele edip arabanın süsünü bitirseniz iyi olur,” dedi, “fazla zamanınız kalmadı. Hadi, hoşça kalın!”

Hava kararmaya başlamıştı. Küçük tavuskuşu ormana doğru yol aldı, bu arada üstü sazlıkla örtülü köhne bir kulübeden gelen bir inleme sesi duydu. Durdu. Kâğıt pencerede gagasıyla küçük bir delik açtı. Gözünü deliğe dayayıp içeri baktığında ölgün mum ışığı altında yatağında yatan hasta bir çocuk ve onun yanı başında bekleyen annesini gördü. Çocuk “Anne,” diye mırıldanıyordu, “hekim eğer iyileşmek istiyorsam şölen zamanına kadar yataktan çıkmamam gerektiğini söyledi. Şölen gecesi havai fişekler de atılacak, değil mi?”

Anne başıyla onayladı. “Elbette atılacak. Biz de dışarı çıkıp onları seyredeceğiz. Eminim gökyüzünde patlayan havai fişekler senin çabucak iyileşmeni sağlayacak.”

Gözleri ilgiyle açılmış çocuk, “Anne,” dedi, “gökyüzünde tavuskuşlarının tüyleri gibi rengarenk süzülen havai fişekleri seyretmek kim bilir ne hoştur! Bir tavuskuşu da bunların peşi sıra gelecek mi?”

“Tamam, bunları düşünme artık. Dinlenmen gerekiyor. Birazcık sabırlı ol.”

Fakat çocuk susmaya hiç de niyetli değildi: “Anne, şenlik biraz daha önceye alınamaz mı? Böylelikle ben daha çabuk iyileşirim.”

“Laf mı bu şimdi? Şenliği daha önceye alsalar havai fişekleri de erkenden ateşlerler, ama ne yazık ki bunu yapmazlar.” Anne şaka yollu devam etti: “Aslında hiç de fena fikir değil, havai fişekler önceden atılırsa şenlik de daha erken başlayabilir, böylece sen de kendini daha çabuk toparlarsın.”

Oğlan annesine heyecanla baktı: “Haklısın, anne. Havai fişekleri bu gece görsek ve şenlik de bunun ardından hemen

başlasa hastalık falan kalmaz bende. Anne, ben havai fişekleri görmek istiyorum!”

Annenin bu sözler karşısında gözleri yaşlarla doldu.

Çocuğun bu masum dileği konuşmaya tanık olan küçük tavuskuşunu da duygulandırmıştı. “Kuyruğumu açıp çocuğa gösterirsem onu iyileştirebilir, tekrar sağlığına kavuşturabilirim,” diye geçirdi aklından.

Fakat kuyruğunun artık eskisi gibi olmadığını, tüm güzelliğinin uçup gittiğini anımsadı birden. Bütün tüylerini koparıp dağıtmıştı.

Ağır ağır ormana doğru yürüdü, hasta çocuk bir türlü gözünün önünden gitmiyordu. Ormana vardığında vakit gece yarısını bulmuştu. Bu özel gecede ormandaki bütün tavus kuşları ayaktaydı. Herkes çok heyecanlıydı, büyük bir sabırsızlıkla saatin üç olmasını bekliyorlardı, o saatte tekrar Periler Sultanı’nın huzuruna çıkacaklardı. Herkes harıl harıl o an için hazırlık yapmakla meşguldü. Kimisi yıldızlar gibi ıslıl ıslıl parlamak için o altın ve yeşim renkli kuyruklarına yüzlerce ateşböceği kondurmuştu. Kimisi sorgucuna güller takmıştı. Kimisi geyiklerden miski amber almış, baştan ayağa bu güzel kokuyu sürünmüştü. Kısacası her bir tavuskuşu kendisini diğerlerinden farklı kılma uğraşındaydı ve gene her biri Periler Sultanı’nın çirak olarak kendisini seçeceğinden adı kadar emindi.

Bu takmış takıştırmış, sürmüş sürüştürmüş topluluk bizim küçük tavuskuşunu görünce şaşakaldı. Ardından herkes onunla alay etmeye başladı. “Kuyruğunda tek bir tüy bile bırakmamışsın! Göze çarpmak için bundan iyisi düşünülemez doğrusu! Acaba Periler Sultanı seni bu halde görünce ne diyecek?”

Küçük tavuskuşu “Aslında evet,” diye cevap verdi, “ben de Periler Sultanı’nı görmeye gidiyorum, ama çırak olarak seçilmek için değil, bir çocuğun hayatını kurtarmak için.”

Sonunda beklenen vakit gelip çatı. Bütün tavuskuşları Periler Sultanı’nın huzuruna çıkmak için tepeye doğru yollandılar, küçük tavuskuşu da onların arkasından yürüdü. Gökyüzünde Ay yusuvarlaktı, yıldızlar göz kırıp duruyordu. Tepenin başında Periler Sultanı her zamanki yerinde oturmuş, aşağıdaki renkli kalabalığa gülümseyerek bakıyordu.

Herkes merak içindeydi. Acaba Periler Sultanı çırak olarak kimi seçecekti? Bir tek küçük tavuskuşunun böyle bir beklentisi yoktu. Periler Sultanı gözleriyle kalabalığı şöyle bir taradı. “Çocuklarım,” diye seslendi onlara, “görüyorum ki kiminiz inci, kiminiz altın, kiminiz gümüşle bezenmiş göz alıcı giysiler giymişsiniz. Kimsenin kimseden aşağı kalır bir yanı kalmamış. Doğrusu biraz aklım karıştı, hanginizin çırağım olacağına karar vermem epey zor olacak.” Herkes çıt çıkarmadan dinliyordu. Periler Sultanı bir süre daha bakındıktan sonra gözü bizim küçük tavuskuşuna takıldı. “Aranızda hepinizden çok farklı olan birini görüyorum,” dedi, “kuyruğunda tüy adına hiçbir şey yok.” Sonra küçük tavuskuşuna seslenerek yanına gelmesini söyledi.

Bizimki çekingen ve ürkek adımlarla Periler Sultanı’na yaklaştı. Periler Sultanı onun başını okşayarak, “Yavrum,” dedi, “söylesene bana, bu hale nasıl geldin?”

Küçük tavuskuşu gözlerini yerden kaldırmadan başından geçen bütün olayları bir bir anlattı. Konuşmasını bitirdiğinde başını kaldırıp baktı: Periler Sultanı derin bir düşünceye dalmıştı. Sonra birden “Küçük yavrum,” dedi, “aradığım çırak sensin. Seni yanıma çırak olarak alıyorum.”

Küçük tavuskuşu kulaklarına inanamadı. Topluluk içinde bir uğultudur koptu. Kimisi kıskançlıktan çatlayacak gibi ol-

du, kimisi öfkeyle burnundan soludu, kimisi de boş yere onca uğraş verdiği için pişmanlık duydu. Fakat büyük çoğunluk küçük tavuskuşunun yaptıklarından dolayı ona hayran kaldı.

Küçük tavuskuşu “Periler Sultanı,” dedi, “sizden bir dileğim var. Bana bir parça sihir öğretir misiniz? Hasta bir çocuğu iyileştirmek istiyorum da!”

Periler Sultanı bizimkine sevecenlikle baktı. “Yavrum, hep başkalarını düşünüyorsun. Artık benim çırağım olduğuna göre elbette ki sihirli gücümün bir kısmını sana aktaracağım. Bu sayede mesela kuyruğunu gökyüzünde bir Samanyolu gibi açabileceksin.”

Küçük tavuskuşunun rüyası gerçek olmuştu. Periler Sultanı sözünü bitirir bitirmez atıldı. “Efendim, bu sihri bana hemen şimdi öğretebilir misiniz?”

Periler Sultanı başını hafifçe salladı. “Yavrum,” dedi, “hep başkalarına ne yardımım dokunur, diye düşünüyorsun. Ama benden kendin için istediğin hiçbir şey yok mu? Kendine bir baksana, kuyruğunda tek bir tüy bile yok. Onu bu haliyle bir çiçek dürbününe dönüştürmen mümkün mü sence?”

Küçük tavuskuşu mahcup gözlerle kendisine baktı, ama gözlerinde gizli bir dileğin ışıltısı da yok değildi.

Periler Sultanı onun karşılık vermesini beklemeden gülümseyerek elini kalabalığın üzerinde şöyle bir salladı: her tavuskuşundan bir tüy döküldü. Havaya uçsan bu tüyler daha sonra bir araya geldi ve kocaman bir yelpaze olup küçük tavuskuşunun kuyruğuna takıldı. Küçük tavuskuşunun bir anda göz alıcı renklerde, yeşilli beyazlı çapraz desenleriyle kat kat yeni bir kuyruğu olmuştu. Dünyadaki hiçbir tavuskuşunun bu denli parlak renklerde bir kuyruğu yoktu!

Herkesin bu sihir karşısında ağzı açık kaldı. Herkes kuyruğundan bir tüyün koptuğunu biliyordu, fakat Periler Sultanı'nın bu mucizesinden öylesine etkilenmişlerdi ki kimse bundan şikâyetçi olmadı, olan biteni hayret dolu gözlerle baştan sona seyrettiler.

Yeni kuyruğuna hayranlıkla bakan küçük tavuskuşu sevincinden hoplayıp zıplamaya başladı. Periler Sultanı "İyi kalpli yavrum," dedi, "şimdi de sana nasıl alev alev renkler yaratacağını öğreteyim."

Ağzını küçük tavuskuşunun kulağına dayadı ve birkaç sihirli sözcük fısıldadı, bunlar öylesine tuhaf sözcüklerdi ki kimse ne anlama geldiğini bilmiyordu. Küçük tavuskuşunun yapması gereken tek şey bu sihirli sözcükleri üç kez tekrarlamaktan ibaretti: birdenbire bizimkinin kuyruğu bir çiçek dürbününe dönüştü, koca bir dağı ısıltı ısıltı aydınlatacak alevlerle. Küçük tavuskuşu artık yerinde duramaz olmuştu, herkese çabucak veda ettikten sonra göğe havalandı.

Alacalı bulacalı giysisiyle gökyüzünde uçarken birbiri ardınca köylerin üzerinden geçti. Bunu gören köylüler şenliğin

başlamış olduğunu, bir süre sonra havai fişeklerin gökyüzüne fırlatılacağını hemen kestirdiler. Bir anda davullar ziller çalınmaya, kadın erkek çoluk çocuk herkes hep birlikte dans etmeye, hep bir ağızdan şarkı söylemeye başladı. Bir süre sonra küçük tavus-kuşu üstü sazlıkla örtülü küçük kulübeye vardı. Hasta çocuk pencereden baktığında gökyüzünde patlayan havai fişekleri, onların ortasında dans edip aşağıya, kendisine doğru bakmakta olan bir tavuskuşunu gördü. Hemen yatağından fırladı, kapıya koştu, “Anne, anne!” diye sevinçle bağırdı, “şenlik buraya gelmiş, tam yanı başımızda! Şuraya bak! Tavuskuşunu görüyor musun? Kuyruğuyla gökyüzünde ne de güzel resimler çiziyor!” Tüm bu gördükleri karşısında canlanan oğlan sağlığına yeniden kavuşmuş, hastalığından eser kalmamıştı.

Küçük tavuskuşu gökyüzünde döne döne uçmaya devam etti, bir köyden diğerine durmaksızın yol aldı. Her nereye gittiyse orada şenlik başladı. Ortalık neşe ve sevince boğuldu. Ormana geri döndüğünde şafak sökmek üzereydi.

Periler Sultanı ormanda onu bekliyordu. Birlikte havalanıp ormanı terk ettiler ve dört denizi dolaşmak üzere yola koyuldular. Küçük tavuskuşu Periler Sultanı’ndan her gün yeni bir sihir öğreniyordu. Fakat en sevdiği ve bulduğu ilk fırsatta hemen yaptığı sihir her köyde bir şenlik başlatmaktı. Böylesi anlarda çocukları sevindirmek için her zaman kuyruğunu bir çiçek dürbününe dönüştürürdü. Çocuklar bu arada coşkuyla dans eder, ellerini çırpıp, neşe içinde bağırsırlardı: “Hey, bakın! O güzelim kuyruğuyla küçük tavuskuşu geçiyor!”

İllüstrasyon: Jiang Yiming

IRMAKTAN GEÇEN TAY

Peng Wenxi

Anne kısırakla yavru tay bir tepenin yamacında yaşıyorlardı. Yavru tay bütün gününü annesiyle birlikte geçiriyor, onun yanından bir an olsun ayrılmıyordu. Bir gün anne kısırak oğluna dedi ki:

“Yavrum, sen artık büyüdün. Arada sırada bana biraz yardım eder, üstümdeki yükü biraz olsun hafifletir misin?”

Yavru tay başını “olur” anlamında salladı:

“Tabii ki, hem ben çalışmaktan çok hoşlanırım.”

Anne kısırak duyduklarından hoşnut:

“Aferin sana,” dedi, “o zaman şu bir çuval buğdayı değiirmene götür bakalım.”

Anne kısırak buğday dolu çuvalı oğlunun sırtına yükledi.

Yük pek de öyle ağır değildi, ama yine de yavru tay:

“Anne, sen de benimle gelecek misin?” diye sordu.

“Niyeymiş o? Eğer seninle gelecek zamanım olsa yardımına ihtiyaç duymazdım, öyle değil mi? Hadi bakalım, doğ-

ru yoluna. Eve de erken gel. Akşam yemeğini birlikte yiyeceğiz.”

Yavru tay, buğday çuvalı sırtında, yola koyuldu. Bir süre sonra önüne bir ırmak çıktı. Sular bana mısın demeden akıp gidiyordu. Yavru tay ürkmüştü, bulunduğu yerden bir adım bile ileri gitmeden bekledi.

“Sudan geçeyim mi geçmeyeyim mi?” diye kendi kendine sordu. “Annem yanımda olsa ne yapmam gerektiğini söylerdi bana.” Kafasını çevirip geriye doğru bakındı. O ana dek ne zaman ihtiyaç duyduysa annesi yanı başında bitivermişti. Şu anda gene çıkıp gelse ne güzel olurdu!

Fakat anne görünürlerde yoktu. İleride ırmağın kenarında otlamakta olan bir boğa gördü. Hemen ona doğru tırıs kalktı.

“Boğa amca, sence ben ırmaktan geçebilir miyim?”

Boğa cevap verdi:

“Su ne kadar sığ, görmüyor musun? Bacaklarımın ancak yarısına erişiyor. Ne diye geçmeyesin ki?”

Bu sözlerden cesaret alan yavru tay tam suya girmişti ki bir ses duydu:

“Dur, bekle! Bu kadar acele etme.”

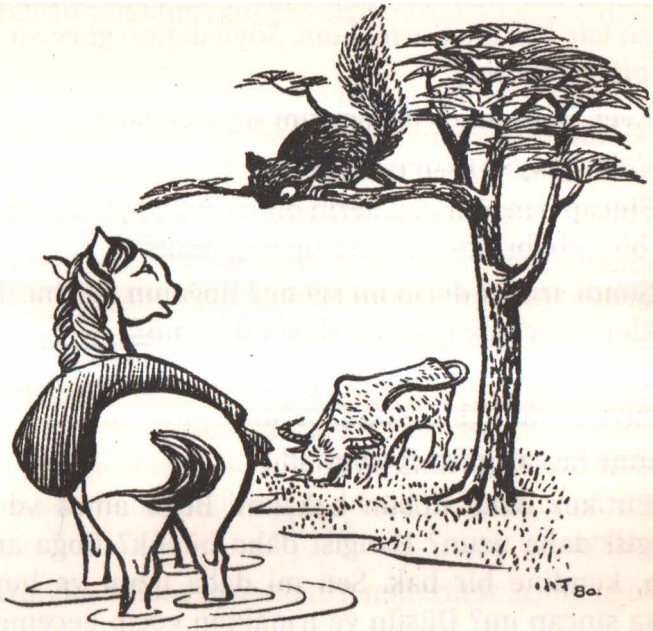
Bu konuşan da kimdi?

Yavru tay durdu, başını kaldırdı ve bir ağacın dalında kocaman kuyruğunu sağa sola sallayıp duran bir sincap gördü.

“Yavru tay,” diye sözlerini sürdürdü sincap, “o bunak boğayı dinleme. Su çok derin, ne olduğunu anlamadan boğulur gidersin!”

Yavru tay sincaba sordu:

“Nerden biliyorsun?”

“Ama öyleyse Amca Boğa niçin bana suyun sığ olduğunu söylesin ki?”

“Su sığ dedi, öyle mi? Peki o zaman arkadaşım niçin boğuldu, söyler misin bana? O bunak boğaya inanma.”

İrmak sığ mıydı, derin mi? Yavru tayın bu konuda hiçbir fikri yoktu.

“En iyisi bir koşu eve gidip anneme sorayım.” Kuyruğunu şaklattı, eve doğru dörtnala koşmaya başladı.

Yavrusunu karşısında gören anne şaşkınlık içinde sordu: “Ne oldu? Niye böyle çabucak döndün!”

Yavru tay utanarak cevap verdi: “İrmak çok derin. Geçemedim.”

“Derin mi? Hadi canım sen de! Dün Eşek amca odun taşıırken kaç kez geçti ırmaktan. Söylediğine göre su karnına bile erişmiyormuş.”

“Evet, Boğa amca da aynısını söyledi bana.”

“Peki öyleyse neden geçmedin?”

“Sincap ırmağın çok derin olduğunu söyledi, daha geçen gün bir ahababı akıntıya kapılıp boğulmuş.”

“Şimdi, ırmak derin mi sığ mı? Boğanın ve sincabın söyledikleri üzerinde iyice bir düşündün mü?”

“Evet, düşündüm ama öyle enine boyuna değil. Kimin doğruyu söylediğini çıkaramadım.

Anne kısrak gülmeye başladı:

“Bir kez daha düşün bakalım. Boğa amca ve sincap. Hangisi daha uzun? Hangisi daha büyük? Boğa amca bir yana, kendine bir bak. Sen mi daha uzun ve büyüksün, yoksa sincap mı? Düşün ve ırmaktan geçip geçemeyeceğine kendin karar ver.”

Annesinin sözlerine akli yatan yavru tay sevinçle yerinden zıpladı:

“Bildim, bildim!” diye haykırdı, “ırmak hiç de derin değil. Rahatlıkla geçebilirim. Tüh! Daha önce niçin aklıma gelmedi bu?”

Neşeyle ırmağın kıyısına doğru koştu. Hiç duraksamadan suya girdi. Su ancak dizine geliyordu. Boğa amcanın söylediği doğru çıkmıştı.

Yavru tay büyük bir keyifle ırmağı geçti, değirmenin yolunu tuttu.

İllüstrasyon: Ding Cong

KUYRUĞUNU KAYBEDEN VAR MI?

Lu Ke

Derenin yanı başındaki koca banyan ağacında küçük bir maymun kâh bir daldan ötekine sıçırıyor, kâh kuyruğuyla tutunduğu dalda bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Derenin öte yakasından bir çift kelebek kanatlarını çırparak küçük maymuna yaklaştı. Kelebeklerin dansını ilgiyle izleyen bizimki ağaçtan aşağı kaydı ve ayağı yere değer değmez de onların peşine düştü. Kelebekler çayırın üzerinde oradan oraya konuyor, keyiflerince dolanıp duruyorlardı. Küçük maymun birini yakalamak için zıpladı ama boşuna. Bu arada ayağı bir öbek küçük taşla takılıp tökezledi ve yere düştü. Kelebeklerse alay edercesine başının üzerinde dönüp duruyorlardı. Küçük maymun afallamış halde olduğu yerde kalakaldı, canı bu işe fena sıkılmıştı, sıkıntıdan kafasını kaşıdı.

Ayağa kalktığı anda yuvarlak beyaz bir taşın üzerinde titreyip durmakta olan uzun ince bir şey gördü. Bu da neydi böyle?

Bir kuyruğa benziyordu. Yakından baktığında bunun gerçekten de bir kuyruk olduğunu gördü. Bu kendi kuyruğu olmasındı? Az önce o küçük kaza başına geldiğinde kopmuş olabilirdi. Hemen eliyle gerisini yokladı, yo, kuyruğu tastamam yerinde duruyordu. İyice emin olmak için sağa sola oynattı, derin bir oh çekti, bir yandan da düşünmeye başladı:

“Biz maymunlardan biri kuyruğunu kaybedecek olsa bir daha dallara asılamaz. Bunu hangi şapşalak bıraktı acaba burada?” Bu kopmuş kuyruğun sahibi için enikonu kaygılanmaya başladı. Onu arayıp bulmaya karar verdi.

Kuyruk elinde dere boyunca yürüdü, bir yandan da avaz avaz bağıırıyordu: “Kuyruğunu kaybeden var mı? Kuyruğunu kaybeden var mı?”

Karşıdan bir yusufçuk geliyordu. Küçük maymun ona seslendi: “Hey! Yusufçuk, dursana biraz!”

Yusufçuk havada bir çember çizdikten sonra bir çimen yaprağına kondu: “Ne var küçük maymun?”

“Bu kuyruğu az önce yerde buldum. Senin olmasın?”

Yusufçuk makaraları koyuverdi: “Yanlıştın var! Biz yusufçukların kuyruğu olmaz.”

“Gövdenin ucundaki o uzun şey ne peki? Kuyruk değil mi o?”

“O kuyruk değil ki. Benim karnım.”

“O zaman de bana, kimin kuyruğu bu?”

Yusufçuk başını “bilmiyorum” anlamında sağa sola salladı, dereye baktı, “Hiçbir fikrim yok,” dedi, “daredeki sazana sor-sana.”

Küçük maymun eğildi, çağıldayarak akan suya seslendi: “Küçük sazan, küçük sazan, baksana bana! Bu senin kuyruğun mu?”

Küçük maymunun kendisine seslendiğini duyan küçük sazan su yüzüne çıktı, kuyruğa baktı, şaşkınlıktan ağzı iyice açılmıştı: “Hayır, benim değil. Eğer kuyruğumu kaybedecek olursam dümensiz bir tekneye dönerim. O durumda yüzebilir miyim sanıyorsun?” Bunları söyledikten sonra yeniden suya daldı, kuyruğunu şlop diye çırpıtığı yerde küçük bir burgaç meydana geldi.

Küçük maymun ormana vurdu.

Ağaçların arasında yürürken bir takırtı duydu. Tak! Tak! Tak! Ağaçkakan gene işbaşındaydı besbelli. Küçük maymun hemen yandaki ağacın dallarına asılarak seslendi: “Ağaçkakan, kuyruğunu kaybettin mi?”

Ağacın gövdesine tutunmuş olan ağaçkakan gülümseyerek cevap verdi: “Beni düşündüğün için sağ ol, sevgili dostum. Kuyruğum benimle birlikte. O olmadan burada durup böcek arayamam.”

Doğruydu. Ağaçkakan kuyruğu sayesinde ağacın kabuğuna tutunmakla kalmıyor, aynı zamanda ondan destek de alıyordu. Kuyruğu, ağaçkakan için, üzerinde güvenle oturduğu bir tabure gibiydi.

Küçük maymun yakından görsün diye elindeki kuyruğu ağaçkakana doğru kaldırdı: “Peki, kimin bu kuyruk, biliyor musun?”

“Valla bilmiyorum,” diye cevap verdi ağaçkakan, ağacı galalamaya devam etti.

Küçük maymun kuyruğun sahibini aramayı sürdürdü. Ormanın derinliklerine doğru yol alırken bir şeyin pat diye ayaklarının dibine düştüğünü gördü. Bir kozalaktı bu. Başını kaldırıp baktığında bir ağacın dalını kendisine siper almış bir sincap gördü: sözüm ona bizim küçük maymuna bir tuzak kurmuştu! Belli ki canı oyun oynamak istiyordu.

Küçük maymun hiç vakit kaybetmeden sordu: “Küçük sincap, yolda bir kuyruk buldum. Senin olmasın? Aşağı inip bir bakar mısın?”

Küçük sincap kocaman kuyruğunu savurarak aşağı indi, küçük maymunun yanına geldi. “Hayır, benim değil. Kuyruğum olmadan daldan dala geçemem, belki de yere düşer kendimi yaralarım. İşte az önce aşağı inerken dengemi kuyruğumla sağladım.”

Küçük maymun küçük sincabın güzel, yumuşak kuyruğuna hayranlıkla baktı. “Küçük sincap, kuyruğun ne kadar güzel! Bir paraşüt kadar da yararlı!”

“Aynı zamanda yünlü bir battaniye,” diye ekledi küçük sincap övünerek. “Soğuk gecelerde kuyruğumu bedenime dolar, sıcacık uyurum.”

Bunu göstermek için dertop oldu, iyice kıvrıp büktüğü kuyruğunun altına kafasını soktu, uyur gibi yaptı.

Küçük sincabın kuyruğunu okşayan küçük maymun “Hoşça kal, küçük sincap, ” dedi, “sana iyi uykular. Benim gitmem ve bu kuyruğun sahibini bulmam gerekiyor.”

Küçük maymun yoluna devam etti. Yürüdükçe ayaklarının altındaki kuru yapraklar çatır çutur eziliyordu. Birden küt küt diye ardı ardınca sesler duydu, sonra boz renkli, kürke benzer bir şeyin yanından hızla geçip gittiğini gördü. “Bu da ne?” Arkasını dönüp baktığında ucunda beyaz bir benek bulunan kuyruğuyla boz renkli bir hayvanın bir delikten içeri girdiğini gördü, ardından da gene boz renkli birkaç küçük yaratık.

Küçük maymun deliğin yanına vardı, gözünü dayayıp içeri baktı ve anne tavşanla yavrularını görünce gülümsedi. “Anne tavşan,” diye seslendi yumuşak bir sesle, “sen misin? Sen ve yavruların niçin yanımdan yıldırım gibi geçtiniz öyle? Bir şey mi oldu?”

Anne tavşan başını yuvasından uzatıp “Çıkardığın ses beni korkuttu,” dedi. “Sesi duyunca gene tilkiler geldi sandım. Hemen yavrularımı etrafıma toplayıp yuvamıza getirdim.”

Küçük maymun güldü: “Peki o çıkardığın komik ses de neydi öyle?”

“O sesi ayağımı yere vurarak çıkarıyorum. Anlıyorsun ya, tehlike ânında bu küt küt sesleri bir işarettir. Yavrularım bunu duyar duymaz geri döner, benimle birlikte yuvamıza doğru koşarlar.”

Küçük maymun elindeki kuyruğu uzattı ve “Anne tavşan,” dedi, “o telaş içinde kuyruğunu kaybetmiş olamaz mısın? Bir baksana şuna. Bu senin kuyruğun mu?”

O esnada, annesinin yanına büzülmüş olan yavrulardan biri kafasını uzattı, “Yo, hayır,” dedi, “anneciğimin kuyruğu

yerli yerinde duruyor. Daha demincek hepimiz onun kuyruğunu takip ettik.”

Küçük sincap merak içinde kalmıştı: “Amm tuhaf! Demek annenizin kuyruğunu takip ettiniz!”

Anne tavşan gülümseyerek açıkladı: “Bunda tuhaf bir şey yok. Bak anlatayım. Orman kurtlar, tilkiler, çakallarla dolu. Hepsi de bizim peşimizde. Bereket, boz renkli bir kürkümüz var da dışarı çıktığımızda göze çarpıyoruz. Fakat tüyümün boz renkli olması yüzünden yavrularım da beni açıkça göremeyebilir, izimi kaybedebilirler. İşte bundan dolayı kuyruğumun üzerinde beyaz bir benek var. Kuyruğumu yukarı doğru kaldırdığımda yavrularım beni açıkça görür ve ardından gelirler.”

Anne tavşanın verdiği bu bilgilerle aydınlanan küçük maymun, “Şu durumda elimdeki bu kuyruk senin olamaz,” dedi, “gidip başka birine sorayım. Hadi, hoşça kal!”

Küçük maymun orman boyunca yürümeye devam etti. Kuyruğun sahibini boş yere arayıp durdu, hangi hayvana sorduysa olumsuz cevap aldı. Kuyruğu ilk bulduğu yere götürüp bırakmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. Öyle de yaptı, sonra yandaki bir ağacın dalına çıktı. Oturup kuyruğun sahibinin gelmesini bekledi.

Bir gün geçti, iki gün geçti, üç gün geçti...

Derken altıncı gün, bizim küçük maymun dalda çömelmiş birazcık dinlenirken ve de hâlâ kuyruğun sahibi hakkında kaygılanırken aniden birinin cıyak cıyak bir şarkı söylediğini duydu. Saksığandı bu:

“Küçük kertenkele kuyruğunu kaybetmiş,

Lamı cimi yok, pek büyük zarar etmiş!”

“Ne? Kim kaybetmiş kuyruğunu?” Küçük maymun bu acayip şarkıyı işitir işitmez yere atladı ve kuyruğu olmayan bir kertenkeleyle eğlenen saksagani gördü.

“Kertenkele kardeş, sen kuyruğunu mu kaybettin?”

Küçük kertenkele umursamaz bir tavrıyla cevap verdi: “A, evet, öyle sanırım.”

Aldığı bu cevaba sevinen küçük maymun hemen ağaca tırmandı, kuyruğu kapıldığı gibi aşağı indi, her iki eliyle kertenkeleye uzattı. “Kertenkele kardeş, buyur al. Beş gündür ki bu kuyruğun sahibini arıyorum. Bu kadar uzun süre kuyruksuz nasıl yapabildin?”

Küçük kertenkele , “Basbayağı,” diye cevap verdi, “hiç de özlemini çekmedim doğrusu.”

Bu sözler küçük maymuna koymuştu, kertenkeleye sitem eti: “Bu da söylenecek laf mı yani? Görüyorum ki bir kuyruğun önemini bilemeyecek kadar toysun. Kuyruğu olmadan sazan balığı yüzemez. Kuyruğu olmadan ağaçkakan ağaçta duramaz. Kuyruğu olmadan sincap ağaçtan aşağı atlayamaz. Kuyruğu olmadan anne tavşan yavrularını koruyamaz. Mese-la ben. Kuyruğumu kaybedecek olsam ağacın üzerinde o çevik hareketleri yapamam. Kuyruğun olmadan nasıl sürdüreceksin hayatını, söyler misin bana? Şimdi al şunu ve yuvana git.”

Küçük kertenkele bıyık altından gülümsedi: “Kuyruğumun önemli olmadığını kim söylüyor? Tam aksine, o kuyruk benim hayatımı kurtardı. Bir gün bir ağacın gövdesine yapışmış sivrisineklerin gelmesini beklerken arkamdan çimenlerin arasından sinsice sokulan kara bir yılan kuyruğumu kapıverdi. Ben de onu hemen attım. Kuyruksuz ama sağ selamet oradan kaçiverdim, kuyruğum da yılanın ağzında oynaşıp duru-

yordu!” Küçük kertenkele kıkır kıkır gülmeye başladı. “Bizim yılan, dişleri arasındaki nesnenin ince bir kuyruktan başka bir şey olmadığını gördüğünde tükürüp attı onu.”

Kertenkelenin başından geçenleri büyülenmişçesine dinleyen küçük maymun, “Demek, senin kuyruğun da yararsız değil, öyle mi?” dedi, “pekâlâ, al şunu da yuvana götür bakalım.”

Küçük kertenkele kafasını “olmaz” anlamında sağa sola salladı: “Bunun bir anlamı yok ki. Artık hiçbir işe yaramaz. Onu tekrar yerine takmak olanaksız.”

Küçük maymun endişe içinde sordu: “Peki ya o karayılan tekrar karşına çıkarsa ne yapacaksın?”

“Endişelenmene gerek yok. Zamanla yenisi çıkar.”

Küçük kertenkele kuyruğunu geri almasa da bizim küçük maymunun üzerinden sanki ağır bir yük kalkmıştı. Yüreği ferah, yeniden ağaca tırmandı, bir daldan diğerine pür neşe sallanıp durdu.

İllüstrasyon: Ding Wu

PRENSES EJDERHA

Chen Weijun

Doğu Denizi'nin doğusunda mercandan yapılma muhteşem bir saray vardı, bu sarayda yaşlı bir dişi ejderha yaşardı.

Dişi ejderha ikinci ayın ikinci günü sahilde dolaşırken bir yumurta buldu. Yumurtayı yedi ve kısa bir süre sonra güzel bir bebek dünyaya getirdi. Böylesine tatlı bir bebeği olduğu için kabına sığamıyordu. Küçük prensesi nadide bir inci gibi kolları herkesten sakındı, gece gündüz okşayıp bağrına bastı. Onu eğlencilerle, karada denizde ne olup bittiği hakkında aydınlatırsınlar diye deniz perilerini saraya çağırırdı. Periler tuhaf olmasına tuhaf, ama bir o kadar da ilginç hikâyeler anlattılar küçük prensese.

Yıllar geçti, küçük prenses giderek serpildi, güzelleşti. Doğu Denizi'nin bütün delikanlıları prenses için sarayın kapısını aşındırmaya başladı. Önce Prens Kırmızı Sazan prensesin gönlünü çelmeye çalıştı, fakat prenses onun kocaman ağzından ve tepesindeki sipsivri iki çıkıntıdan hiç hoşlanmadı.

Sonra o küstah General Istakoz prensese kur yaptı, fakat prenses onun keskin favorilerini pek çirkin buldu. Kısacası, kendisine kim talip olduysa hepsini reddetti.

Anne ejderha kızı için enikonu endişelenmeye başlamıştı. Bir gün, “Biricik yavrum,” dedi, “evleneceğin kişinin nasıl biri olmasını istiyorsun?”

“Korkusuzların en korkusuzu.”

“Peki, böyle bir kocayı buralarda bulamazsan ne yapacaksın?”

“Tüm dünyayı dolaşacağım.”

Anne ejderhanın etekleri tutuştu:

“Ama öyle çok uzaklara gidersen engin denizler seni yutar; dağ gibi dalgalarla, fırlıdak gibi dönen burgaçlarla nasıl başa çıkarsın?”

“Bunlardan korkmuyorum. Yüzüp geçerim.”

“Her yanı sis kapladığında, dondurucu rüzgârlar estiğinde, yağmur oluk gibi tepene indiğinde korkmaz mısın?”

“Hepsine dayanırım.”

Gelgelelim, anne ejderha kızının sarayı terk etmesine izin vermedi.

O günden sonra prenses yemeden içmeden kesildi, gittikçe sararıp soldu. Annesi onca dil dökmesine karşın onu bir türlü hoş tutamadı.

Anne ejderha sonunda, “Bir tanem,” dedi, “görüyorum ki günden güne eriyip gidiyorsun. Seni bu halde görmeye dayanamıyorum. Senden ayrılacak olmak yüreğimi parçalasa da gidip hayalindeki adamı aramana izin veriyorum.”

Prensesin gözleri parladı, duyduklarından çok mutlu olmuştu. Ne var ki saraydan daha önce hiç ayrılmamıştı. İçinde ufak bir tedirginlik duymuyor değildi.

Kızının kaygısını gözlerinden okuyan anne ejderha prensesin boynuna bir gerdanlık taktı, sırtına da bir torba bağladı: “Kuzucuğum, bu gerdanlık fırtına ve dalgaları savuşturmana yardımcı olur, torbada ise çok değerli nesneler var, başın sıkıştığında kullanırsın. Bunlarla kendini tüm tehlikelerden koruyabilirsin.”

Prensес annesinden ayrılıp denize açıldı.

Üç ay engin denizlerde dolandı, dağ gibi dalgalara kafa tuttu, ama dünyanın en gözü pek adamını bulamadı.

Sonra karaya çıktı. Bir üç ay da o orman senin bu orman benim dolaştı durdu, sicim gibi indiren yağmurlarla neredeyse dost oldu, ama o en yürekli adamı bulamadı.

Bir gün ormandan çıkmış bir patika boyunca ilerlerken genç bir çobana rastgeldi. Ona yaklaşp, “Güzel Çoban,” diye seslendi, “sen pek çok şey görüp duyan bir kişisin. Söylesene bana, dünyanın en gözü pek adamını nerede bulabilirim?”

Çoban başını kederle salladı:

“Pek çok korkak ve sefil adam gördüm ama, tek bir gözü pek adama bile rastlamadım.”

“Güzel çoban, gönlünce dolaşıp şarkı söyleyebiliyorsun. Öyleyken, neden böyle mahzunsun?”

“Parlak, kocaman gözlerin var ama ne yazık ki görmüyorsun?”

“Neyi görmüyorum?”

“Güneş tepemizde, bizi yakıp kavuruyor. Gökyüzünde tek bir bulut bile yok, anlaşılıyor ki daha epey bir süre yağmur yağmayacak. Göller kuruyor, otlar sararıyor. Koyunlarımı nerede otlatacağım?”

“O iş kolay,” dedi prenses, torbasından siyah bir tül parçası çıkardı ve göğe fırlattı. Tül parçası Güneşe doğru yükseldi ve

onu bütünüyle kapattı. Ardından hava soğudu, gökyüzü karanlıktı.

Çoban haykırdı:

“Ne yaptın? Yer gök karanlığa büründü. Sürümü göremiyorum.”

Prenses torbasını karıştırdı, içinden bir tığ çıkardı. Tığı göğe fırlattı. Gökyüzünde birdenbire binlerce parlak küçük yıldız oluştu.

Çoban “Gene ne yaptın?” diye inledi, “ortalık hâlâ karanlık. Köyümü göremiyorum.”

Prenses torbasından bir ayna çıkardı. Aynayı gökyüzüne doğru tutar tutmaz altın bir tepsi gibi ışıldayan Ay çıktı ortaya.

Çobanın hâlâ yüzü asıktı. Prenses sordu:

“Güzel çoban, şimdi neye üzülüyorsun?”

“Hava artık ne sıcak ne de karanlık. Teşekkür ederim, ama karnım aç.”

“Sütün var.”

“Süt Efendi Hu’nun.”

“Etin var.”

“Et Efendi Hu’nun.”

Prenses torbasından üç adet kurutulmuş balık çıkardı, çobanın eline tutuşturdu. Çoban balıklardan birini hemen mideye indirdi, açlığını bastırdı.

Gelgelelim, hâlâ keyfi yerine gelmemiştir. Prenses sordu:

“Bu sefer neye üzülüyorsun?”

“Hava ne sıcak ne de karanlık. Aç da değilim. Ama üşüyorum.”

“Postun var.”

“Post Efendi Hu’nun.”

“Ağaçların yapraklarından kendine bir palto yapabilirsin.”

“Ağaçlar Efendi Hu’nun.”

Prenses gökyüzünü kaplamış olan siyah tüle doğru parmağını kaldırdı. Siyah tül yerinden kaydı, Güneş tekrar belirdi, Ay kayboldu. Ay geri geldiğinde bu kez Güneş geri çekildi. Böylelikle gün ve gece birbirini kovaladı durdu bir süre. Önce Güneş yükselip dünyayı ısıtıyor, sonra Ay çıkıp ortalığı serinletiyordu. Genç çobanın içi içine sığmaz olmuştu.

Prenses, “Güzel çoban,” dedi, “benimle gelsene.”

“Ama sürüm ne olacak?” diye sordu çoban.

Prenses torbasından üç çekmeceli küçük bir sandık çıkardı. Koyunları birer birer en üst çekmecedeki yerleştirdi. Tüm sürüyü koyduğu halde çekmecedeki hâlâ yer kalmıştı. Prenses sandığı tekrar torbasına koydu, sonra torbayı çobanın sırtına vurdu. Birlikte yola koyuldular.

Altın başaklarıyla rüzgârda bir o yana bir bu yana sallanan buğday tarlalarından geçtiler. Böyle bir tarladan geçerken yol kenarında çömelmiş ağlayan bir rençper gördüler.

Prenses, “Güzel çoban,” diye sordu, “tarla altın başaklarla dopdoluyken niye ağlıyor bu adamcağız?”

“Buğdayın hepsi Efendi Hu’nun. Bu adama tek bir ölçek buğday bile düşmeyecek.”

Genç çoban rençpere kurutulmuş balıklardan birini verdi. Rençper balığı yedi ve karnını doyurdu.

Prenses ise torbadan çıkardığı sandığın orta çekmecesini açtı, rençpere tarladaki buğdayı biçip oraya yığmasını söyledi. Rençper tüm tarlayı biçti, o iri başaklı buğday saplarını orta çekmecedeki yerleştirdi; böylelikle çekmecedeki hâlâ yer kalmıştı.

Prenses sandığı torbaya yerleştirdikten sonra çobanın sırtına yükledi. Tekrar yola düştüler, rençper de arkalarından...

İçi kvıl kvıl balık kaynayan bir nehre vardılar. Kıyıda bir balıkçı oturmuş ağılıyordu.

Prenses sordu: “Güzel oban, suda irili ufaklı bir sürü balık oynaşıp duruyor. Bir ağı atıp hepsini kolayca yakalayabilirsin. Öyleyken bu balıkçı niçin ağılıyor?”

“Balıklar Efendi Hu’nun. Hepsini kendine saklar o.”

Genç oban balıkçıya bir kurutulmuş balık verdi, balığı yiyen adamın açlığından eser kalmadı.

Prenses sandığı torbadan tekrar çıkardı ve balıkçıya ne kadar çok tutabilirse o kadar balığı en alttaki çekmeceye doldurmasını söyledi. Balıkçı nehirdeki bütün balıkları yakalayıp alt çekmeceye doldurdu, gene de ekmece de yer kalmıştı. Prenses sandığı torbaya yerleştirdi, torbayı da çobanın sırtına. Sonra tekrar yola koyuldular, balıkçı da arkalarından...

Bir süre gittikten sonra prensese sordular: “Bu yolun ucu yok. İyi kalpli kız, söylesene, nereye gidiyoruz?”

“Efendi Hu’yu görmeye,” diye cevap verdi prenses.

Çok geçmeden Hu’nun köşküne vardılar. Onları gören Efendi Hu telaşla sordu: “oban, srn bırakmış buralarda ne arıyorsun? Koyunlarım nerede?”

oban, “Koyunların burada, ” diye cevap verdi, “torbanın içindeki sandıkta.”

Prenses torbanın ipini çözdü, küçük sandığı çıkardı, en st çekmeceyi açtı: ekmecenin içinden otuz altı koyun ve iki kuzu ıktı.

Efendi Hu şaşırmıştı. Bu kez rençpere döndü ve “Rençper, niçin tarlada değılsin? Buğdaylarını nerede?” diye sordu.

Rençper cevapladı:

“Buğdayın burada, bu çekmecenin içinde.”

Prensese orta çekmeceyi açıp boşalttı, ortalık buğday saplarıyla doldu.

Efendi Hu iyice şaşırmıştı. Son olarak balıkçıya döndü: “Balıkçı, ne diye nehirde değilsin? Balıklarım nerede?”

Balıkçı cevap verdi:

“Balıkların burada, bu çekmecenin içinde.”

Prensese alt çekmeceyi açıp bütün balıkları bir su teknesine boşalttı, tekne ağzına kadar balıkla doldu.

Efendi Hu sevinçten neredeyse havalara zıplayacaktı. Ağzı kulaklarına varıyordu.

“Çoban, kimin bu sandık?”

“Bu iyi kalpli kızın.”

Efendi Hu prensese döndü, açgözlülüğü aklını başından almıştı:

“İyi kalpli kız, bu sandığı bana satar mısın?”

“Satmam ama takas edebilirim,” diye cevap verdi prensese.

“Neyle?”

“Nehri içindeki bütün balıklarla birlikte balıkçıya vereceksin.”

“Veriyorum.”

“Tarlaları bütün buğdayıyla birlikte rençpere vereceksin.”

“Veriyorum.”

“Otlaklarını bütün koyunlarıyla birlikte çobana vereceksin.”

“Veriyorum.”

Prensese bunun üzerine küçük sandığı Efendi Hu’ya verdi: “Ama nereye koyacaksın bunu, biliyor musun?”

“Masanın üstüne,” diye cevapladı Efendi Hu.

“Ya esen rüzgâr onu düşürüp kırarsa?”

“O zaman yatağın altına koyayım.”

“Ya fare gelir kemirirse?”

“O zaman hep elimde taşıyayım.”

“Ya uykudayken hırsız gelip onu senden çalarsa?”

Efendi Hu sandığı ne yapacağını bilememenin sıkıntısıyla kafasını kaşıdı.

Prensese, “Bir fikrim var,” dedi, “eğer hep sandığın içinde olursan onu kimse senden alamaz.”

Efendi Hu bir süre düşündü: “Doğru,” dedi, “eğer sandığın içinde oturursam onu çaldırma diye bir derdim olmaz.” Bunu dedikten sonra hemen sandığın içine girdi.

Prensese sandığı hemen kilitledi ve havada otuz üç kez çevirdi. O da ne? Sandık bir salyangoz kabuğuna dönüşmüştü!

Kabuğun içinden bir süre sonra iki ince boynuzuyla küçük bir kafa uzandı. Salyangoza dönüşen Efendi Hu’nun kafasıydı bu.

İşte salyangozun tembelliği bu olaydan kalmadır. Hava birazcık sıcak olsa hemen kabuğuna çekilir. Rüzgâr birazcık sert esecek olsa gene öyle. İnce boynuzlarıyla sağı solu kola-
çan ederek ağır ağır sürünür durur.

Bu olayı duyan herkes çok mutlu oldu. Prensese bütün kalpleriyle teşekkür etiler. Rençper buğdayını yüklenip tarlasına geri döndü. Balıkçı da balıklarını yüklenip nehre...

Prensese sordu:

“Güzel çoban, sen ne diye oyalanıyorsun burada?”

“Ne anam ne babam ne de gidecek bir evim var. Nereye gideyim ki?”

“Niçin kendine burada bir ev yapmıyorsun?”

Genç çoban, yağmura fırtınaya göğüs gererek on yedi odalı kocaman bir ev yapmaya koyuldu. Birkaç gün içinde de bitirdi.

Prenses sordu:

“Güzel çoban, niye bu kadar çok oda yaptın?”

“Doğuya bakan sekiz oda yaşlı kadınlar ve çocuklar için, batıya bakan sekiz oda ise elden ayaktan düşmüş yaşlı erkekler için.”

“Peki ortadaki en büyük oda kimin?”

“O oda senin, iyi kalpli kız.”

“Peki sen nerede kalacaksın?”

“Artan tomruk ve samandan kendime bir kulübe yaparım.”

Prenses, “Ama ben burada kalamam,” dedi, “gitmem gerekiyor.”

Çoban sordu:

“Nereye gideceksin?”

“Dünyanın en gözü pek adamını bulacağım.”

“Bulup da ne yapacaksın?”

“Onunla evleneceğim.”

Genç çoban ses etmedi.

Genç kızın ayrılmak üzere olduğu haberi köye yayıldı. Erkekler, kadınlar, çocuklar kalması için gelip dil döktüler. Fakat onun evlenmek istediği o korkusuzlar korkusuzu erkeği nerede bulacaklardı ki? Gitmesine izin vermekten başka yapacak bir şey yoktu. İçleri kan ağlayarak prensesi uğurladılar.

Genç çoban prensesin torbasını yükledi, nehre dek ona eşlik etti. Prenses nehrin kıyısında çobana döndü ve “Güzel çoban,” dedi, “artık geriye dönebilirsin. Bundan sonra yola kendi başıma devam edebilirim.”

“Seni karşıya geçireyim de öyle.”

Prenses çobanın sırtındaki torbaya eliyle hafifçe vurdu, suya girdi, çoban da arkasından....

Çobanın sırtındaki torba her geçen an daha da ağırlaşıyordu. Çoban torbanın giderek artan ağırlığı altında neredeyse iki büküm oldu ama dişini sıkıp dayandı. Yüzü ve gövdesi silme ter içinde kalmıştı. En nihayet karşı kıyıya ulaştılar.

Prenses torbaya eliyle tekrar bir iki vurdu, torba gene eskisi gibi hafifledi.

“Güzel çoban,” dedi prenses, “hadi geri dönelim.”

“Niçin?”

“En gözü pek adamı buldum.”

“Kimmiş o?”

“Başkalarının iyiliğini düşünen biri.”

“Kim?”

“Çelik gibi iradesi olan biri.”

“Kim?”

“Şu anda önümde duran kişi.”

“Ben mi?”

“Evet, seninle evleneceğim.”

Sevincinden ne yapacağını bilemeyen çoban kollarını havaya kaldırdı, o anda da torba sırtından kayıp nehre düştü. Eğilip almaya yeltendiğinde prenses onu durdurdu.

“Torbayı kaybedersek ne yaparız?” diye sordu genç çoban.

“Senin de iki elin var, benim de. Bu ellerle her şeyin üstesinden geliriz,” diye cevap verdi prenses. Boynundaki gerdanlığı da çıkarıp suya attı.

Onları el ele tutuşmuş tekrar nehirden geçip kendilerine doğru gelmekte olduğunu gören köylüler olan biteni anladılar. Çobanla genç kızın evlenecekleri haberi bütün köyü sevince boğdu. Çobanla prensesi omuzlarına alan köyün gençleri hep bir ağızdan bir şarkı tutturarak köyün içinde dolandılar:

*“Esse de acı rüzgâr an gelir diner elbet,
Kararısa da göğü bulutlar an gelir dağılır elbet.
Ot biçer, buğday hasat ederiz,
Her yılı neşeyle geçiririz.
Bir tek salyangoz sürünür ümitsizce,
Ne için yaşadığını bilmezcesine.”*

Böylece prenses genç çobanla birlikte köyde mutlu bir hayat yaşamaya başladı.

Bu arada anne ejderha hâlâ sarayında gün saymaktaydı. Kızını düşünmeksizin geçirdiği tek bir an bile yoktu. Her yıl, ikinci ayın ikinci günü insanların arasına karışır, kayıp kızını arardı. Fakat bu çabası hep hüsrarla sonuçlanıyordu. Her defasında, iki gözü iki çeşme, saraya eli boş dönüyordu.

Halk arasında şöyle bir tekerleme vardır: “İkinci ayın ikinci günü, ejderha gösterir yüzünü.” O gün mutlaka yağmur yağar. Anne ejderha, kendini bulutların arkasında saklayıp yer yüzüne bakar ve kızı için gözyaşı döker.

İllüstrasyon: Ding Cong

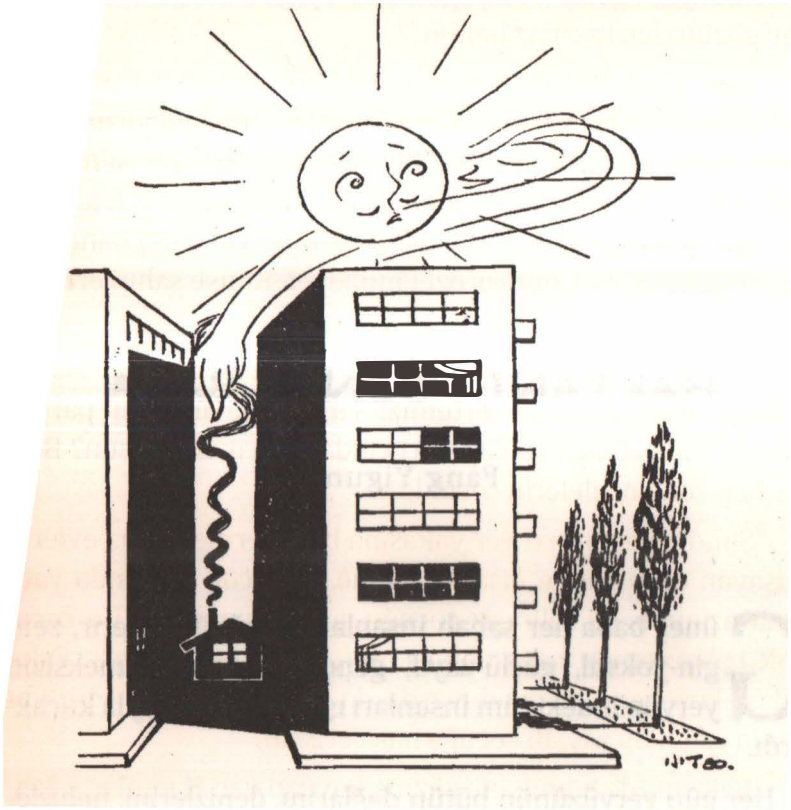
HAKTANIR GÜNEŞ BABA

Fang Yigun

Güneş baba her sabah insanlara yüzünü gösterir, zengin-yoksul, güçlü-zayıf, genç-yaşlı ayırt etmeksizin yeryüzündeki tüm insanları ışığı ve sıcaklığıyla kucaklardı.

Her gün yeryüzünün bütün dağlarını, denizlerini, nehirlerini, kısacası köşe bucak her yerini sırayla ziyaret ederdi. Çayır çimen Güneş babanın sıcacık kollarında boy atar, yeşillendirdi. Çiçekler onun ışınları altında giderek güzelleşir, her geçen günle birlikte daha mutlu olurlardı. Hayvanlar Güneş babanın yaydığı o tatlı sıcaklığın tadını çıkarır, kuşlar onun ışığında eşinir dururlardı.

Bir gün bir yolcu biraz soluklanmak için yol kenarındaki bir taşın üzerine oturdu, şapkasını çıkardı ve kendi kendine yüksek sesle düşündü: “Nasıl da sıcacıksın Güneş baba! Dünyadaki herkes senden payını alıyor. Kimseye ayrıcalık tanımıyor, herkesi sevgiyle sarıp sarmalıyorsun!”

Yolcunun bu sözlerini duyan Güneş babanın koltukları kabardı, yanındaki Rüzgâr kıza döndü: “İştittin değil mi? Ben dünyadaki en haktanır kişiyim, herkes böyle söylüyor.”

Rüzgâr kız cevap vermedi. Bir süre sonra iç çekti ve “Evet, biliyorum,” dedi, “hep haktanır olmaya, ışığını herkese eşit dağıtmaya çalışıyorsun. Gelgelelim, yeryüzündeki herkes senin sıcaklığından eşit biçimde yararlanmıyor. Öyle insanlar var ki ormandaki vahşi hayvanlara, kuşlara, onların yaşadığı hayata imrenerek bakıyor. Bu hayvanlar özgürler, kendilerini dilediklerince senin sıcak kollarına bırakabilirler. Biliyorsun,

tüm dünyayı gezip dolaştığım için aşağıda olup biten hiçbir şey gözümünden kaçmaz benim.”

“Bak,” dedi, Rüzgâr kız, aşağıdaki dünyayı göstererek, “şurada koca bir kent var. Binlerce yüksek bina gökyüzünü kapatmış. Ne bir açık alan, ne bir meydan. Her yer silme çok katlı binalarla dolu. Bu yüzden senin o tatlı ışığın çok az sayı-
da insana nasip oluyor. Evet, şurada burada bir iki bahçe var var olmasına ama, bunlar özel mülkiyet. Kimse sahiplerinden izinsiz buralara giremez.

“İşte göl kenarında, muhteşem manzarasıyla bir hastane; civarda hava nasıl da tertemiz! Tıbbi tedavinin bir parçası olarak güneş banyosu yapan çocukları görüyor musun? Bunlar hep zengin ailelerin çocukları.

“Şimdi de kentin diğer yakasına bak, derme çatma evlerde yaşayan on binlerce insanın haline. Küçücük odasında yatağına uzanmış şu çelimsiz çocuğu görüyor musun? Bu çocuk çok hasta; temiz hava alması, güneşe çıkması gerek. Fakat odası kuzeye bakıyor, duvarda da daracık bir pencere var, senin ışığın bu zavallı çocuğa nasıl erişsin?

“Bak şurada büyük bir yüzme havuzu var. Kadınlar erkekler senin ısıttığın o tertemiz suda yüzüyor; kimileri şezlonglara uzanmış, senin yaydığın sıcaklığın tadını çıkarıyor. Bunlar hazır yiyici, aylak insanlar.

“Bir de uzun bacalarıyla şu pis fabrikaya bir bak. İçerde işçiler berbat bir havayı solur dururlar, o izbe atölyelerde bir damla bile güneş ışığı görmeden. Senin o sıcak elin asla değmez onlara. Güneş baba, onlar her sabah daha sen doğmadan kalkar, işe koyulurlar. Eve yorgun argın geldiklerindeyse sen çoktan gitmiş olursun.

“İşte gördün; senin ışığına, sıcaklığına muhtaç o kadar çok insan var ki... fakat sen onlara sırtını dönmüştün.

“Bir de şuraya bak...” diye Rüzgâr kız devam edecekti ki Güneş baba onun sözünü kesti.

“Yeter! Anladım ki böyle tepede durduğum için kimi insanların aşağıda nasıl acı çektiklerini görememişim. Sen gözümü açtın. Meğer ben öyle herkesin iyiliğini düşünen, ışığını herkese eşit dağıtan haktanır biri değilmişim.”

İllüstrasyon: Ding Cong

SÖMÜRGEN'İN GELİŞİ

Huang Yiqing

Mutlu Ada'ya çok uzun zaman önce Sömürgen diye bilinen bir adam çıkageldi. Bu adam iri kafalı, basık burunlu, kocaman ağızlı biriydi. Altın sarısı saçları, gümüş dişleri vardı. Giysileri yürüdükçe çın çın öten altın, gümüş ve çeşitli mücevherlerle süslüydü. Serveti göz kamaştırıyordu.

O gelmeden önce ada halkı mutluluk içinde yaşıyordu. Kadınlar, erkekler, çocuklar hep birlikte özgür bir hayatın tadını çıkarıyorlardı. Yetişkinler çalışırken çocuklar oyun oynardı. Gençler ağaçlara tırmanır, şarkılar söyler ya da denizde yüzerlerdi. Herkes benzer koşullarda yaşardı, zengin-yoksul ayrımı yoktu. Çalışmak için herkesin eşit fırsatı vardı. Herkes birbirine çok yakınlık gösterirdi. Verimli topraklar düzenli olarak işlenirdi.

Ortalık sessizdi. Büyük bir ağacın altında üç çocuk neşe içerisinde oyun oynuyordu. Birinin adı Arsız diğerrinin Kaygısız, sonuncusununsa Hakikat'ti.

Arsız ve Kaygısız kum ve topraktan tepeler, göller, kulübler yaparken, Hakikat ağaçtan yere düşen yaprakları süpürüyordu.

Oradan geçmekte olan Sömürgen durdu, Arsız ve Kaygısız'la konuşmaya, onlara çeşitli hikâyeler anlatmaya başladı. Hakikat onları öylece konuşurken bıraktı ve yaprakları takip ederek karşıki tepenin eteğine vardı.

Sömürgen kendini kaptırmış hikâye anlatırken birden ormandan hayvanlar sükün etti: leoparlar, aslanlar, kaplanlar, tilkiler, develer...

Sömürgen hayvanlara dönüp "Beni dinleyin," dedi, "dediğimi yaparsanız hepiniz çok mutlu olursunuz."

Sömürgen daha sonra kaplanlara dişlerini nasıl keskinleştireceklerini, pençelerini nasıl savurmaları gerektiğini, diğerr hayvanları kaba güçle nasıl egemenlikleri altına alabileceklerini öğretti. Aslanlara kükremeyi ve böylece diğerr hayvanları korkutmayı öğretti. Genç leoparlara yırtıcı hayvanlar gaddarca işler yaparken onlara nasıl yardım edebileceklerini öğretti. Tilkilere ise kurnaz olmayı, dolap çevirmeyi...

Sömürgen sözlerini bitirirken "Tüm bu öğrettiğim şeyler sizin iyiliğiniz için," dedi. "Kişi önce kendi çıkarını düşünmeli. Birinin zararı sizin faydanız demektir. Birinin ezilmesi sizin üstün olmanız demektir. Güçlü olursanız istediğinizi yaparsınız; başkalarının değil, kendi çıkarınızı gözetirsiniz."

Arsız ve Kaygısız, ağızları şaşkınlıktan bir karış açık, Sömürgen'i dinliyorlardı. "Sömürgen amca," dediler, "bize de bir şeyler öğretir misin?"

“Pekâlâ,” dedi Sömürgen, “dinleyin bakalım. Bu adada hepimiz çiftçilik yapıyorsunuz. Çiftçilikle uğraşmak için de toprağı işlemekte kullanacağınız araç gereç yapıyorsunuz. Bu araç gereçler sayesinde daha fazla toprağı sürüp işleyebilirsiniz. Kimin daha fazla toprağı olursa daha fazla ürün kaldırır. Daha fazla ürün kaldıran çiftçinin mülkü daha fazla olur. Mülkü daha fazla olan kişi toprağında para karşılığı çalıştırmak üzere başkalarını kiralayabilir. Böylelikle daha fazla ürün ve para biriktirebilir, gene bu sayede çalıştırmak üzere daha fazla adam tutup daha fazla toprağı işleyebilir. Bu kişiler benim en değerli öğrencilerimdir: giderek daha fazla toprağı ele geçirir, daha fazla mülk sahibi olurlar.” Sömürgen sözlerini bitirirken böylesine önemli bir mesaj vermekten hoşnut, gülümsemi.

Ormana karanlık çökmek üzereydi. Aslan, kaplan ve diğer yırtıcı hayvanlar inlerine gittiler. Arsız ile Kaygısız Sömürgen'i evlerine davet ettiler ve o andan sonra ona tapınma derecesine varan bir bağlılık gösterdiler.

Sömürgen'in gelmesiyle birlikte adada huzur adına bir şey kalmadı; ada halkı eski mutlu günlerini mumla arar oldu.

Aslanlarla kaplanlar ormanın egemeni olmak için birbirleriyle didişmeye, tilkiler olmadık dolaplar çevirmeye başladı; bu yırtıcı hayvanlar iyi huylu develerin ormanda barınmasına izin vermedi, onları çöle sürdüler.

Arsız ile Kaygısız da artık birer yetişkin olmuşlardı, ikisinin de işleri tıkrındaydı. Sömürgen'in dediğini yapmış, topraklarına toprak katmış, bu topraklarda giderek daha fazla adam çalıştırmaya başlamışlardı; böylelikle de daha fazla ürün kaldırmış, giderek daha fazla servet sahibi olmuşlardı. Sömürgen en çok onlarla gurur duyuyordu.

Biriktirdikleri parayla kendilerine bir köşk yaptırıp oraya taşındılar. Yedikleri ancak en zengin kimselerin sofrasında bulunabilecek şeylerdi, giydikleri ancak en zengin kimselerin sırtlarına geçirebileceği türden şeyler...

Keyifleri yerindeydi. Çalışmak, ter dökmek şöyle dursun, serçe parmaklarını bile oynatmıyorlar, bütün gün yan gelip yatıyorlardı. Bütün bunlar Sömürgen'in sayesinde olmuştu.

Arsız ile Kaygısız kimileyin pencereden dışarı bakar, tepelerin teraslanmış yamaçlarında ve düzlük tarlalarda sabahdan akşama dek dur durak bilmeden yük beygiri gibi çalışan köylüleri seyrederlerdi. Köylülerden bazıları bu ağır koşullara dayanamaz, yere yığılıp oracıkta can verirdi, tek bir söz bile edemeden...

Sömürgen Arsız ile Kaygısız'ı hep uyarıyordu: "Eğer zayıflık gösterir bu insanların iyiliğini düşünürseniz, zararlı çıkan

siz olursunuz. Bu kadar serveti kendi çıkarınızı düşündüğünüz için biriktirdiğinizi hiç ama hiç unutmayın. Birinin zararı sizin faydanız demektir.”

Bu arada Hakikat birlikte oyun oynadığı eski çocukluk arkadaşlarındakinden tamamen farklı bir hayat sürüyordu. Kulübesi küçüktü, burada yedi kişi bir arada, koyun koyuna yaşıyorlardı. Kulübeyi aynı zamanda tavuklar, ördekler, koyunlar ve ineklerle paylaşmak durumundalardı. Sadece bir masa vardı; aile bu masada yemek yiyor, sebzeleri bu masada doğrayıp ayıklıyor, elbiselere bu masanın üzerinde yama vuruyordu. Hakikat ve ailesi çok yoksuldu, bazı günler kursaklarına bir lokma bile girmediği oluyordu.

Arsız ile Kaygısız ise kendilerine çok daha şatafatlı evler inşa ettirmek, topraklarını daha da genişletmek arzusundaydılar. Sömürgen böyle demişti onlara: daha fazla sayıda şatafatlı evlere ve toprak parçalarına sahip olamadılarsa, bu basitçe adada daha fazla ekilebilir arazi kalmadığı içindi. Sömürgen tekerlekli sandalyesine oturmuş ileri geri sallanırken söylüyordu bunları. Sonra yerinden doğruldu, Arsız'ın kulağına bir şeyler fısıldadı.

Arsız danışmak için kalkıp Kaygısız'ın yanına gitti. Bir kez daha Sömürgen'in talimatına uymaya karar verdiler. Köydeki bütün erkeklerin iş aletlerini bir yana bırakıp silahlanmaları emrini verdiler: komşu köylere savaş açılacak, topraklarına zorla el konulacaktı.

“Hepiniz savaşa gitmelisiniz! Savaşın ve komşu köylerin topraklarını işgal edin! Ancak o sayede durumunuz iyileşir, rahata erersiniz.”

O günden sonra Mutlu Ada'nın insanları sonu gelmez savaşlara girdiler. Kullandıkları silahlar zaman içerisinde sopa-

dan kılıca, kılıçtan tüfeğe, tüfekten uçağa, uçaktan da atom bombasına uzanan bir çeşitlilik gösterdi.

Büyükölü küçölü savaşlar adayı harabeye çevirdi. Ada halkının durumu iyileşeeğine daha beter oldu, yoksulluk dört bir yanda hüküm sürmeye başladı. Topraklar sürölüp işlenmeden öylece kaldı, yiyecek kıtlığı baş gösterdi. Kadınlar, erkekler, çocuklar açlığın-sefaletin pençesine düştü. Mutlu Ada'da mutluluk bir hayal olmuştu artık.

Bir gece Hakikat köyün çayırına geldi, bağdaş kurup oturdu. Ayakları çıplaktı, sırtında yamalı eski bir palto vardı. Köydeki ölüm sessizliğini yırtan bir şarkı söylemeye başladı:

Ne zaman yoksulluğa dur diyeceğiz?

Çektiğimiz acılara?

Ne zaman yeniden özgür olacağız?

Ne zaman yeniden mutlu?

Ne zaman karıncalar gibi çalışacağız?

Arılar gibi uyumlu?

Hakikat'in şarkısı tüm köyde yankılandı, köyün sakinleri yavaş yavaş çayıra doluştu. Köylüler Hakikat'in çevresinde çemberler oluşturdular. Hakikat ayağa kalkıp onlara seslendi: "Bizler özgürlük ve mutluluğumuzu geri istiyoruz. Bunun için de Sömürge'n'i alaşağı etmemiz, Arsız ile Kaygısız'ın mülklerine el koymamız ve bu mülkleri aramızda eşit olarak pay etmemiz gerekiyor."

Ada halkının hepsinin akıllı bu fikre yattı. Güçlerini birleştirdiler. Önce Sömürge'nin evini başına yıktılar. Arsız ile Kaygısız ve onların taraftarları köylülerin elinden kurtulamayacaklarını anlayınca kendilerini binaların tepesinden aşağı attılar. Halkın sırtından edindikleri mal mülk gene halkın oldu. Aslan ve kaplanlar bir daha köye saldırmaya cesaret edeme-

di. Tilkiler kuyruklerini sıkıştırıp ortalıktan toz oldu. Develer tekrar geri geldi, eskisi gibi gene özenle bakıldı onlara.

Adaya tekrar barış ve mutluluk egemen oldu. Mutlu Ada'nın insanları gene eskisi gibi mutluluk içinde yaşamaya başladı.

Hakikat'e ne oldu dersiniz? Hakikat ortadan kaybolmuştu. Nereye gittiği, başına ne geldiği bugüne dek bir giz olarak kaldı.

İllüstrasyon: Ding Cong

SİHİRLİ FLÜT

Zhang Wenxun

Bir zamanlar bir dağın eteğinde Aralıkta Doğan adında bir sığır çobanı yaşırdı. Her gün ineğini alır, ağaçlıklı koyakta otlatmaya götürürdü. Çok zeki bir çocuktu Aralıkta Doğan, ok atmada üstüne yoktu, çok iyi de flüt çalıyordu.

Bir gün gene ineğini koyağa götürdü, otlasın diye çayıra saldı. Sonra kendisine bir flüt yapmak için kamışlığa doğru yöneldi, bambu kamışları arasından uygun bir tanesini seçmeye çalıştı. Bu işle meşgulken ineği ekili bir araziye girdi, bunu gören ağa ineği öldüresiye dövdü. Aralıkta Doğan ineğine bakmak için çıkıp geldiğinde ağa ona da kırbacıyla acımasızca vurdu. Aralıkta Doğan dişini sıkıp bu dayağa sessizce katlandı. Oradan yürüyüp uzaklaşmak istediye de ağa iki azgın köpeği arkasından saldı. Korkudan akli başından giden Aralıkta Doğan öyle bir koştu ki, kanat olup uçtu adeta... Tepeye tırmandı, sonra vadiden aşağı indi, sonunda ağaçlarla

kaplı bir dağın tepesine vardı. Hemen bir ağaca tırmandı, bir çatal dalın üzerine oturdu. Ardı sıra gelen köpekler aşağıda ona havlayıp durdular. Bir süre dişlerini gösterip hırladıktan, inleyip uluduktan sonra usandılar, kuyruklarını kısıp oradan uzaklaştılar.

Aralıkta Doğan ağaçta bir süre soluklandı. Yüreği öfke ve nefretle dolmuştu. Anne babasının tek geçim kaynağı o inekti. O da ölmüş, üstüne üstlük ağa kendisini de acımasızca kırbaçlamıştı! Bu nasıl adaletti böyle? Hırsından ağlamaya başladı.

O ara ağacın altında küçük bir çocuk görüldü. “Aralıkta Doğan,” diye seslendi bizimkine, “ne oldu?”

“Ağa ineğimizi döve döve öldürdü. Şimdi eve gidip anne babamın yüzüne nasıl bakarım ben?”

“İnek öldü artık. Ağlamanın bir faydası yok. İyisi mi perili dağa git, orada inekler perisini bul.”

“İnekler perisi mi? O da ne?”

“Büyükbabam diyor ki perili dağda bir inekler perisi yaşamış. Öylesine güçlüymüş ki, sabana koşulduğunda on dönüm toprağı bir günde tek başına sürebilirmiş. Ama bu inekler perisi sihirli flütü kim bulur ve kim çalarsa ona görünürmüş. Eğer bu ineğe sahip olursan, binlerce ineğin yaptığı işi tek başına ona gördürebilirsin.”

Aralıkta Doğan bu sözler üzerine ağaçtan aşağı atladı. “Doğrusu iyi flüt çalarım ben, ama sihirli olanını nerede nasıl bulacağım?”

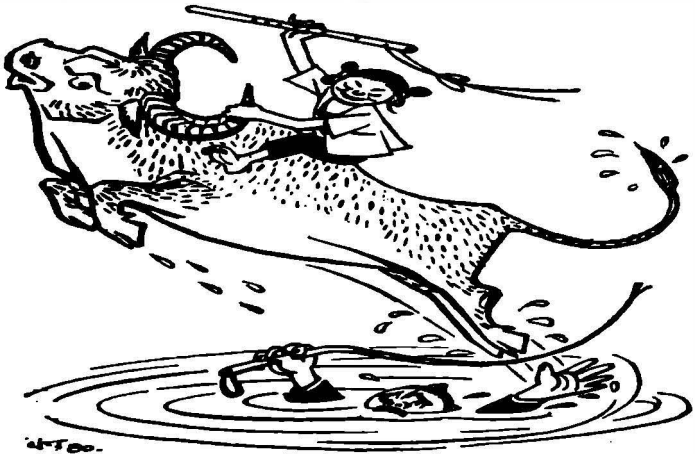
Çocuk cevapladı: “Orasını bilmem. Gidip kendin arayacaksın.”

Aralıkta Doğan eve gitti ve düşünmeye başladı. Sihirli flütün nerede olduğuna dair en küçük bir fikri yoktu, yine de hemen ertesi günü çıkıp onu aramaya karar verdi. Şafakla

birlikte dışarı fırladı, dağın yolunu tuttu; elinde kısa saplı bir balta, sırtındaysa ok ve yay vardı.

Kâh yokuş inip kâh yokuş çıkarak dağda taban tepti. Aradan iki gün geçti, fakat sihirli flütün gölgesine bile rastlamadı. Üçüncü günün sonunda hava kararmaya yüz tuttuğunda hâlâ yalnız yorgun, dolanıp duruyordu. Bir ormanın derinliklerindeydi, rüzgârla hışırdayan yapraklar Aralıkta Doğan'ın yüreğine korku salıyordu. Uzaktan kaplanların uluması geliyordu. Aralıkta Doğan hemen bir ağaca tırmandı ve orada saklandı. Birdenbire yakındaki bir dağdan geceyi aydınlatan ışıktan oklar ağıdı gökyüzüne; her renkten bu oklar bir kaynaktan yürek gibi atıyor, kâh bir köprüye kâh bir saraya dönüşüyordu. Aralıkta Doğan bu patlayıp sönen renk cümbüşünü büyülenmişçesine seyretti. O arada gözüne bütün yaprakları titreten, etrafa göz alıcı ışıklar saçan bir kamışlık takıldı.

"Bu da ne böyle? Orada bir peri olmalı!" Aralıkta Doğan hayretten donakalmış, bir süre öylece bekledi. Sonra birden sevinçle haykırdı: "Bunlar perinin sihirli bambuları olmalı! Onlardan kendime bir flüt yapabilirim!" Hemen ağaçtan aşağı indi, kamışlığa doğru koştururken kafasında bir şimşek çaktı.

Gecenin bu vaktinde perinin ziyaretine gitmek akıl kârı değildi. Perinin muhafızları kendisini belki de yırtıcı hayvanların önüne atardı. En iyisi sabahı beklemektir. Az önce indiği ağaca dönüp tekrar tırmandı, çatal dala oturdu, habire renk değiştiren parlak renkli ışıkları seyretmeye devam etti. Gözünü bile kırpmadan sabahı etti.

Horozlar üçüncü kez ötmeye, gökyüzü aydınlanmaya başladı. Kuşlar ağaçların arasında kanat çırpıp şakımaya koyuldular. Aralıkta Doğan oturduğu yerden aşağı atladı. Kuşağına sokmuş olduğu küçük baltasını şöyle bir yokladı, sırtındaki yayı düzeltti, sonra kamışlığın yolunu tuttu. Kamışlığa varmasına tam kırk elli adım kalmıştı ki önüne birden kocaman bir kaplan fırladı. Dişlerini, pençelerini gösteren kaplanın besbelli ki niyeti bozuktur. Aralıkta Doğan bir iki adım geri çekildi, okuyla yayını çıkardı ve tek atışta kaplanı cansız yere serdi. Daha bir “oh” demeye fırsat bulamadan karşısında bir kaplan daha belirdi. Gene bir ok çıkarıp fırlattı. Ok kaplanın gözüne saplandı. Kaplan acı içerisinde kükreyip neredeyse otuz adım havaya sıçradı, bir uçuşunun kenarına düştü, orada bir an debelendikten sonra uçuşundan aşağı yuvarlandı. Aralıkta Doğan alnında domur domur biriken terleri daha yeni silmişti ki bir başka kaplan çıktı ortaya; bu diğer ikisinden daha vahşi, daha korkutucuydu. Bir sıçrayışta oğlanın önüne dikilmişti. Oğlanın bir ok çıkarıp yayına yerleştirmesi için çok geçti. Onun yerine baltasını çekip eline aldı ve var gücüyle kaplanın kafasına indirdi. Hayvan son kez uludu ve yere yuvarlandı. Üç dört vuruş canavarın işini bitirmeye yetti.

Aralıkta Doğan yere oturdu, bu kez gerçekten biraz soluklanabilirdi. Her yer derin bir sessizlik içindeydi. Ayağa kalktı ve büyük bir dikkatle kamışlığa girdi. Bir bambu kesti ve karanlık çökmeden kendisine bir flüt yaptı. Sonra onu dudaklarının arasına yerleştirdi ve bir ezgi çalmaya başladı. Bütün

ormana birden can geldi. Çeşit çeşit kuş her yönden sürüler halinde sökün etti, oğlanın tepesinde dönüp durmaya başladı. Bir başka ezgi ormandaki bütün hayvanları ortalığa döktü: dağ keçileri, ren geyikleri, kaplanlar, leoparlar ve diğer bütün hayvanlar... Tüm orman oğlanın çaldığı ezgilerle titreyip duruyordu sanki; kuşlar neşeyle kanat çırpıyor, hayvanlar coşkuyla dans ediyordu. Fakat Aralıkta Doğan sadece inekler perisi gelsin diye çalmaktaydı. Dağın doruğuna tırmanırken hiç ara vermeden flütünü üfledi. Gökteki kuşlar, yerdeki hayvanlar onun ardından gittiler. Gelgelelim, inekler perisi ortalıkta yoktu. Aralıkta Doğan giderek kaygılanmaya başlamıştı. Dağın doruğuna varınca oracığa oturdu, flütünü sağa sola, yukarı aşağı sallayarak öyle bir yürekten çaldı ki, çok geçmeden uzaklarda kocaman bir inek tüm görkemiyle ortaya çıktı. İnek kafasını, kuyruğunu sağa sola zarafetle sallayarak doruğa tırmandı, Aralıkta Doğan'ın önünde durdu.

Ne muhteşem inekti bu böyle! Dev gibi, koskocaman! Kara derisi ıslıl ıslıl parlıyordu, burnunda demir bir halka vardı. Aralıkta Doğan'a sanki bir şeyler söylemek istermiş gibi tatlı tatlı bakıyordu. Heyecandan içi içine sığmaz olan Aralıkta Doğan ayağa kalkıp belindeki kuşağı çözdü ve ineğin burnundaki demir halkadan geçirerek bir ilmek yaptı. Sonra ineğin sağrısına sevecenlikle vurdu. İnekler perisi kafasını çevirdi, teşekkür eder gibi oğlanın elini yaladı. Aralıkta Doğan inekler perisinin sırtına atladı, birlikte eve doğru yollandılar.

Annesiyle babası onu karşılarında görünce sevinç gözyaşlarına boğuldular: "Kaç gündür nerelerdeydin? Seni kurda kuşa yem oldu sandık."

"Anne, baba! Bakın size ne getirdim. İnekler perisi! Muhteşem bir inek o! On dönüm toprağı bir günde tek başına sürebilir!"

Annesiyle babası bu olağanüstü ineği görünce zevkten dört köşe oldular. İneğin kafasını ve burnunu şefkatle okşadılar. Öylesine heyecanlanmışlardı ki bütün gece gözlerine bir damla uyku girmede.

Babayla oğul ertesi sabah erkenden ineği önlerine katıp tarlaya gittiler. O uçsuz bucaksız tarlanın sürülmesi işi göz açıp kapayıncaya dek bitiverdi. Baba sevinçle haykırdı: “Bugünkü bu kadar yeter! Bize neredeyse hiçbir iş kalmadı!” Babayla oğul ineği tekrar önlerine katıp eve döndüler.

Haber herkesin olduğu gibi ağanın da kulağına ulaştı. Gözü doymak bilmeyen ağa bu muhteşem ineğe sahip olmayı aklına koydu. Nasıl bir plan yapmalıydı ki bu ineğe el koya-bilmeliydi? Kafasında bir şimşek çaktı! Eski hesapları karıştırmak! Hemen bütün ev halkıyla birlikte evin altını üstüne getirdi, çok geçmeden de aradığı şeye ulaştı. Aralıkta Doğan’ın babası yıllar önce ağadan beş kile pirinç almıştı. Bu pirincin parası hâlâ ödenmemiş gözüktüyordu. Ağa aradığını bulmuş olmanın hazzıyla neredeyse kendinden geçti.

“Tamam, oldu bu iş; gidip alacağımı tahsil edeyim hemen.” Aralıkta Doğan’ın evine vardığında borç defterindeki ilgili sayfayı açıp masanın üzerine attı. “Bak burada yazılı olan borcunu bana yıllar geçtiği halde ödemedin,” diye çıktı Aralıkta Doğan’ın babasına. “Beş kile pirinç borcun faiziyle birlikte yüz kileye çıktı. Nasıl ödeyeceksin bunu?”

“Efendim, karnımızı bile zor doyuruyoruz. Borcumuzu şimdi ödeyemeyiz. Bize biraz zaman verirsiniz...”

“Beni oyalama. Biliyorum, borcunu ödemek gibi bir niyetin yok senin.”

“Asla, efendim, hiç öyle şey olur mu? Borcumu elbette temizlemek isterim, fakat şu anda hiç param yok. Bana bir yıl daha müsaade ederseniz...”

Ağa halden anlar pozu takındı. “Zor durumda olduğunu biliyorum, ama borç borçtur. Onu ödemekten kaçmak gibi bir niyetin olmadığını söyledin. Pekâlâ, o zaman ineğini bana ver, böylece bütün borcunu silmiş olursun.”

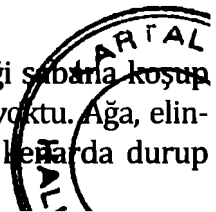
Bu sözler üzerine Aralıkta Doğan haykırdı: “Hayır! Asla olmaz! Ölüyoruz de ineğimizi vermeyiz.”

Ağanın yüzü birden karardı. “Hayır, öyle mi? Peki öyleyse, borcunuz olan pirinci verin bakayım.”

Ağa tek bir kelime daha söylemedi, yanaşmalarına ineği alıp götürmelerini emretti. Muradına ermişti. İnek için zemini ahşap, pencereleri kafesli özel bir ahır yaptırdı. İneğin orada rahat ettiğinden emindi artık. Aralıkta Doğan ineği ağadan geri alma düşüncesinden bir an bile olsun caymadı. Bir gece ineğin bulunduğu ahırın yakınlarındaki bir evin damına tırmandı ve sihirli flütünü çalmaya başladı. Tanıdık ezgiyi işiten inek soluğu doğru Aralıkta Doğan’ın kapısında aldı, boynundan bağlandığı ahır da peşi sıra sürükleyerek...

Ertesi sabah ağa ahırın ve de ineğin yerinde yeller estiğini görünce apışıp kaldı! Yanaşmalarını onları aramaya gönderdi. İnek de ahır da Aralıkta Doğan’ın evinin önünde bulundu. Ağa öfkesinden ter ter tepindi. Aralıkta Doğan’ı yakalatıp ahşap bir kafese kapattı, inekler perisine tekrar el koydu. Kamçısını Aralıkta Doğan’a sallayıp “İşittim ki bu inek bir günde on dönüm toprağı tek başına sürebiliyormuş. Bugün ineği alıp bu işi sen yapacaksın. Görelim bakalım ineğin marifetini! Eğer on dönümden bir karış bile az sürersen canın çıkana dek dövüleceksin!”

Aralıkta Doğan tam bir çıkmazdaydı. İneği sabaha koşup ağanın topraklarını sürmekten başka çaresi yoktu. Ağa, elinde kırbacı, onu tarlaya kadar takip etti, bir kere de durup beklemeye başladı.

Aralıkta Doğan'la inekler perisi toprağı sürmeye başladılar. Saban ineğin arkasından yağ gibi kayıyordu sanki. Yağlı kara toprak denizde ilerleyen bir geminin dümen suyu gibi dalga dalga kabarıp yanlara yığılıyordu. Ağa bu manzara karşısında çok mutlu olmuştu. İnek ve Aralıkta Doğan bin köylüye bedeldi, onu epey masraftan kurtaracaklardı. Kamçısını avucunda şaklattıktan sonra bağırdı: "Daha çabuk! Hadi! Bravo!"

İnekler perisi giderek hızını artırdı, sabanın tarlanın bir ucundan diğerine gitmesi saniye sürmüyordu: Aralıkta Doğan'la inekler perisi sanki kanat takmış uçuyorlardı! Ağa sevincinden yere göğe sığmaz olmuştu. Üzerine titrediğı yeni pabuçlarının kirlenmesine aldırmadan hoplaya zıplaya tarlaya daldı, o anda da inekler perisi bir tansık yarattı: Bir atlıkarıncaydı bu. Ağanın gözleri kamaştı. Üzerinde bulunduğu tarla ağanın çevresinde fırl fırl dönmeye başladı.

İnekler perisi birden tarlada bir çember oluşturdu ve çemberin çevrelediğı toprak parçası ossaat çöküverdi. İkinci bir çember, çöken bir toprak parçası daha. Çemberler çoğaldıkça daha fazla toprak parçası çöküyordu. İnekler perisi durmaksızın firdolayı dönüp duruyordu. Sonra birdenbire kulakları sağır edercesine kopan bir gürültüyle bütün tarla çöktü ve dağ gibi dalgalarıyla kükreyen bir deniz çıktı ortaya!

İnekler perisi, sırtındaki Aralıkta Doğan'la birlikte, bu korkunç dalgaların üzerinden atlayarak karaya indi; ikisi doğrucu evlerinin yolunu tuttular. Ağayı da o günden sonra bir daha gören olmadı.

İllüstrasyon: Ding Cong

MA LIANG'IN SİHİRLİ FIRÇASI

Hong Xuntao

Bundan çok uzun zaman önce Ma Liang adında bir delikanlı vardı. Anne babasını daha küçük bir çocukken kaybetmişti. Yakacak odun kesip satarak geçimini sağlıyordu. Resim yapmayı öğrenmeyi çok istiyordu, gelgelim bir fırça alacak parası bile yoktu.

Bir gün bir köy okulunun yanından geçerken, aralık duran kapıdan içeri baktı. Okul öğretmeni, elinde bir fırça, resim yapıyordu. Gördüğü şey karşısında büyülenen Ma Liang cesaretini toplayıp sınıfa girdi, öğretmenin yanına gitti:

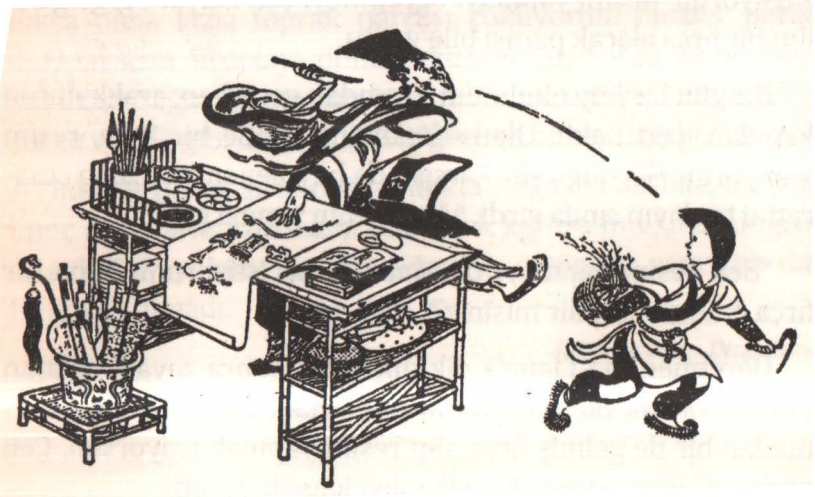
“Ben resim yapmayı öğrenmeyi çok istiyorum. Bana bir fırça ödünç verebilir misiniz?” diye sordu.

Öğretmen Ma Liang’a dik dik baktı, sonra zavallı oğlanın yüzüne okkalı bir tükürük fırlattı: “Hadi ordan! Haline bakmadan bir de gelmiş fırça alıp resim yapmak istiyorsun. Çek arabanı!” Böyle diyerek delikanlıyı kapı dışarı etti.

Fakat Ma Liang öyle çabucak yılgınlığa kapılan kimselerden değildi. "Hah!" diye kendi kendine söylendi, "Ne varmış bunda? Niye yoksul çocuklar da resim yapmayı öğrenmek istemesin ki?"

O andan sonra bulduğu her fırsatta resim yapmaya koyuldu. Çoğu kez bir ağaçtan ince bir dal kırar, kum üzerinde uçan bir kuş resmi yapardı. Ya da nehrin kıyısına oturur, fırça niyetine bir sıçankuyruğunu suya batırır, bir kayanın üzerine balık resimleri çizerdi. Geceleri mağaradan bozma evinde, elinde bir parça mangal kömürü, gündüz resimlerini çizmiş olduğu bütün nesneleri, bütün hayvanları bir kez daha duvara resmederdi. Evet, fırçası yoktu ama, resim yapmayı pekâlâ kıvrabiliyordu.

Aradan üç yıl geçti. Ma Liang gene her fırsatta resim çizmeye devam etti. Mağaradan bozma evi yaptığı resimlerle mükemmel bir galeriye dönüşmüştü. Dahası, çizdiği kuş ve balık resimleri öylesine gerçekçiydi ki canlanacakmış gibi duruyorlardı. Bir keresinde yolun kenarına bir tavuk resmi yaptı, resim o kadar gerçek gibiydi ki bir şahin uzun süre onun

zerinde dnendi durdu. Bir başka sefer bir tepenin deki kayanın üzerine siyah bir kurt resmi yaptı, ineklerle koyunlar bir daha oradan geçmez oldu. Ne var ki, Ma Liang'ın hâlâ bir fırçası yoktu. Ah, nasıl da isterdi bir fırçasının olmasını!

Ma Liang bir gece geç vakit eve geldi, bütün gün odun ke-sip ot yoldan yorgun düşmüştü. Arada pek çok resim de çizmişti. Yatağa uzanır uzanmaz derin bir uykuya daldı.

Mağarası birdenbire göz kamaştırıcı renklerle aydınlandı. Renklerin içinden, elinde bir fırça, aksakallı yaşlı bir adam çıkageldi. Ma Liang'a dönüp:

"Al, işte sana sihirli bir fırça. Ama onu iyi amaçlar için kullan, olur mu evladım?" dedi.

Ma Liang gözlerine inanamıyordu. Fırçayı aldı, incitmekten korkar gibi okşadı. Pırıl pırıl, kalın bir fırçaydı bu; ucunda çok zarif, uzun kılları vardı. Delikanlı sevinçten havalara uçtu:

“Çok teşekkür ede...” Daha sözünü bitirmeden yaşlı adam geldiği gibi yok oldu.

Ma Liang uykusundan sıçrayarak uyandı, bir eliyle gözlerini ovuşturdu: demek gördüğü her şey rüyaydı! Üzüntüsünden ağlamak üzereydi ki diğer elinde bir fırça tutmakta olduğunu fark etti! Yo, hayır; rüya değil, gerçektir! Dünyalar Ma Liang'ın oldu. Öylesine sevindi ki mağarasından dışarı fırladı, komşularını uyandırarak güzel haberi verdi:

“İşte sonunda benim de bir fırçam oldu! Artık ben de resim yapabilirim!” Ne var ki vakit hâlâ gece yarısıydı. Günün ağarmasını beklemek zorundaydı. Ertesi sabah ilk iş olarak duvara bir kuş resmi yaptı. Son fırça darbesini daha yeni kondurmuştu ki kuş birden kanatlandı, gökyüzüne uçtu, neşyle cıvıdayıp şakımaya başladı. Sonra bir balık resmi çizdi. İşini bitirir bitirmez balık kuyruğunu salladı, sıçrayıp suya daldı ve gözden kayboldu. Ma Liang böyle bir fırçaya sahip olduğu için çok mutluydu: “Bu sihirli fırça benim! Ne büyük mutluluk!”

Ma Liang sihirli fırçasını kullanarak yoksul köylülere yardım etmeye, onların ihtiyaç duydukları her şeyin resmini yapmaya başladı: toprağın altını üstüne getirecek saban, sabana koşmak için öküz, tarlaları sulamak için su çarkı, tahıl öğütmek için değirmen taşı...

Çok genç de olsa Ma Liang sağlam bir karaktere sahipti. Zengin adamların pek çok kötülüğüne tanık olmuştu. Bey önce tatlı sözle, baktı olmuyor, tehditle ona istediğini yaptırmaya çalıştı: külçe külçe altın resmi yapmasını istiyordu ondan! Delikanlı bildiğinden şaşmadı, resim yapmamakta diretti. Bey de onu bir ahıra kapattı, kapıyı üstünden kilitledi. Orada saatlerce aç bıraktı.

Akşama doğru kar serpiştirmeye başladı, lapa lapa yağan kar taneleri yerde kalın bir tabaka oluşturdu. Bey delikanlının ya açlıktan ya da soğuktan ölmek üzere olduğunu düşündü. Onu kendi gözleriyle görmek için ahıra gitti. O da ne? Ahırın kapısındaki yarıktan dışarıya kırmızı bir ışık sızıyordu! Gözünü yarığa dayayıp içeri baktı, gördükleri karşısında neredeyse küçük dilini yutacaktı: Ma Liang bir ateşin yanında bir yandan ısınırken bir yandan sıcak bir çörek atıştırıyordu! Bu ateşle çörek de nereden gelmişti böyle? Besbelli ki oğlan bunları sihirli fırçasıyla yapmıştı. Çılgına dönen bey adamlarına Ma Liang'ı öldürmelerini ve fırçayı kendisine getirmelerini emretti.

Bir düzine güçlü kuvvetli adam ahıra daldı, fakat Ma Liang ortalıkta yoktu. Adamlar sağa sola baktılar, duvara dayalı bir merdiven gördüler. Ma Liang bu merdiveni kullanıp kaçmış olmalıydı. Bey Ma Liang'ın peşine düşmek için hemen merdivene tırmandı, fakat daha üçüncü basamakta palas pandıras aşağı yuvarlandı. Merdiven birden yok olmuştu: gerçekte Ma Liang'ın çizdiği bir resimdi bu, sadece onu çizenin işine yarıyordu.

Beyin elinden kurtulan Ma Liang kendisine güzel bir at resmi yaptı, canlanan atın sırtına bindi, dörtnala koşturup oradan uzaklaştı.

Fakat fazla uzaklaşmamıştı ki arkasından gürültüler koptuğunu duydu. Dönüp baktığında parlak alevleriyle bir dolu meşalenin kendisine doğru yaklaşmakta olduğunu gördü. Atlı bir küme adam tozu dumana katarak geliyordu. Bey en öndeydi, doludizgin koşturduğu atının üzerinde enli kılıcını sallayarak yaklaşıyordu.

Aradaki mesafeyi neredeyse kapatmak üzeriydiler. Ma Liang hemen bir ok ve yay resmi yaptı. Kime nişan alması gerektiğini biliyordu. Fırlattığı ok beyin boğazına saplandı, bey

atın üzerinden yere yuvarlandı. Ma Liang atını mahmuzladı, rüzgâr olup uçu.

Ma Liang birkaç gün sonra küçük bir kente vardı, köyünden çok uzaktaydı artık. Orada kalmaya karar verdi. Bir iki resim yaptı ve pazarda satılığa çıkardı. Sihirli fırçanın karameti keşfedilmesin diye canlanması olanaksız resimler yaptı: bir bacağı olmayan bir hayvan, kanatları olmayan bir kuş...

Bir gün tek gözlü beyaz bir turna resmi yaptı. Gelgelelim, bir anlık dikkatsizlikle, kuşun diğer gözünün olması gereken yere bir damla mürekkep damlattı. Turna hemen iki gözünü açtı, kanatlarını çırparak gökyüzüne havalandı.

Kent halkı günlerce bu tansık üzerine konuştu. Kentin valisi bu olayı hiç vakit kaybetmeden imparatora yetiştirdi. İmparator da Ma Liang'ın yakalanıp huzuruna getirilmesi için ferman çıkardı. Ma Liang gitmek istemediyse de askerler onu sürükleye sürükleye imparatorun sarayına götürdüler.

İmparatorun yoksul halkı üzüm gibi ezdiğini bilen Ma Liang ona için için diş biliyordu. Verdiği hiçbir emri yerine getirmemeye karar verdi. İmparator kendisine bir ejderha resmi yapmasını emrettiğinde ejderha yerine kocaman bir kertenkele yaptı, anka kuşu yap dediğindeyse kocaman bir kara karga... Kertenkele saraydaki her şeyi kuyruğuyla devirmeye, kargaysa o çirkin sesiyle çığlıklar atmaya başladı. Saray bir anda alt üst olmuştu. Kanı beynine sıçrayan imparator muhafızlarına Ma Liang'ın fırçasını almalarını, kendisini de zindana atmalarını emretti.

Artık fırça imparatorun elindeydi. Neyi dilerse onun resmini yapabiliirdi. Önce altından bir dağ resmi yaptı. Bu ilk resmi başarıyla tamamlamış olmanın verdiği cesaretle ara vermeksizin bir ikinci altından dağ daha yaptı. Bunu bir üçüncüsü, bir dördüncüsü izledi. İmparatorun gözü doymak

bilmiyordu. Ardı ardınca sıraladığı altından dağları doya doya seyretmek için fırçayı bir kenara bırakıp geriye çekilir çekilmez bütün dağlar kaya parçalarına dönüştü, hemen sonra da üzerine yığılmaya başladı. İmparator kayaların altında ezilmekten son anda kurtuldu.

Ne ki, imparator altın sahibi olmaktan vazgeçmeye zerre kadar niyetli değildi. Dağ olmazsa varsın tuğla olsun. Altından bir tuğla resmi yaptı. “İ-h, bu çok küçük oldu, biraz daha büyüğünü yapayım,” diye düşündü. Fakat ikinci tuğla da içine sinmedi. Daha büyüğünü, daha büyüğünü derken önünde sıra sıra altından tuğlalar birikti. Fakat fırçayı bir kenara koyar koymaz tuğlalar kan kırmızısı ağzını sonuna kadar açmış kocaman bir yılanı dönüştü. Muhafızlar koşup kurtarmasaydı yılanın imparatoru bir lokmada yutması işten bile değildi.

İmparatorun Ma Liang’ı serbest bırakmaktan başka çaresi kalmamıştı. Delikanlıyı bu sefer altınla gümüşle kandırmaya çalıştı, hatta ona kızını vermeyi teklif etti.

Ma Liang fırçasını geri istedi. İmparatorun teklifini ancak fırçasını geri aldığı anda kabul edebileceğini söyledi. Delikanlının aklını çeldiğini düşünen imparator fırçayı ona uzattı, artık istediği şeylere kavuşacaktı!

Altından dağlarla altından tuğlaların resmini yapmak mümkün olmasa da bir para ağacının resmini yapmak pekâlâ mümkündü, şöyle yemiş yerine para veren bir ağaç... Elinle hafif bir sarstın mıydı şakır şakır para döken... Ne müthiş bir hazinesi olurdu o zaman! Aklından bunları geçiren imparator Ma Liang’tan bu ağacın resmini yapmasını istedi.

Ma Liang hiç ses çıkarmadı. Kafasında çoktan bir plan hazırlamıştı. Tek bir fırça darbesiyle önce engin mavi bir deniz resmi yaptı.

Ama imparatorun istediği bu değildi ki. Kaşlarını çatı, azarlar bir tonda Ma Liang'a seslendi:

"Kim sana bir deniz resmi yap dedi? Benim istediğim para ağacı nerede?"

Delikanlı bu kez denizin ortasına küçük bir ada yaptı, ada-nın orta yerine de büyük bir para ağacı. Sonra imparatora dönüp:

"İşte istediğiniz para ağacı," dedi.

Altından yapraklarıyla uzaktan ısl ısl parlayan ağacı gö-ren imparatorun ağzının suyu aktı, artık yerinde duramaz olmuştı.

"Çabuk bana bir gemi resmi yap! Gidip şu altınları topla-yayım!"

Ma Liang hemen büyük bir gemi yaptı. Gemiye önce impa-rator bindi, ardından imparatoriçe, prens, prenses ve bütün nazırlarla generaller.

Ma Liang fırçasıyla bir rüzgâr estirdi, sular hafiften ka-barmaya başladı. Denize indirilen gemi adaya doğru yol aldı.

Sevincinden göklere uçan imparator pruvadan kıyıda ki Ma Liang'a bağırıp duruyordu:

"Daha hızlı! Daha çok rüzgâr! Daha çok rüzgâr!"

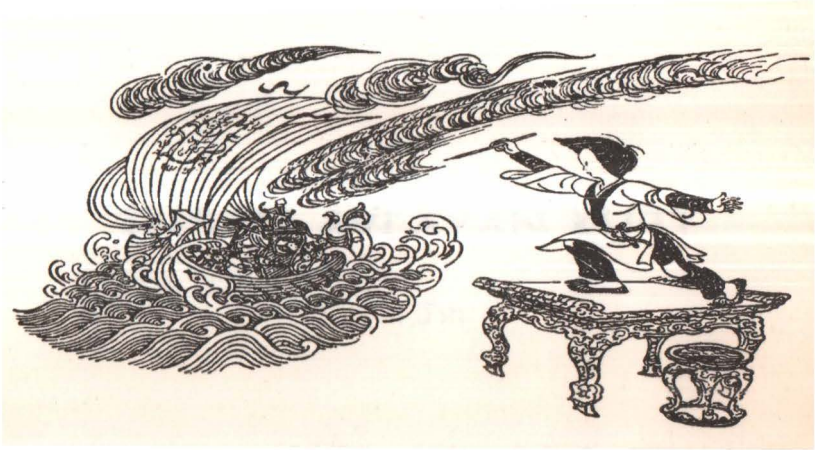
Ma Liang imparatorun dediğini yaptı, ardı ardınca rüzgâr resmi çizdi; deniz iyice kabardı, geminin yelkenleri patlaya-cakmışçasına şişti. İmparatorun gemisi büyük bir hızla yol alıyordu.

Ma Liang fırçasıyla birkaç darbe daha vurdu, bu kez bir fırtına çıktı. Kulakları sağır edencesine esen fırtına dev gibi dalgalar oluştırdı. Gemi denizde beşik gibi sallanmaya başladı.

Etekleri tutuşan imparator kollarını çılgınlar gibi sallaya-rak Ma Liang'a avazı çıktığı kadar bağırdı:

"Yeter! Bu kadarı yeter!"

İmparatoru duymazlıktan gelen Ma Liang fırtına resmi çizmeye devam etti. Öfkeden köpürmüş azgın dalgalar gemiyi tokatlayıp durdu. Bu darbelere dayanamayan gemi yavaş yavaş batmaya başladı, güvertedekiler dehşet içinde sağa sola kaçıyorlardı.

Her tarafı sırlıklam olan imparator can havliyle gemi gine tutunmuş, gene kendini paralarcasına bağırıp duruyordu:

“Rüzgâr çok sert! Batıyoruz! Batıyoruz! Ma Liang, resim yapmayı bırak! Ma Liang!”

Delikanlı bu sözlerle aldırmadı, fırtınanın şiddetini artırmaya devam etti. Gökyüzünü kapkara bulutlar kapladı; şimşek çaktı, ardından korkunç bir gök gürültüsü... Yağmur sicim gibi indirdi. Dalgalar geminin üzerinden aşmaya başladı.

Gemi kısa süre içinde alabora olup battı; imparator, soylu ailesi ve bütün nazırlarıyla birlikte...

İmparatorun ölümünden sonra Ma Liang'ın ve sihirli fırçasının hikâyesi ülkenin dört bir yanına yayıldı. Fakat nereye gitmişti Ma Liang? Kimse bilmiyordu!

Kimilerine göre tekrar köyüne dönmüş, oradakiler gibi çiftçilikle uğraşmaya başlamış. Kimilerine göreyse o diyar senin bu diyar benim dolaşıp durmuş, yoksul insanlar kendisinden ne istediye onun resmini yapmış.

İllüstrasyon: Zbang Guangyu

İNSAN AVLAYAN KURT

Jin Jin

Bu masalımızın başlığına bakıp şöyle diyebilirsiniz: olur mu canım, kurt insan avlayabilir mi hiç? Evet, yaşandı böyle bir olay. Anlatalım, nasıl oldu.

Gökdelen derler bir dağ, dağda küçük bir köy vardı, köyde de avcılıkla geçinen insanlar... Günün birinde adamın biri bir kaya parçasının üzerine bir tilki resmi çizdi.

Yoldan geçen ilk adam resmi görünce bastı vaveylayı: "Olmaz böyle şey, tilki falan değil bu, düpedüz kurt!"

Der demez bu sözler de kulaktan kulağa yayılmaya başladı, ta ki biri noktayı koyana dek: "Dağda bir tilki var, kurda dönüşmüş."

Duyan herkes sordu: "Gerçek mi?"

"Tabii ki gerçek. Herkes öyle söylüyor."

Hikâye durduğu yerde durmadı, zamanla bire birkaç katı olarak anlatılır oldu. "Tilki kurda dönüşmüş, upuzun iki dişi çenesinin iki yanından nah sarkarmış! Taş bile yermiş mübarek..."

“Tilki çenesinin iki yanından sarkan upuzun iki dişiyle taş yiyen bir kurda dönüşmüş, alnında da üç göz... Ne olup bittiğini ta uzaktan görüyormuş.” Hikâye gittikçe dallanıp budaklanıyordu.

“Tilki upuzun iki dişi olan, üç gözlü, dört kulaklı bir kurda dönüşmüş. Taa uzaklardan duymuş konuşanı...”

“Tilki iki upuzun dişli, üç gözlü, dört kulaklı ve beş bacaklı bir kurda dönüşmüş. Ne kadar hızlı kaçsan da nafile, arkandan yetişirmiş.”

İşte böylece herkes bu hikâyeye inanır oldu: Gökdelen Dağında yırtıcı mı yırtıcı, korkunç mu korkunç bir kurt yaşıyordu.

Tüm bunlar olup biterken dağda dolanan bir tilki vardı, en kurnazından, o da duymuştu hikâyeyi; aklına bir fikir geldi. Alelacele yola koyuldu, hoplaya zıplaya ihtiyar kurdun yanına vardı, ona konuk oldu.

“İhtiyar kurt, bana bir iyilikte bulunur musun? Bana bir post lazım giymek için, hani büyük büyükbabandan kalan var ya, onu ödünç verir misin?”

“Niyeymiş o?” diye sordu ihtiyar kurt.

Tilki eğildi kulağına kurdun: “Kurt kılığına gireceğim de – iki dişli, üç gözlü, dört kulaklı, beş bacaklı olacağım. O zaman avcılardan korkmama gerek kalmaz –hem kim bilir, belki onlar benden korkar!”

Bunu duyan ihtiyar kurt zevkle dişlerinin arasından tısladı: “Madem öyle, aynı şeyi ben yapayım, giysi olayım sana. Ben kurt değil miyim? Böylece post altına saklanmana gerek de kalmaz.”

İtiraz etti tilki. “Hayır, o dediğin işe yaramaz. Asıl benim kurt rolü yapmam gerek.”

İş dolap çevirmekse bu konuda kimse tilkinin eline su dö-kemezdi. Önüne kim çıkarsa çıksın, alavere dalavereyle onu kandırabilirdi. İhtiyar kurdun tilkinin yanında esamisi bile okunmazdı. Elbette sonunda ikna olup ata yadigârı postu çıkardı, kendi elleriyle kurda teslim etti. “Yalnız, bana söz vereceksin,” diye şart koştu, “ata yadigârı postumu verdiğime göre, eline düşen bütün avdan adil bir pay isterim kendime.”

İşte böylece, ihtiyar kurdun yardımıyla yeni bir kılığa girdi kurnaz tilki. Elinden de iş geliyordu hani. İki cılız bambu çubuğunu diş niyetine üst çenesinin iki tarafına tutturdu ilkin. Üç gözlü olmak için de alınının ortasına boyayla bir göz konduuverdi. Ee, dört tane de kulağının olması gerekiyordu elbet: tilki iki meşe yaprağı yapıştırdı kafasının iki tarafına. Eksik kalan bir şey vardı: beşinci bacak. İhtiyar kurdun akli bu işe ermedi ama hilekârlar şahı tilki bunun da üstesinden geldi. “Kuyruğumu yere degecek şekilde sarkıtırım, olur biter, işte sana beşinci bacak.”

Tilki tam da köylülerin ballandıra ballandıra anlattığı kurt olup çıkmıştı sonunda. Gökdelende bir geçit buldu kendine, orada pusuya yatıp beklemeye başladı.

Bu arada civardaki bütün köylerde yırtıcı, korkunç bir kurda dair hikâyeler alıp yürümüşü. Bu köylerden birinde yaşayan bir babayla oğul vardı, baba avcı, oğul boşa gezer. Yaşarken ondan pek bir şey öğrenmemiş olan oğul, babası ölünce onun tüfeğini omzuna takıp çalım satar oldu. Fakat vahşi bir hayvan nasıl avlanır, hiç bilmiyordu. Avcılıkla uzaktan yakından ilgisi yoktu çünkü. Dağın korkunç kurdunu ilk duyduğunda içi ürperdi, korkudan başı döndü. Eve kapanıp bir daha dışarı çıkmamayı çıkar yol buldu. Gelgelelim, ava çıkmadan nasıl yaşayabilirdi ki avcı?

Derken kış kapıyı çaldı. Ardından lapa lapa yağan kar dere tepeyi kaplayıp toprağı gümüş beyazına çevirdi. Yiyeceğı tükenen genç avcı “Dağa çıksam mı,” diye düşünmeye başladı. Ama bir sorun vardı: korkuyordu. Ya korkunç kurda rast gelirse? Ama kendini rahatlatı sonra –Gökdelen dağı, vadi ve patikalarıyla o kadar yüksek ve engindi ki, yok canım, nereden rastlayacaktı kurtların en korkuncuna. En geniş, dolayısıyla en güvenli yoldan gitmeye karar verdi, ne de olsa kurt kuytuluk yerlerde saklanırdı. Hem kurda rastlayacak olsa bile geniş yolda kaçması daha kolay olurdu.

Yüreğı ağzında Gökdeleni tırmanmaya başladı bizimki; yolu yarlamıştı ki uzaklardan sesler çalındı kulağına – tilki hırlaması mıydı, yoksa kurt uluması mı, neydi bu? Tepeden tırnağa ürperdi, soğuk terler döktü bir anda. Kurda dönüşen bir tilkinin sesi miydi duyduğu? Hırlamalar da ulumaya dönüşüyordu sanki. Etrafına bakındı korkuyla, ama görünürde kurda benzer bir şey yoktu. Yoksa kurt mu onu izliyordu sindiğı yerden?

Ne de olsa üç keskin gözü vardı kurdun. Tekrar kulak kesildi, bu defa bir şey duymadı. Tam kendini toparlamış, yeniden yola koyulacaktı ki aynı sesleri duydu, olduğu yerde taş kesiliverdi. Bakındı yine köşe bucak, kurttan eser yoktu. Kurdun dört kulaklı olduğunu hatırladı, acaba bu sefer de attığı her adımı mı dinliyordu kurt? En iyisi bulunduğu yerden biraz geri çekilmekti. Ama tek görebildiği dört yanı sarmış bembeyaz kardı. Yok canım,

bu kışta kıyamette ne kurduymuş, hem öyle olsa bile kurdu görmemesi imkânsızdı. Cesaretini toplayıp yoluna devam etti.

Yürüdüğü patika gitgide dikleşip daralıyordu. İyiden iyiye sıcaklayıp bitap düşen avcı dinlenecek bir yer bakınırken, eyvah o da ne! Hemen ilerideydi kurt. Parıldayan gözlerini kendisine dikmiş bakıyordu. Evet, yanılmıyordu, tam karşısındaydı canavar. Kurda bir kere daha bakacak cesareti yoktu bizimkinin, hayatını kurtarmak istiyorsa tabana kuvvet kaçmalıydı. Ama işte o an, titrek bacakları avcıya ihanet etti, yere çivilenmişti sanki. Çareyi kendini yere atıp sürünmekte buldu. Fakat o da ne? Şimdi de ellerine söz geçiremiyordu. Çaresizlik içinde kıvranan avcı karın üstünde ileriye doğru atıldı, belki buz üstünde kayarak ilerleyebilirdi. Kâh yuvarlanır kâh sürünürken bir ağaç gövdesine tutundu sonunda, doğrulup

baktı. Kurt hâlâ oradaydı –iki uzun dişi, üç gözü, dört kulağı, beş bacağıyla ve her zamanki yırtıcı, korkunç görünüşüyle... Arkasına bakmadan sıvışmak için omuzlamaya çalıştı. O da ne, tüfeğin yerinde yeller esiyordu. Nerede olabilirdi ki? Yolda yuvarlanırken düşmüştü herhalde. Dağda tüfek demek, hayatta kalmak demektir. Tüfeksiz ne yapardı şimdi? Avcı düşündü, hayatı tüfekten daha değerliydi. Tüfeğinin de canı cehennemle! İliklerini donduran soğukta titreye titreye emeklemeye başladı yeniden. En nihayet eve vardı, hemen avcı yatağına girdi, kat kat yorgana sarınıp ısınmaya çalıştı.

Avcının gülünç kaçışını izleyen tilki ile ihtiyar kurt gülmekten bir hâl olmuşlardı. Şapşal avcının tüfeğini buldular sonra. Başka zaman olsa içlerine korku salardı bu nesne. Ama bu diğerleri gibi değildi, bir ganimetti. Gururla ve korkusuzca baktılar ganimetlerine. Namluyu yokladılar, ardından kundağı. Bir tüfek nasıl kullanılırdı ki? Ne yaptığını bilmeden tetiğe dokunuverdi ihtiyar kurt: güüm! Ağaçtan sekip uçtu gitti mermi. Kurt namluda başka mermi olup olmadığına bakmak için tüfeği salladı, ama tüfek boştu. Merminin boşa gitmesine ikisinin de canı sıkılmıştı. Ah bir bilselerdi, o zaman bir ceylan veya tavşana sakarlardı değerli mermiyi. Hiçbiri olmasa da belki bir baştankara avlayabilirlerdi. İhtiyar kurt gözünü dikmiş ısrarla tüfeğe bakarken tilkinin aklına bir fikir geldi: “Bu haliyle bile kullanabiliriz tüfeği –ceylan, tavşan, ne olursa artık, korkutup kaçırabiliriz. Kaplan ya da leoparlara bile oyun oynayabiliriz, değil mi ki tüfek bizde, artık korkmamıza gerek yok, onlar bizden korksun.” Böylece boş silah ihtiyar kurdun omzunda, dağı kolağan etmeye çıktı iki kafadar.

Bu arada genç avcı evde güvendeydi güvende olmasına ama, ne bir lokma yiyeceği vardı ne de uyumaya huzuru; otursa olmuyor, kalksa hiç rahat etmiyordu. Yaprak hışırdasa akli yerinden uğrar hale gelmiş, çoktan öldüğünü sanmaya

başlamıştı zavallı avcı. Ne de yırtıcıydı kurt! Onu yemeye kalkmasa olmaz mıydı sanki? Yok yok, zaten nesi varsa kurt yemişti de, geriye bir tek ruhu kalmıştı. Derler ki, insan öldükten sonra ruhu kalır geriye, ruhu yaşar, konuşur, yürür. Avcı neredeyse inanmak üzereydi durumunun bu olduğuna. Derdine deli divane, uzak bir köyde yaşayan kocamış bir avcıya danışmak üzere yola çıktı.

Köye ulaştığında genç avcı soluk soluğaydı, solgun gözlerine boş bir ifade çökmüştü. Köyün en görmüş geçirmiş olan ihtiyar avcı sordu: “Derdin nedir genç adam? Pek korkmuş gibisin.”

Boynunu bükerek cevap verdi genç avcı: “Ah amcacığım, kurtların en korkuncuna rastlamadın besbelli!”

Saçlarını karıştırdı ihtiyar avcı, şaşkınlıkla sordu ardından: “Ne dedin? Korkunç kurt mu?”

Bizimki cevap verdi: “Korkunç kurt işte, hani şu herkesin dilinde olan!”

Beriki alayla karışık güldü: “Dedikodu evladım bunlar, dedikodu. Sen sen ol, inanma böyle şeylere.”

Genç avcı atıldı hemen: “Ama doğru bu, yalan değil. Kendi gözlerimle gördüm. İki uzun dişi, üç gözü, dört kulağı, beş gözü vardı. İki gözüm önüme aksın ki doğru söylüyorum.”

İhtiyar avcı tüfekte nişan alır gibi yaparak sordu: “Sen de tüfeğinle ateş ettin elbet, öyle değil mi?”

“Etmedim, hayır.”

“Neden etmedin peki?”

“Tüfeğimi düşürmüşüm, geç fark ettim. Nasıl desem -kurt öylesine ürkünçtü ki, kımlıdayamadım bile, sürünmek zorunda kaldım. Tüfeğim ne zaman kayboldu, onu bile bilmiyorum. Bütün cesaretim uçtu gitti. Sanki bir karabasan yaşıyorum, yemeden içmeden kesildim, kaç gündür gözüme bir

damla uyku girmedi. Ayağına geldim sonunda, ey bilge avcı. Bana ancak sen yardım edebilirsin. Hani derler ya, insan ölünce ruhu kalır geriye, ruhu yaşamaya devam eder. Doğru mu bu? Şimdi seninle konuşan benim ruhum mu yoksa? Ölü müyüm ben, yoksa hâlâ hayatta mı? Kulun kölen olayım, söyle bana!”

İhtiyar avcı bunları duyunca bir an kahkahayla gülmekten kendini alamadı. Ama sonra kendini toplayıp vakur bir edayla cevap verdi: “Tüfeğini yitiren, hele de gördüğü hayvan karşısında bacakları titreyen avcının zaten ölüden farkı yoktur. Neyse, aklını o kurtla bozmuşsun sen, olmaz öyle şey, kuyruklu yalan bu, kimsenin böyle bir canavar gördüğü falan da yok.”

“Ama ben gördüm işte!”

“Hayal görmüşsündür evlat.”

Genç avcının daha söyleyecek sözü vardı ama ne diyeceğini bilemedi, acısı gelip dudaklarına oturmuştu. Simsiyah yüzü, çatık kaşlarıyla sürüdü ayaklarını gerisin geri, yollandı evine.

Genç avcının korkudan ödünün patladığını öğrenen tilki daha bir cesaretlenip tüfek omuzda dere tepe alesta gezmeye başladı. Kendinden küçük bütün hayvanlar onu bu haliyle görünce kaçacak delik arıyordu. Tüfek dolu olsa belki vurabilirdi de birkaçını. Ama silahın işe yaramayacağını kim nerden bilsindi ki? Ya bir kaplan, bir leoparla kesişseydi yolu? Ölmekle kalmaz, şerefi de iki paralık olurdu tilkinin. Böyle düşünerek korkak avcının kapısını çalmaya karar verdi kurnaz tilki. Ondan birkaç mermi alsa hiç de fena olmazdı doğrusu.

Kurt postuna bürünen tilki omuzda tüfek çıktı yola.

Tak tak tak! Çaldı genç avcının kapısını.

“Ben geldim komşu –Kurt. Hatırladın mı?”

Kurt mu? Eyvahlar olsun! Tepeden tırnağa ürperdi avcı. Yorgan döşek sarınıp gömüldü iyice, soluk almaya bile cesareti yoktu. Tilki bu arada pencereye tırmanmış içeriyi görmeye çalışıyordu. Yatakta tortop olmuş titreyen avcıyı görünce bastı kahkahayı, sonra yavaşça konuştu: “O kadar korkma canım, yemeyeceğim seni, senden sadece birkaç mermi istiyorum.”

Avcının titremesi arttı. Dişleri takırdadı, bedenindeki bütün kemikler yerinden oynadı. Korkudan dili tutulmuştu. Nihayet konuşabildiğinde, yapabildiği sadece kekelemek oldu: “No... no... noolur, be... beni yeme! Ne... ne is... tersen al, ye... ye... ter ki beni ye... yeme!”

“Öyleyse bana birkaç mermi ver. Haydi, çabuk ol.”

Kafasını yorgandan çıkarmaya bile cesaret edemeyen avcı gömüldüğü yerden belli belirsiz cevapladı: “İs... is... te... diğini al. Ça... çan... tada o... ola... cak.”

“Çanta nerde?”

“Sa... san... dıkta.”

“Sandık nerde?”

“Ya... ta... ğın a... ar... ka... sında.”

“Ama önce içeri girmem gerek.”

“Ka... ka... pı ko... lunu ka... kal dır, açıl... ır.”

Tilki içeri girdi sonunda. Yatağın arkasından bir sandık çıkardı, sandıkta mermi dolu ağırca bir çanta bulunca keyfi yerine geldi. Bunlar yanında olduktan sonra kimse posta koyamazdı artık tilkiye. İsterse kaplan gelsin: hayatını kurtarmak için tilkinin değil, kaplanın kaçması gerekirdi. Çantayı omzuna atan tilki hâlâ yatağında titremekte olan avcıya bir bakış attı, gülmemek için kendini zor tuttu ve keyifle kasılarak evden çıktı.

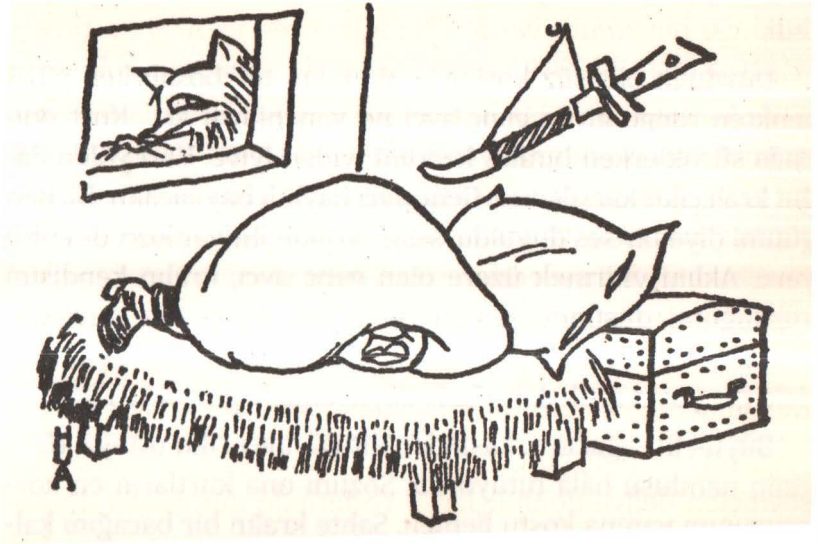
Avcının kulübesinin hemen dışında tek bir tavuğun bulunduğu bir kümes vardı. Tilki kümeden içeri eğilip tavuğu yakaladı. Can havliyle gıdıkladı tavuk. Ama onu çok seven genç avcı imdat çığlığını duyduğu halde kılını bile kıpırdatmadı. Zaten kurda karşı elinden ne gelirdi ki? Tavuğunu kurtarmaya kalkışmak kendi hayatını tehlikeye atmak olurdu. Korkak avcı elbet kendi hayatını düşünecek, gerekirse sevgili tavuğunu da feda edecekti. Yüz tavuğu olsa yüzünü de alsındı tilki, yeter ki canını bağışlasındı.

Tilki ise, elde tavuk, sırtında mermi dolu çanta, attığını vuran bir avcı gibi tekrar dağın yolunu tuttu.

Artık ellerinde bir dolu mermi bulunan tilki ile ihtiyar kurt sevinçten deliye dönmüşlerdi. Yerlerinde duramıyor, hoplayıp zıplıyorlardı. Ama çok geçmeden kahkahaların yerini çatılan kaşlar aldı, çünkü tüfeği nasıl dolduracaklarına dair en küçük bir fikirleri yoktu.

Mermileri tüfeğin ağzından mı koymaları gerekirdi acaba? –yo, hayır. Namluyu mu açsalar? –o da olmazdı. Peki kundak? –yok, o da değil. Öyle şaşkın kalakaldılar bir süre, ama ellerinden bir şey gelmiyordu. İhtiyar kurt kendini daha fazla tutamayıp hayal kırıklığı içinde kükredi: “Açıktan ölüyorum. Daha fazla dayanamayacağım. Bırak şu tüfeği. Gidip şu avcıyı yiyelim, sabrım kalmadı artık.” Bir an düşündü tilki. Belki de genç avcıya dokunmamak daha akıl kârıydı. İhtiyar kurda seslendi: “Bu sefer avcıyı sen yakalayıp buraya getir. Ona de ki, dağın kralı onu görmek istiyor. Ürkütücü görün ki sözünü dinlesin. Ben de bu arada seni patikanın aşağısında beklerim.

Beni kurt kılığında gördüğünde ayaklarımıza kapanacak; gör bak, o zaman istediğimizi yapmaktan başka çıkar yol bulamayacak. Biz de o zaman ondan tüfeği doldurmasını isteriz. Reddederse akşam yemeğimiz olmaya razı olmuş demektir.”

Kurt bu öneriyi kabul edip genç avcuyu yakalamak üzere yola koyuldu. Avcının kulübesine vardığında kapıyı üç kere vurdu. Tak tak tak!

İçeriden titrek bir ses duyuldu: “Ki... kim o?”

İhtiyar kurt kükredi: “Hemen dışarı çık! Kralın huzuruna bekleniyorsun. İki dişli, üç gözlü, dört kulaklı, beş bacaklı efendimiz seni emretti. Benimle geliyorsun, elini çabuk tut”.

Bu sözleri duyar duymaz genç avcının yatağa gömülmesi bir oldu. Dişleri korkudan takırdamaya başlamıştı yine. Kafasını yastığın altına gömdü, dili tutulduğu için elinden gelen tek şey belli belirsiz inlemek oldu. Kapı kolu kalktı yavaşça, ihtiyar kurt içeri süzüldü. Girer girmez bir hışımla avcuyu yataktan çekip çıkardı. Avcı kurdun korkunç yüzüne kaçamak bir bakış fırlattı, “Elçisi bu canavarsa eğer, eyvahlar olsun, kim bilir kral nasıldır? diye düşündü. Diz üstü çöküp hayatını bağışlaması için kurda yalvarmaya başladı. Oralı bile olma-

yan ihtiyar kurt avcını omzundan kavrayıp evin dışına sürükledi.

Duyduğu ölçsüz korkuyla alnından ter boşalırken yüzü renkten renge giren genç avcı ne yapabilirdi ki... Kurt onu dağa sürüklerken bıraktı kendini iyiden iyiye. Yarı yolda dağın kralı çıktı karşılarına. Genç avcı bayıldı bayılacaktı. Birden güüm! diye bir ses duyuldu, sesle birlikte ihtiyar kurt devrildi yere. Aklını yitirmek üzere olan genç avcı, kralın kendisini vurduğunu düşündü bir an. Aynı ses ikinci kez duyuldu: Güüm! Bu kez kral yere kapaklandı. Gücünün son damlasındaki genç avcı artık daha fazla dayanamadı, gerçekten bayıldı.

Büyük bir ağacın arkasından ihtiyar avcı çıktı ortaya, tüfeğinin namlusu hâlâ tütüyordu. Sözüm ona kurtların en korkuncunun yanına koştu hemen. Sahte kralın bir bacağı kalıdırıp şöyle bir sarstı. Eskimiş post düşüverdi yere, bambu çubuklar, meşe yaprakları ve bütün o uyduruk şeyler bir anda dökülüverdi ortalığa. Meğer o en korkunç kurt sahtekâr bir tilkiden başkası değil miymiş? Bir an şaşkınlık içinde kalan avcı dayanamayıp bastı kahkahayı. Genç avcı ise hâlâ yerde iki seksen yatıyordu. Yaşıyor muydu, yoksa ölmüş müydü? Kimse bilemedi –bilemeyecek de. İhtiyar avcının söylediği gibi, “Silahını kaybeden, canavarla karşılaştığındaysa bacakları titreyen avcının zaten ölüden farkı yoktur.”

İllustrasyon: Hua Junwu

KÜÇÜK BALIKÇI

Zhang Shijie

Bir nehir kıyısında küçük kayığı ve ağından başka bir şeyciği olmayan ihtiyar bir balıkçı yaşırdı. Gündüz balığa çıkar, gece de kayığında uyurdu. Doğrusu acınası bir hayattı yaşadığı.

Yazlardan bir yaz yine taşacağı tuttu nehrin. Sular yükseliyor, dalgalar nehrin iki kıyısını birden dövüyordu. Köy halkı boşuna Ejder adını vermemişti nehre. İhtiyar balıkçı hayatının büyük bölümünü nehirde balık tutarak geçirmişti ve artık çok iyi bellemişti ki böylesi havada balığa çıkmak felakete davetiye çıkarmak olurdu. Kayığınız alabora olur, siz de kendinizi nehrin dibinde buluverirdiniz. Bir kaygıdır aldı balıkçıyı. Balığa çıkmayan balıkçı geçimini neyle sağlardı? Günler böyle bekleyerek geçti, gelgelelim suların hiç de çekileceği yoktu. Bir gece, önceki gecelerden farksız bir geceydi, yine uyku tutmadı balıkçıyı. Kıyıda oturmuş, suların oluşturduğu burçları izliyordu.

Ansızın, nehrin tam orta yerinde, köpüklerle kabaran suların içinden, ışıklar saçan altın bir top yükseldi. Göz alıcı parlaltısıyla suların üstünde duran top bir yanıp bir sönüyordu. Balıkçının gözleri topa çivilenip kalmıştı. Bu da neydi böyle? Bir hazine mi? Yoksa nehrin ruhlarından biri mi? Her ne idiye o top, bütün gece boyunca ışıltılar saçtı, şafakla birlikte de suyun içinde kaybolup gitti. İhtiyar balıkçı belleğini yokladı bir. Daha küçük bir çocukken duyduğu bir hikâye geldi aklına. Nehirde yalnızca işinin ehli, yürekli bir balıkçının görebileceği bir hazine olduğu rivayet edilirdi. Yıllarca çalışıp didinmiş ama yine de yoksul bir hayat sürmüştü. Şimdi bu yaşa gelmişken o hazineye konacak talihli balıkçı kendisi miydi yoksa?

Ateşler saçan altın top üç gece boyunca tekrar tekrar görünüp suları ışığa boğdu. Uykusuz ve heyecan içinde geçirdiği bu üç gece sonunda ihtiyar balıkçı nihayet kararını verdi: “Ne olursa olsun, bir deneyeceğim şansımı.” Demesiyle birlikte ağın halatını beline bağlayıp kayığını nehre itti. Dalga, rüzgâr dinlemeden altın ateş topuna doğru kürek çekmeye başladı.

Dalgaların amansız gücü karşısında pes etmeyen balıkçı küreklere daha bir asılıp var gücüyle ileriye doğru yol aldı. Nihayet hedefine vardıktan sonra vakit kaybetmeden hazırda tuttuğu ağını havada savurarak avını bir anda yakalayiverdi. Topun ateşi ossaat söndü ve ardından güçlü bir dalga kayığı hızla ötelere fırlattı, su alan kayık batacak mıydı ne? Balıkçının kalbi yerinden oynayacaktı sanki. Sımsıkı kapalı gözleri, küreklere kenetlenen elleriyle vazgeçmedi ihtiyar adam; öfkesinden deliye dönen nehre karşı bütün gücüyle mücadele ederek kıyıya vardı sonunda.

“Ucuz atlattım,” diye düşündü bir oh çekerken. Kayığı bir kayaya bağlayıp içine dolan suyu kovayla boşalttıktan sonra ağı sudan çekip topladı. Sonra yakaladığı şey geldi aklına birden.

Bir balık kavanozu! Normal büyüklükte bir kavanozdu, ama beyaz yeşimden yapılmıyordu. Kavanozun dibinde altından iki küçük balık dalgaların oluşturduğu küçük gölgeli yollar boyunca ileri geri yüzüyorlardı. İki nilüfer yaprağı pembe bir çiçeğe tutunmuştu, çiçeğin üzerindeyse oltasına sımsıkı yapışmış küçük bir balıkçı vardı. Küçük balıkçı kırmızı bir ceket ve yeşil pantolon giymişti. Saçlarına iki küçük düğüm atmıştı. Ayakları çıplaktı.

İhtiyar adam hayatında böylesine güzel bir şey görmemişti. Ay ışığında gözlerini iyice yaklaştırdığı küçük balıkçı sanki aynı şekilde ona bakar gibiydi. Neşe içinde gülerek karşılık verdi ihtiyar adam. O günden sonra günler birbirini kovaladı, ama elbette bir balık kavanozuyla hoşbeş etmek ihtiyar balıkçının geçimini sürdürmesine yetmezdi. İhtiyacı olan şey yiyecekti ve bu, balık kavanozunun tam da vermediği şeydi. Nehir çekilmişti, ihtiyar adam kavanozu bir çalılığın içine saklayıp tekrar işine döndü. Yorucu iş günlerine ve takip eden derin uykularına geri döndü.

Gecelerden bir gece birden bir gürültüye uyandı adam, sesin kaynağını bulmakta gecikmedi. Balık kavanozundan keskin bir ışık huzmesi yayılıyordu etrafa. Kavanozun dışına taşmaya başlayan nilüfer çiçeği büyüdü, büyüdü, o kadar büyüdü ki yere değer hale geldi. O kadarla mı kaldı? Hayır. Küçük balıkçı canlanmıştı. O da göğsünde tuttuğu oltasıyla uza-

dı, uzadı ve çiçeğin üzerinde dikilen normal bir balıkçı haline geldi. Ve kavanoza seslenerek şarkı söylemeye başladı:

Sallan kavanoz, sallan,
Köpür billur su, köpür.

Balık kavanozu ossaat sallanmaya, içindeki su da köpürmeye başladı. Hınzırca gülen küçük balıkçı devam etti:

Ak billur su, ak,
Yüz altın balık, yüz.

Su ossaat akıp fokurdadı ve altın balık neşeyle yüzmeye başladı akan suda. Küçük balıkçı, ağzı kulaklarında, devam etti şarkısına:

Zıpla altın balık, zıpla
Kabar billur su, kabar.

Altın balık ossaat bir ayak boyu havaya zıplamaya başladı, sular da aynı yüksekliğe çıktıktan sonra dökülüp etrafa saçılıyordu. Balık hoplayıp zıplarken küçük balıkçı oturduğu çiçeğin üzerinden suya attığı oltasıyla bir altın balık yakaladı. Hemen sonra oltayı suyun dibine indirdi, balıksa buna tekrar yüzeye sıçrayarak karşılık verdi, sıçrarken püskürttüğü altından kabarcıklar yerlere döküldü. Küçük balıkçının keyfine diyecek yoktu doğrusu. Oltasını savurup bir başka altın balık yakaladı, bir diğer hareketiyle balığı bıraktı. Böylece tekrar tekrar balıkla oynadı balıkçı, balıksa tekrar tekrar zıplayıp altın boncuklar püskürttü. Küçük balıkçı bütün gece bıkmadan oynadı su ve balıkla, ta ki yeterince eğlendiğine kanaat getirene dek. Nihayet balığa bir rahat verip oltasını bıraktı. Koca nilüfer yaprağının üzerinde oturup kavanoza seslendi yine bir şarkı eşliğinde:

Dur artık billur su, dur

Zıplama altın balık, zıplama.

Bunun üzerine sular duruldu, balık sakinleşti. Nilüfer yaprağı bulunduğu yerden hareketlenip küçülmeye başladı ve eski haline gelip küçük balıkçıyla birlikte kavanoza geri döndü. Altın ışık huzmesi de yavaşça söndü. Şafak sölmek üzereydi.

Gece boyunca izlediği bu büyüleyici gösteriden ağzı açık kalan ihtiyar balıkçı kendini toparlayıp kavanozu eline aldı, ona yakından baktı. Hiçbir değişiklik göremedi, aynı sıradan balık kavanozuydu işte. Sonra yere takıldı gözü, suyun dibinde yüzlerce altın boncuk duruyordu.

Boncukları topladı ihtiyar adam, sevinçten kendinden geçmiş gibiydi. Ertesi gece, daha ertesi gece küçük balıkçının oyunu devam etti ve her sabah toplanacak daha çok altın boncuk birikti. İhtiyar balıkçı artık zengin olmuştu, rahat bir hayat sürmeye başladı. Öyle ya, ömrü boyunca boşuna mı çalışıp acılar çekmişti!

Bir gün ihtiyar balıkçı yanına altın boncuklardan birazını alarak kasabaya, panayır yerine gitti. Cebinden tespih gibi dizdiği boncuklarını tam çıkarırken rahip kıyafeti içinde bir yabancı yanına yaklaşıp boncukları görmek istedi. Balıkçının verdiği birkaç boncuğa gözünü diken adam açgözlülükle sordu: “Bütün bu boncukları nereden buldun, ihtiyar?”

İhtiyar adam neyse hikâyesi, anlattı bir çırpıda. Dürüsttü çünkü, yalan uydurmak onun yapacağı iş değildi. Başını sallayarak dinleyen yabancı nerede yaşadığını sordu balıkçıya. Merakını giderir gidermez de oradan uzaklaştı.

Heyhat, sonradan olacakları kim bilebilirdi ki?

Ertesi sabah ihtiyar balıkçı daha kahvaltısını bitirmeden kasaba hâkiminin göndermiş olduğu iki görevli bir hışımla daldı odasına.

“Bizimle gel, balıkçı!” diye kükrediler. “Hâkim bey seni istiyor. Ha, şu balık kavanozunu da getirecekmışsin.”

“Efendim, ne oluyor? Ne yaptım ki ben? Hayatımda iğne bile çalmışlığım yoktur, yasaya karşı çıkmak kim, ben kim!”

“Birisi senden davacı oldu.”

“Kim? Kim davacı oldu? Yoksa Ejder Kral mı şikâyetçi nehrinde balığa çıkıyorum diye?”

“Saçma sapan konuşma balıkçı. Seni suçlayan ne Ejder Kral, ne de bir Çinli. Sana şu kadarını söyleyeyim. Hâkim beyin bile saygıda kusur etmediği birisi. Haydi, yürü bakalım, hâkim beyin huzuruna çıkınca meselenin ne olduğunu öğrenirsin.” Böylece elinde kavanozuyla ihtiyar balıkçı önde, iki görevli arkada yola düzüldüler.

Çok geçmeden ihtiyar adam hâkimin huzuruna getirildi. Hâkimin yanı başında balıkçının çarşıda konuştuğu tekinsiz yabancı oturuyordu. Davacı olan bu adam mıydı yoksa? Soruya başladı hâkim bey hazretleri:

“Billur yeşimden bir balık kavanozunun olduğu doğru mu, ihtiyaç?”

“Doğru, efendim.”

“Peki, bu kavanozun içinde, dipte dalga izleri boyunca yüzen iki küçük altın balık var mı? Ve üzerinde minik bir balıkçının oturduğu bir nilüfer?”

“Var, efendim.”

“Geceleri nilüfer canlanıp kocaman oluyor, küçük balıkçı konuşan bir insana dönüşüyor, sular kabarıyor, altın balık zıplıyor, onun püskürttüğü sularsa altın boncuklara dnşyormuş, öyle mi?”

“Evet, yle efendim.”

Hâkim yanındaki yabancıya bir bakış atıp tekrar konuştu: “Seni ihtiyaç hırsız, hangi cüretle bu beyefendinin hazinesini çalmaya kalkışırsın? Seni hırsızlıkla suçluyor. Bu değerli kavanoz onunmuş. Nasıl çaldın kavanozu? İtiraf et!”

“Kimmiş hırsız?” diye diklendi balıkçı, “kavanoz benimdir. Neye dayanarak çaldığımı söylüyorsunuz? Nerede görülmüş, duyulmuş böylesi haksız bir suçlama? Aman ki ne aman! Hayatımda böyle arsız bir adam görmedim ben.” öfkeyle parlayan ihtiyaç adam balık kavanozunu ağıyla nasıl yakaladığını, yabancı adamla çarşıda nasıl tanıştığını bir bir anlattı.

Hâkim bir an tereddüt içinde kaldıktan sonra yabancıya döndü, başını eğip gülümseyerek konuştu: “İmparatorumuzun fermanı odur ki, bir Çinli bir yabancıya karşı suç işlemişse eğer, suçlunun yargılanmasında yabancının da karar verme hakkı vardır. Bu dava konusunda fikriniz nedir?”

Yabancı cevapladı vakit geçirmeden: “İyi öyleyse. Söz sırası bende.” Ve döndü ihtiyar balıkçıya, nüfuzlu biri olduğunu belli eden bir havayla.

“Bak ihtiyar, Çin’e niye geldim, biliyor musun? Tanrı kelamı edip iyilik yapmaya, yoksa sandığın gibi tehditler savurup hırsızlık yapmaya değil. Ben adil ve hakkaniyetli bir adamım. Senin olduğunu iddia ettiğin bu balık kavanozu aslında benimdir. Benim ülkemde yapılmıştır. Çin’e geldiğimde onu da beraberimde getirdim. Kilisemde güzel güzel duruyordu, çalınacağı aklımın ucundan bile geçmezdi. Ne zamandır arıyordum onu. Derken, dün seni gördüm, elindeki altın boncukları görünce anladım kavanozun sende olduğunu. Asıl hırsız sensin. Suçunu inkâr mı ediyorsun?”

İhtiyar adam öfkeyle gürledi: “Pek terbiyeli, pek ilim irfan sahibi gözüküyorsun, ama ağzını açar açmaz yalancının teki olduğun ortaya çıkıyor!”

Yabancı misyoner bu defa hâkime dönüp konuştu: “Siz Çinliler gerçekten umutsuz vakasınız, hırsızınız da iflah olmaz türden. Tavsiyem, onu şiddetle cezalandırmanızdır. Kavanozumu bana geri vermesi, suçunu da itiraf etmesi gerekir. Bir hâkim olarak sizin de adamı mahkûm edip kararınızı halka alenen duyurmanız gerekir. Dediğimi yapmadığınız takdirde bu olayın burada kapanmayacağını biliniz.”

“Çok güzel buyurdunuz efendim,” diye karşılık verdi hâkim, sonra ihtiyar adama dönüp bağırdı: “Seni kurnaz ihtiyar hırsız! Ver şu kavanozu çabuk. Onu nasıl çaldın, itiraf et. Doğruyu, yalnızca doğruyu söylemeni istiyorum senden.”

İhtiyar balıkçı, “İşin doğrusunu anlattım size,” dedi, “niye verecekmişim ki kavanozumu? Kurnaz hırsız ben miyim, başkası mı? Balık kavanozu bir Çin nehrinde bir Çinli tarafından bulunmuş değil mi, söyleyin bana? Hayatımı tehlikeye at-

tım onu yakalamak için. Hem kavanozu bu yabancından çaldığımı kanıtlayacak ne var ki elinizde? Niye onu bu adama vermeye zorluyorsunuz beni?" İhtiyar balıkçı öfkesinden yerinde duramıyordu. Kavanozu çıkarıp elinde tuttu. Camın üzerine yapılmış küçük balıkçı resmini işaret ederek yabancı misyonere sordu: "Bu kavanozun sizin ülkenizde yapıldığını söylüyorsunuz. Öyleyse söyleyin bakalım, buradaki balıkçı niye bir Çinli; giyinişi, görünüşü niye Çinliler gibi?"

Hâkimle yabancı kendi kazdıkları kuyuya düşmüşlerdi. Utangaç bir sessizlik içinde birbirlerine bakakaldılar: tembel gözlü bir inekle boncuk gözlü bir farenin bakışmasıydı sanki bu.

Yalanı ortaya çıkan misyoner yerinden fırlayıp ihtiyar balıkçıya bağırmaya başladı: "Sahibi benim ya da değilim, istiyorum kavanozu. Ver şunu dedim sana!"

Yabancıнын öfkesinden korkan hâkim kürsüye yumruğunu indirerek balıkçıya gürledi: "Kavanozu vermeyi reddedersen imparatorun yasasına karşı gelmekten cezalandırılacaksın, anlamıyor musun?"

Bu korkunç haksızlık ihtiyar adamı derinden yaralamıştı. Titreyip sendeledi, bir an sonra bayılıp yere düştü. Düşerken elinden kayan kavanoz kırılıp tuzla buz oldu. Kavanozdaki küçük balıkçı bir hamlede canlanıp büyüdü cam parçalarının içinden. Birden ortaya çıkardığı oltası da kendisi gibi büyüyecek gerçek ve uzun bir olta haline geldi. Büyümüş küçük balıkçının havada savurduğu oltanın misinası bir yay çizdi, oltanın ucundaki kanca yabancı misyonerin ağzına girip damağına saplandı. Misyoner şimdi oltanın ucunda sallanıp duruyordu. Küçük balıkçı oltayı yeniden savurdu. Misyoner bu kez acı içinde çığlık atmaya ve bu arada dans etmeye başladı. Bir savuruş daha: misyoner gökyüzüne uçup orada kayboldu.

Küçük balıkçı oltasını toplarken hâkim bey hazretleri biliyordu ki sıra şimdi kendisine gelmişti. Ama duyduğu korku yetti kalpten gitmesine: o muhteşem koltuğundan yuvarlanan hâkim, beyaza kesen gözleriyle öylece kalıverdi.

Küçük balıkçı ihtiyar balıkçıyı ayılttı, onun ayağa kallmasına yardımcı oldu. Birlikte mahkemeden ayrıldılar, ama o günden sonra bir daha onları ne gören oldu, ne de duyan.

İllüstrasyon: Ding Cong

BUDALA

Ye Junjian

Babeo İtalyanca budala demektir. Her nasıl olduysa zengin bir adamın oğlunun da ismi oldu bu. Zengin adamın adı Dudero'ydu. Adam bir toprak beyiydi, aynı zamanda Venedik'te ticaretle uğraşıyordu. Denizaşırı ticaret yapan adamın, ayrıca değerli taşlar, inciler, baharat ve ipekli kumaş satan birkaç tane de dükkânı vardı. Doğrusu bu ya, nasıl para kazanılacağını taşra beylerinden daha iyi biliyordu. Ona yeter ki paradan haber verin, gerisinin önemi yoktu; ah-laktı, insaniyetti, bunlar onun için boş laflardı. Kendini olağüstü derecede "temkinli" ve "ölçülü" biri olarak görürdü.

İki oğlu vardı. Küçük oğlu, onun gözünde, işe yaramazın tekiydi. Ee, "temkinliliği" ve "ölçülülüğü" elden bırakmayıp boşuna mı oğluna cuk diye oturan bir isim vermişti: Babeo. Hikâyemizin kahramanı ismini işte böyle aldı.

Başlangıçta bu zengin adam küçük oğlundan da ümitliydi. Ağabeyi gibi Babeo da zamanla ailenin içinde yerini alacaktı. Büyük oğul kentteki dükkânları çekip çeviriyordu. Belki küçüğü de çiftliklerin başına geçerci. Dudero işini bilen bir adamdı. Önce elbette Babeo'nun elinden ne tür iş gelirdi, onu görmeliydi. Oğlanın çiftlikleri doğru dürüst idare etmesi için ailenin elindeki topraklar hakkında her şeyi bilmesi ve elinden geliyorsa kiracılarının da handiyse ezip suyunu çıkarması gerekirdi. Toprağı işleyen bu adamlara güvenmeye gelmezdi hiç. Bu “mezar kazıcıları” zaten hep sahtekâr olurdu. Kadir kıymet bilmez, hep başkasının malını tırtıklamaya çalışırlardı. O yüzden onlardan daha kurnaz olmak vazgeçilmez bir zorunluluktur. Kiracıların neyi nasıl yaptıklarından haberdar olmanın en mantıklı yolu, hem onlarla çalışıp hem de onlardan gözünü ayırmaması için Babeo'yu çiftliklere göndermekti. Ne yalan söylemeliydi, Babeo'nun da aslında o “mezar kazıcılardan” aşağı kalır yanı yoktu.

Hikâyemizin bu aşamasında tatsız bir noktaya değinmemiz gerekiyor. Babeo çevrede Dudero'nun oğlu olarak bilinirdi bilinmesine ama, annesi Dudero'nun baştan çıkarıp gebe bıraktığı bir hizmetçiydi. Kendini bu utanç ve dedikodu tehlikesinden kurtarmak isteyen Dudero karısının doğum yapacağını yere göğe duyurdu; ümidi oydu ki bir oğlu olacaktı. Çok geçmeden de Babeo doğdu. Hemen sonra gerçek anne kayıplara karıştı. Dudero kadıncağızı ülke dışında birilerine mi sattı, yoksa başka bir şekilde mi kurtuldu ondan, bunu bilen tek kişi kendisiydi. Ne mutlu Dudero'ya ki Venedik'te hizmetçi kadın olmak hiç kimse olmak demekti: ne arayanı olurdu böyle birinin, ne de soranı. Her neyse, zaten böyle bir çabaya girmek beyhude olurdu, dünyanın altı üstüne gelse de Dudero asla doğruyu söylemezdi!

Çocuk büyüdü, delikanlı oldu; Dudero hiç inkâr etmedi Babeo'yu. Ama tek derdi vardı: oğlan “işe yaramazın teki”ydi.

Çocuğu uzun bir süre gözetleyip düşündükten sonra bu kara-
ra varmıştı.

Oğlan gerçekten de “işe yaramazın teki” olduğunu göster-
di. Ne zaman kiracılara göz kulak olması için köye yollansa
köylülerle birlikte işe koyuluyor, beyin temsilcisi olarak ora-
da bulunduğu aklından uçup gidiyordu. Bütün alçakgönüllü-
lüğüyle sanki onlardan biriymiş gibi davranıyordu. Aslına ba-
kılırsa, babası da onu kendi temsilcisi gibi görmüyordu. Ev-
deki rolü genç bir uşağinkinden farklı değildi. Bu yüzden de
köylülerle birlikte çalıştığında hiç yabancılık çekmiyordu
Babeo. Köylüler de onun varlığından çekinmez olmuşlardı.
Gerçek annesinin kim olduğu kulaklarına çalınmıştı, bu yüz-
den kendilerini ona daha bir yakın hissediyorlardı. Bazen,
babasına kelimesini bile edemeyecekleri şeyleri oğlanın yü-
züne karşı söylüyor, mesela gerçek annesinden, onun nasıl
biri olduğundan söz ediyorlardı. Kadıncağız muhtemelen öl-
müştür, diyorlardı. Zaten bu yüzden babası ve “anne”si ona
tıpkı kendilerine davrandıkları gibi davranmıyorlar mıydı?
Babeo çiftlikte tam da kendine uygun arkadaşlar edinmişti.

Babeo’daki değişiklik Dudero’nun keskin gözlerinden
kaçmadı elbet. Böyle bir evladın onun vârisi olması mümkün
değildi. Ailede kalmasına izin verilse kim bilir ne dertler
açardı başlarına!

Dudero, karısı ve büyük oğlu, gizli bir toplantı yapıp
Babeo’yu konuştular. Vardıkları karar elbette “temkinli” ve
“ölçülü” oldu. Dudero ertesi sabah Babeo’yu yanına çağırdı.

“Bak Babeo,” dedi, “artık koca adam oldun. Gidip kendi
hayatını kurman gerek. Seni topraklarımı çekip çevirmen için
yanımda tutmak isterdim ama şu anki işin gelecekte kazana-
cağın daha büyük başarılarla engel oluyor. Zaman değişti, oğ-
lum. Gencecik adamlar kendi işlerini bizzat kendileri kuruyor
artık. Bence senin gibi yürekli gençlerin yapacağı şey de deni-

zaşırı yolculuğa çıkıp Doğuda ticarete atılmak. İnsan orada karşısına çıkacak fırsatlarla kolayca iş kurabilir. Hem bu senin için çiftlikte çalışmaktan çok daha iyi olacaktır. Venedik bugün böylesine gelişen bir yer haline geldiyse, ülkeden çıkıp denizaşırı ticaret yapanlar sayesinde olmuştur bu. Haksız mıyım? Sen de yola çıkıp dünyayı görmekle, kendine böyle bir yol çizmekle en iyisini yapacaksın, inan bana. Yüz düka vereceğim sana. Her nereye istiyorsan gidebilirsin, ama sakın ha, yarı yolda vazgeçip geri dönmeyesin.”

Babeo yüz dükayı kendi elleriyle cebine koyan babasının asıl meramını anlamıştı. Bir an duraladı, parayı avucunda sıkarken dudaklarını ısırırdı. “Budala” olsa da köylülerden birkaç şey öğrenmiş sayılırdı. Babasının ondan kurtulmaya çalıştığını biliyordu ama, ne söyleyebilirdi ki? Gitmeyi reddetse, maa-zallah, annesinin başına gelen onun da başına gelebilirdi.

“Geri dönmeyeceğim,” diyebilirdi nihayet, “kaygılanmana gerek yok.”

Evden dışarı çıktığında bir an ne yapacağını bilemedi. Nereye gidecekti? Yüz düka onu ne kadar idare ederdi? Bu kadar para ne bir iş kurmasını sağlardı ne de Doğuya gitmesini. En fazla birkaç gün yeterdi. Ya sonra? Dünya acımasızdı ve onun da bu acımasızlık içinde yaşaması gerekiyordu. Deneyip neler olacağını görmekten başka çaresi yoktu.

Düşüne taşına yürürken omzunda balık küfesiyle yaşlı bir balıkçıya rastladı. Babeo durup adamın ne tür balık sattığını sormak istedi. Kim bilir, belki birkaç balık alıp pazarda satar-sa biraz para kazanabilirdi. Ticaret dünyasına atacağı ilk adım olabilirdi bu.

Yaşlı adama gidip sordu, hem sormaktan kime zarar gelebilirdi ki? “Amcacığım, küfede ne tür balıklar var? Satmak ister misin?”

Şöyle bir kafasını kaldırdı adam: “Satacak bir şeyim yok.”

Babeo görünüşüne bakarak böyle konuştuğunu düşündü adamın. Yoksa onu boş gezenin boş kalfası falan mı sanmıştı?

“Param yok sanma, amca,” dedi, “Cebim dolu, bak.”

Cebindeki paraları şingirdattı. İşe yaramıştı. Yaşlı adam kafasını kaldırıp anlamlı anlamlı baktı.

“Küfemde bir şey var, evet. Ama almaya değmez.”

“Neden değmesin ki?”

“Yalnızca acayip bir balık.”

“Acayip bir balık mı?” diye sordu Babeo şüpheyle. “Ne kadar acayip peki?”

“Görünüşü çok güzel, ama yenecek gibi değil,” diye açıkladı balıkçı. “Altından bir kafası, gümüşten gövdesi var. Kuyruk dersen, o da bakırdan; en azından bana öyle göründü. Şu ana kadar tuttuğum en acayip balık. Ne işine yarayacak ki? Ha, tabii bir zengin evinin genç efendisi olup da kendine oyuncak istiyorsan, o başka” diye iç geçirdi yaşlı adam.

“Balığı ne yapacaksın peki?” diye sordu Babeo. “Madem işe yaramaz diyorsun, denize at gitsin.”

“İyi de, o zaman bütün günümü boşa geçirmiş olurum. Yediğim iki lokma ekmeğin hakkını vermemiş olurum,” diye yitiraz etti balıkçı. “Eve boş gidersem karıma ne cevap veririm sonra? Bir güzel haşlar beni. Zaten üç gündür doğru dürüst bir şey yakaladığım yok.”

Zavallı yoksul balıkçı bu sözünün ardından tekrar içini çekti. Babeo acımişti adama. “Tamam, işte,” dedi, “sat bana balığını. Yüz düka veririm sana. Demin şingirdattım ya cebimde, duymadın mı? Hepsini veririm, sen de götürüp karına

verirsin. Haşlamak şöyle dursun, çok güzel bir sofraya donatır sana. Çok yorgun, aç görünüyorsun amcacığım. Şöyle güzelce karnını doyursan, fena mı olur?”

“Delikanlı,” diye karşılık verdi balıkçı, “belli ki kalbin temiz. Balığı satacağım sana. Küfesi de benden olsun.”

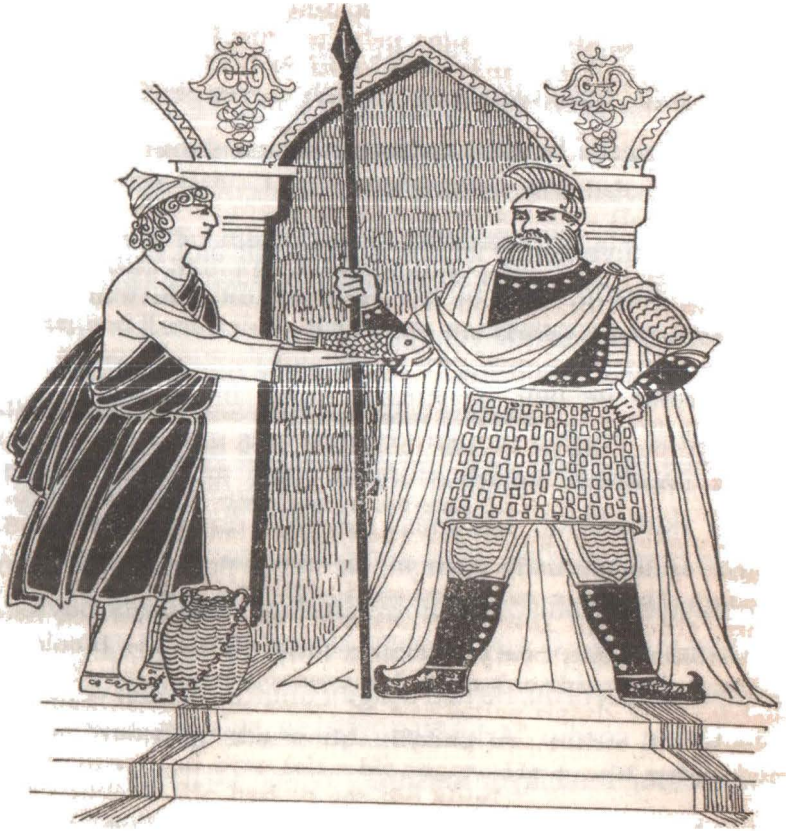
Babeo dükaları yaşlı adamın eline saydı. Adam Babeo’ya nasıl teşekkür edeceğini bilemedi, o kadar sevinmişti ki. Titreyen elleriyle balığı küfesiyle birlikte Babeo’ya verdi. Delikanlı balığa baktı: altın, gümüş ve bakır renkleriyle gerçekten de çok tuhaf bir balıktı. Üstelik canlıydı, ağzı açılıp kapanıyor, kuyruğu ileri geri oynuyordu. Hiç de renklerinin akla getireceği gibi metal cansızlığında bir balık değildi.

“Vay!” diye bir ses koyuverdi Babeo. “Canlı bu!”

“Zaten bu yüzden acayip ya!” diye katıldı balıkçı. “Altın, gümüş, bakır renklerinde ama, canlı bir balık. Hem de suda olmadığı halde canlı kalabiliyor. Senin yerinde olsam bu balığı hiç bırakmam denize.”

“Evet, çok değerli herhalde,” dedi Babeo. “Bundan daha acayip bir balık ne gördüm ne de duydum.” “Bana da çok değerli geldi,” diye tekrar iç geçirdi yaşlı adam. “Ama ne kadar güzel olursa olsun, yenecek bir şey değil. Bizim gibi yoksulların işine yaramaz.”

İç çekmesi bitmeyen adamcağız Babeo’ya “uğurlar olsun” dedi ve kendi yoluna gitti. Birkaç adım attıktan sonra bir an durup geri döndü: “Ama hiç de işe yaramaz sanma. Böyle garip şeyleri toplamaya meraklı kimi zenginler yok değildir. Mesela kral tuhaf nesneler konusunda uzmandır. Hazinesi dünyanın dört bir köşesinden gelmiş harikalarla, değerli şeylerle doludur. Ona böyle şeyler getiren herkes kralın cömertliğinden yararlanabilir.”

“Öyleyse bunu neden kendin krala sunmuyorsun?” diye sordu Babeo. “Dilersen, geri verebilirim balığı.”

“Ne kadar da iyi kalplisin. Ama yapılan alışverişten dönülmez. Pişman olsam ne yazar?” diye yanıtladı balıkçı, iç çekmeyi ihmal etmeden. “Yaşımı başımı almışım artık, elbette doğal olarak birkaç bir şey öğrenmişliğim de var bu hayattan. Kral kendisine değerli nesneler gönderen herkesi ödüllendirir; yoksa niye göndersinler ki, değil mi? Ama o muhafızları yok mu, onlar kötüdür işte. Venedik’in o kötü şöhretli beyle-riyle tacirlerinden bile daha kötü. Neyse, bu yaşta benim

kraldan isteyecek bir şeyim yok. Sen istersen hediyeni krala götürüp şansını deneyebilirsin. Dene bakalım, bir ödül alabilecek misin? Belki diğerlerinden daha yaver gider şansın.”

Bu sözlerle birlikte beklemeden dönüp uzaklaştı yaşlı adam.

Bir şey diyemediği için bir düşüncedir aldı Babeo’yu. Besbelli bir tuhafılık vardı bu işte. Ama düşünüp durmanın âlemi de yoktu. O da yürüdü yoluna.

Ayakları ve beli ağrıyınca kadar birkaç saat yürüdü amaçsızca. Yorgun olduğu yetmiyormuş gibi karnı da acıkmıştı. Balıkçının küfedeki acayip balık hakkında söylediği sözler aklına geldi: “Görünüşü çok güzel ama yenecek bir şey değil.” Dükaları uçup gitmişti, bir kuruş parası olmadan nereden yiyecek bulacaktı şimdi? Derken, uzaklarda büyük ve görkemli bir yapı çarptı gözüne, ihtişamı ve güzelliğiyle bir şatoyu andırıyordu. Birden açlığını unuttu. Hemen yoldan geçen birine sordu: “Arkadaşım, şu uzakta görünen şatonun kimin olduğunu biliyor musun?”

“Bilmiyor musun? Orası kralın sarayı.”

“Öyle mi?”

“Seni alık! Böyle bir şeyi nasıl bilmezsin? O sarayda bütün bu toprakların kralı yaşar. Bize hep cömert ve hayırhah biri olduğunu söyler.”

“Açları da doyurur mu, peki?”

“Eğer onu görmeyi başarıp aç olduğunu söylersen, sanırım sana yiyecek bir şeyler verir. Ama sorun onu görebilmekte.”

“Nedenmiş o?”

“Şatonun kapısından kralın huzuruna giden yol uzun mu uzundur ve her bir kısımda bir sürü muhafız vardır. Kralın huzuruna çıkmak dağları aşmaktan çok daha zordur. Ama elinde krala gösterebilecek nadir ve ilginç bir şey varsa, o zaman iş değişir. Kralımız tuhaf şeylerin koleksiyonunu yapmayı pek sever. Onu memnun edersen sana güzel bir sofra donatmakla kalmaz, başka ödüller de verir.”

Başını salladı Babeo. Balıkçının anlattıklarına ne kadar da benziyordu adamın söyledikleri. “Yardıminız için çok teşekkür ederim,” diyerek şatoya doğru yürüdü.

“Şu balığı krala hediye edeyim,” diye düşündü yürürken, “bakalım ödül olarak bana ne verecek.”

Şatonun kapısına ulaştığında balık küfesini yere bırakıp kapıyı birkaç kez çaldı. Sonunda tıknaz bir muhafız kapıyı açtı, Babeo’yu tepeden tırnağa şöyle bir süzdü. Oğlanın yorgun, aç hali gözünden kaçmamıştı. Sakalını sıvazlayarak homurdandı: “Söyle bakalım, ne istiyorsun?”

“Krala değerli bir hediye getirdim,” diye yanıtladı Babeo.

“Hediye mi? Ver bakayım şunu. Buradaki kurallardan haberin var mı? Krala verilecek hediyeye ilk ben bakarım.”

Babeo balığı çıkardı küfeden. Muhafız eğilip sanki kendisine sunuluyormuş gibi alıcı gözle baktı balığa. Küçük tespih gözleri sevinçle parladı. Kafasını kaldırıp vakur bir edayla konuştu sonra: “Sarayın kuralları gereği her kim krala hediye sunmak isterse öncelikle benim payımı vermesi gerekir. Yoksa saraya giremez. Bu yüzden senden balığın kafasını bana vermeni istiyorum.”

“Kafası olmayan balığı krala nasıl verebilirim?” diye itiraz etti Babeo, yüreği pırpır ederken. Kral kafasız balığı gördüğü

anda küplere binerdi. Ödül bir yana hemen okkalı bir ceza verirdi. Balığın kafasını kesmek işi büsbütün çıkmaza sokmak demekti.

Babeo “Kafası olmazsa, bu balık hiç de değerli bir hediye olmaz,” diye devam etti sözlerine. “Böyle bir şey krala ne cesaretle verilebilir ki? Siz bilge bir saraylısınız, kafasız bir balığın iyi bir hediye olmayacağını benden daha iyi bilirsiniz. İyisi mi, siz beni kralın huzuruna çıkarın; eğer kralımız hediyemden hoşlanıp bana bir ödül verirse, ben de size o ödülün bir pay veririm.”

Duyduklarından hoşnut kalan muhafız Babeo’nun sırtına bir iki vurdu: “Pekâlâ, öyle olsun. Anlaştık o zaman.”

“Tamam, anlaştık,” diye yanıtladı Babeo. “Pilavdan dönemin kaşığı kırılısın!” Bunun üzerine adam Babeo’yu içeri aldı. Delikanlı, kralı görme ümidiyle, yürümeye başladı. Ama sarayın cümle kapısına vardığında bu sefer de asık suratlı bir başka muhafız çıktı karşısına. Kelle kulak yerinde olan bu adam besbelli ki kraliyet protokol görevlilerinden biriydi. Babeo’ya gene aynı soruları sorup cevabını aldıktan sonra balığı inceleyen muhafız aynı telden çaldı: “Şimdi, saray kuralları gereğince, bu balığın gövdesi benim olmalı. Krala hediye vermek isteyen herkesin bu kurala uyması gerekir. Yoksa saraya giremez.”

Cesaretini toplayıp “Krala balığın yalnızca başıyla kuyruğunu verecek olsam, başıma ne gelir, biliyor musunuz?” diye sordu Babeo. “Böyle bir şey yapacak olsam, dünyanın en merhametli kralı bile olsa beni affetmez. Canlı girdiğim yerden cansız bedenim çıkar. Acıyın bana efendim!”

“Acımak mı?” diye içinden geçirdi muhafız. “Bu genç adam gerçekten de çok safdil olmalı. Acımak da neymiş? Bu dünyada insan ilkin kendini düşünmeli. Gerisi hava cıva.” Dünyayı ne kadar iyi bilen biri olduğunun bilinciyle gülümsedi kendi kendine. Daha yaşını başını almadan bilge biri olup çıkmıştı. Dünya halini anlamada şu genç adamdan fersah fersah üstün olduğundan en küçük bir şüphesi yoktu.

“Şimdi ne yapacaksın peki?” diye sordu, kendinden emin. “Kural kuraldır; ne sen ne ben, hiç kimse kurallara karşı gelemmez. Ben dürüst ve ciddi bir adamım. Görevim neyse yaparım.”

Hafif gülerek başını salladı Babeo. Bu gidişle dünya işleri konusunda, özellikle de saraydayken, çok şey öğrenecekti. Babasının para meselelerinde niye o kadar acımasız olduğunu anlamaya başlamıştı artık. Saraydaki görevliler babasından daha acımasızdı. Zavallı Babeo, dünya ve insanlar konusunda keşke daha çok şey bilseydim, diye düşündü.

“Krala getirdiğim balıkla içeri girmeme izin verin, ne olur!” diye yalvardı muhafıza. “Kral hediyemden memnun kalır da bir ödül verirse, o ödülde size de bir pay veririm.”

Bu teklif muhafızın hoşuna gitti, kapıyı ardına kadar açıp Babeo’yu içeri aldı. Kral, tuhaf nesneler toplamakla yaptığı ünü tam anlamıyla hak ediyordu. O gün bütün zamanını el yapımı nadide eserlerle oynayarak geçirmişti. Gelin görün ki, Babeo için engeller bitmiş değildi daha. Kralın huzuruna çıkmak için bir başka saraylıyı daha atlatması gerekiyordu. İpek ve kadife giysiler içindeki saray başmabeyincisi kraliyet salonunun hemen girişine oturmuştu, ihtişamından yanına varılmaz soylu bir varlık gibiydi âdeta. Ama aslına bakılırsa,

onun da diğ er görevlilerden zerre kadar farkı yoktu. Bütün derdi d nyalığını doğrultmaktı: “Balığı krala sunmadan önce kuyruğunu bana vereceksin. Kuraldır burada.”

“Krala kuyruksuz bir balık hediye etmektense huzuruna eli boş çıkmayı yeğlerim,” diye  ıkaştı cesur Babeo. “Bu durumda balığı denize atarım, daha iyi. Bu kadar yolu krala tüm bir balık vermek için teptim ben, ama belli ki izin vermeyeceksiniz buna,” dedi Babeo.

“Dürüst bir gence benziyorsun. Söylediklerin doğru,” diye alttan aldı başmabeyinci. “Onun için üstüme almıyorum sözlerini. Ama sen de benim sözüme kulak ver. Sencileyin kralı görmek isteyen ayaktakımı benden izinsiz içeri giremez. Kralın size ayıracak zamanı mı var sanıyorsun? Eli boş gelip kralı görmek imk nsızdır ama eli boş dönmek de mümkündür. Balığı küfesiyle bırak da hafifle biraz. Bırak balığı şuraya, daha fazla konuşup kendinin de benim de zamanımı alma. Haydi, git şimdi yoluna.”

Bu sözler karşısında oğlan olduğu yerde dondu kaldı. Yaşlı balıkçı kralın huzuruna çıkmaya çalışırken bir sürü güçlük yaşayacağını söylemişti. Meğer ne kadar da haklıymış! Ne biçim dünyaydı bu böyle! Kral ve saray erk nı arasında bile güvene dayalı bir ilişki yoktu. Nerede kaldı Venedikli bey ve tacir tayfasının, o tuzu kuru adamların halka sevgiyle yaklaşması? Babası onu evden uzaklaştırmışsa eğer, bu elbette dünyanın “kurallar”ına uygun olarak hareket ettiği içindi. Kafasında bu düşünceleri evirip  eviren Babeo doğal olarak biraz da kızmıştı. Eli boş, gerisin geri dönmeyecekti. Kralı görecekti!

“Efendim, eli boş dönemem,” diye söze girdi. “Kralımızın hediyesi kabul etmesi durumunda alacağım ödülün birinci ve ikinci kapıdaki muhafızlara belli bir pay vereceğime söz verdim. Onlara hak ettikleri payı vermeden dışarı çıkabilir miyim sanıyorsunuz? Beni dolandırıcı diye yakalayıp hapse atarlar. Olmadı, bacaklarımı kırarlar. O yüzden merhametinize sığınıyorum, kralı görüp hediyesi sunmama izin verin. Kraldan her ne alırsam hepsini size ve diğer iki muhafıza vereceğim, kendim için hiçbir şey istemem. Hem böylece, bana demin söylediğiniz gibi, saray kurallarına uygun olarak eve eli boş dönmüş olurum.”

Şöyle bir durup düşünen başmabeynci birden bir kahkaha patlattı. Oğlanın “merhamet” isteği ne kadar da komikti. Saray erkânının sözlüğünde bulunmayan bir kelimeydi bu.

“Öyle olsun bakalım. Bir istisna yapıp sana merhamet ediyorum,” dedi. “Sana söylediğim kurala uyacaksan, gidebilirsin.” Böyle diyerek Babeo’yu içeriye aldı. Kral, kabul salonunda, her zamanki gibi koleksiyonuyla oynuyordu. Babeo küfesini indirip krala reveransla selam verdi ve sonra “Majesteleri,” dedi, “nadir bulunan değerli nesnelere meraklı olduğumu duydum, o nedenle size dünyada eşi benzeri bulunmayan bir balık getirdim. Işıl ışıl parıldayan bu balık altın, gümüş ve bakırdan yapılmaz. Sizin gibi erdemli ve soylu bir krala layık. İşte Majesteleri, balığınız.”

Babeo balığı çıkarıp pencereden içeri süzülen güneş ışınlarına tuttu. Kral balıktan yayılan harikulade renklere şaşkın bakakaldı. Öylesine etkilenmişti ki, aldığı bu hediye nasıl öveceğini bilemedi. Gerçekten de hayatında daha önce böylesine harika bir nesneyi hiç görmemişti.

“Gerçeği söylemek gerekirse,” dedi kral, “bunun gibi değerli bir hediye almaktan çok hoşnut kaldım. Gördüğüm kadarıyla hali vakti yerinde biri değilsin. Böylesine harika bir nesneden yoksun kalmayı göze aldığına göre bana son derece bağlı olduğun hiç kuşkuyla yer bırakmıyor. Sana bir ödöl vermek istiyorum, dile benden ne dilerse. Elimden ne geliyorsa yapmaya hazırım. Şimdi cesurca ve bilgelikle konuş bakalım. Ama dikkat et de ileride pişman olacağın bir şey söyleme sakın.”

Bu arada çoktan içeriye süzölmüş olan başmabeyinci ve iki muhafız kulak kesilmiş, Babeo’nun ne diyeceğini büyük bir merakla bekliyorlardı. Besbelli genç çocuğun kralın vereceği ödölün tümünü ya da bir kısmını kendine saklayacak olmasından korkuyorlardı. Daha da önemlisi, özellikle orada bulunmaları gerekiyordu; olur ya, belki de oğlanın kraldan değersiz bir şey isteyeceği tutardı. Bunu engellemek gerekirdi. Akli bu denli kıt bir oğlancığın çok az şeyle yetinmesi işten bile değildi. Hemen çöktüler oğlanın başına, onlara kalsa oğlanın kraldan birkaç arazi, çantalarla altın ya da vergi tahsil-darlığı görevi istemesi en mantıklısıydı. Zaten kral da genç adamın kendisinden isteyeceği her şeyi kolaylıkla verebilecek bir ruh hali içerisindeydi. Ne ki, adamların bu şekilde gelip kulağına bir şeyler fısıldamaları Babeo için tarifsiz bir utanç kaynağı oldu. Kralın dediği gibi cesurca ve bilgelikle duruma uygun bir dilekte bulunması gerektiğine karar verdi. Kral zaten iyi bir ruh halinde olduğundan dileğini büyük olasılıkla kabul ederdi. Genç adam gösterişli bir reveransta bulunarak konuştu: “Majesteleri, küçük bir dileğim var sizden, ama yerine getirmesi biraz zor gibi. Siz iyilik nedir bilen bir hükümdarsınız.”

Kral duyduğundan hoşnut, başını salladı. “Bu ülkenin mutlak hakimiyim ben, sözüm yasadır benim. Şimdi söyle, nedir dileğin? Söyle ki, anında gerçekleşsin.”

“Sağ olun kralım,” diye devam etti Babeo, “yalnız dileğim hiç gecikmeden yerine getirilsin isterim.” Bunu söylerken eğilmeyi ihmal etmedi elbet. “Ben baldırıçıplak bir kimseyim ve tek istediğim de bir temiz sopa yemek –hem ne kadar okkalı olursa o kadar iyi olur.”

Kral kulaklarına inanamadı. Bu zamana dek kimse huzuruna çıkıp da kendisinden böylesine tuhaf bir istekte bulunmamıştı. Gözlerini delikanlıya dikti. Bu genç adam kaçık mıydı, yoksa budalanın teki mi? Hayır, görünüşe bakılırsa ne kaçık ne de budala. Kral genç adamın derdinin ne olduğunu bir de onlardan duymak istercesine Babeo’nun yanında dikilen adamlarına baktı soran gözlerle.

Adamlar ağızları açık birbirlerine bakıyorlardı, söyleyecek bir şeyleri yoktu elbet. Bu sıska oğlanın böyle bir dilekte bulunacağı akıllarının ucundan bile geçmemişti. Apışıp kalmışlardı. Uğradıkları hayal kırıklığı da cabası. Ödüle konma umutları sönüp gitmişti. Ama Babeo kötek yemekte karar kılmışsa bu onları ilgilendirmezdi. Budala dediğin başka neyi hak ederdi ki! Hem şöyle okkalı bir kötek belki de aklını başına getirirdi bu zavallının. O zaman akla aykırı dilekte bulunmak ne demekmiş, öğrenirdi. Adamlar böylece krala fikirlerini söylememeye karar verdiler. Bekleyip görecektlerdi.

Ama kral bu tuhaf tavrın sebebini öğrenme isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Bir garabet âşığı olarak bu garip olayı merak etmesi zaten en doğal şeydi. Bu duyulmamış dileğin ardında yatan sebep acaba neydi?

“Delikanlı,” dedi kral, “sana verilecek en kolay ceza temiz bir sopadır, bunu ben de biliyorum. Sopa, ülkeyi yönetme ve halkla baş etmenin vazgeçilmez yöntemlerinden biridir. Ama bunu birine uygulamadan önce mantıklı bir sebep olması gerekir. Yoksa nasıl iyicil bir hükümdar olabilirim? Sen ki bana böylesine değerli bir hediye getirdin, oysa benim seni cezalandırmak için en küçük sebebim bile yok. Seni cezalandırmamı kimse hoş görmez, çünkü adil bulmazlar. Diyeceğim şu ki, dileğinin mazur görülebilir bir yanı yok. Ağzında bunca ısladığın bakla nedir, söyle artık şunu. Haydi, bekliyorum.”

“Madem ısrar ediyorsunuz, efendim, o zaman gerçeği söyleyeceğim. Emrinize uymaktan başka çarem de yok zaten.”

“Hah, bunu iyi dedin işte,” dedi kral onaylayarak. “Bana nedenini söylersen, isteğini seve seve yerine getiririm, hem de hemen şimdi. Bu üç saraylı şahidimdir.”

“Eksik olmayın Majesteleri,” diye karşılık verdi Babeo. “Benim gibi naçiz birinin siz majestelerine hediye vermeye cüret etmesi durumunda buradan eli boş dönmesi gerektiği söylendi, işte tam da huzurunuzda bulunan bu üç saray memuru söylediler bunu. Dediklerine göre sarayın kuralıymış bu. Ben yasalara saygılı bir insanım; yasaya göre buraya balığı getirdikten sonra eli boş dönmem gerekiyormuş. Beri yandan, siz iyicil, cömert bir kralınız ve bir ödül almam için ısrar ediyorsunuz. Bunu nasıl reddederim ben? Benim için en güzel ödül gerçekten alabileceğim, ama buradan onsuz gidebileceğim bir ödül olur. Tam ihtiyacını duyduğum şey şöyle temiz bir dayak ve bu durumda bu dayak saray kurallarına da uygun olur.”

“Sarayımda böyle bir kural mı varmış? Varsa bile hiç duymuşluğum yok.”

Huzurunda bekleyen adamlarına dik dik baktı kral. Adamlar dut yemiş bülbüle dönmüşlerdi, Besbelli ki konuşmaya hiç niyetleri yoktu.

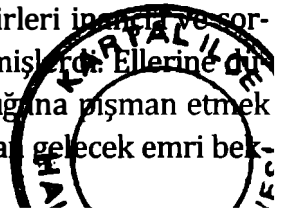
Kralın gerçeği öğrenmek istediğini anlayan Babeo bir kapıdan diğerine geçerken başına gelenleri bir bir anlattı. Bu arada bizim saraylılarda da şafak attı. Yüzleri bir kızarıyor, bir kararıyor, renkten renge giriyordu. Kral, belli ki, genç adamın doğruyu söylediği konusunda en küçük bir kuşku duymuyordu.

“İyi düşün delikanlı,” diye konuştu kral, “dayak konusunda hâlâ ısrarlı mısınız? Sonra demedi deme, zaptiyelerim dayak atma konusunda çok iyidirler. Son pişmanlık fayda etmez, bilirsın.”

“Pişman olmayacağım, asla,” dedi Babeo. “Lütfen istediğim ödülü verin bana.”

“İyi o zaman benden günah gitti.” Kral hizmetkârlarına döndü. “Zaptiyeleri çağırın.”

Birkaç dakika içinde her biri elinde kocaman bir sopa iki iri yarı zaptiye göründü kapıda. Neden çağrıldıklarını çok iyi biliyorlardı. Ateş gibi parlayan gözleriyle Babeo’yu öldüresiye dövmeye nasıl da hazır dılar. Elbette özel bir kin duymuyorlardı ona karşı. Onlar sadece verilen emirleri inatla ve sorgulamadan yerine getirmek üzere eğitilmişlerdi. Ellerine düğün şeni acıma nedir bilmeden dövüp doğduğuna pişman etmek onların işiydi. Sopalarını kaldırmış kralda gelecek emri bekliyorlardı.

“İzninizle Majesteleri,” diye konuştu Babeo, “muhafızlarla ve başmabeynciyle yaptığım anlaşmaya göre, her ne ödül alırsam ondan kendime herhangi bir şey ayırmadan belli bir payı onlara verecektim. Bu sözü vermeseydim huzurunuza asla çıkamazdım. Yalvarırım size, sözümü tam olarak yerine getirmeme izin verin.”

Kral şaşkınlık içindeydi ama istifini bozmadı, yalnızca başını sallamakla yetindi. Demek Babeo’nun olağandışı dileğinin sebebi buydu. Genç adamın sözüne sadık kalma yönünde gösterdiği çabayı takdirle karşıladı. Adamlarının kendisine verdikleri söze ihanet ettiğini çoktan anlamıştı. Aslında sara-ya hediye getiren herkesin hiç beklemeksizin huzuruna çıkabilmesini sağlamaları gerekiyordu, böylece kral da gelen kişiyi hemen görüp hediyesini doğrudan alabilirdi. Demek bugüne dek kendisine getirilen şeyleri böyle böyle çalıp durmuşlardı ha? Aklının ucundan bile geçmemişti bu. Günlerdir hediyesiz kalmasının sebebi de buydu demek. Hiç müsamaha gösteremeyeceği bir sadakatsizlik söz konusuydu.

“Senin gibi ben de sözümde duruyorum. Madem öyle, şu üç adamım şimdi senin haklın olan ödülü aralarında paylaşsın bakalım.” Tetikte bekleyen iki çam yarması zaptiyeye döndü. “Verdiğim ödülü bu üçü arasında pay edin. Ama elinizi korkak alıştırmadan.”

“Ödülünü” ilk alacak olan kralın başmabeyncisiydi. Sürdüğü rahat yaşamla bedeni yağ bağlamış başmabeyincinin yanakları al aldı.. Kaba dayağa dayanabilecek miydi acaba? Sopalar indi bedenine pat pat, ta ki adam kendini kaybedene dek. Bu arada korkudan akli başından giden diğer iki muhafız diz çöküp yalvarmaya, kraldan aman dilemeye başladılar.

Gelgelelim, kralın merhametinin yerinde yeller esiyordu. O ki bütün bu toprakların kralı, inanıp güvendiği muhafızlarınca ne kadar uzun süre aldatılıp görmezden gelinmiş, alay konusu edilmişti. Böylesi kişilere merhamet gösterilmezdi. Zaptiyelere yeniden emretti:

“Bir temiz dövün bunları. Allah yarattı demeyin!”

Sopalar inip kalkarken muhafızlar birbirinin üzerine devrilip yere düştüler. En nihayet son nefeslerini verince öfkesi dindi kralın.

Böylece Babeo ödülünün tamamını almış oldu. Artık gitme vaktiydi. Üç kez reverans yapıp minnet duygularını ifade eden genç adam dışarıya yöneldi. Tam salon kapısından dışarıya adımını atmıştı ki kralın ardından seslendiğini duydu: “Dur, bekle!”

“Delikanlı, çok pratik ve mantıklı bir ödül istedin. Adın ne senin? Söyle de hatırımda kalsın.”

“Majesteleri,” dedi Babeo, “Hatırlamaya değecek bir ad değil: Babeo.” “Ne dedin? Oysa hiç de öyle değilsin. Aksine çok bilgesin. Kim vermiş bu adı sana?”

“Babam.”

“Baban mı? Baban senden de bilge demek?”

Babeo başını sallayarak onayladı. “Evet, efendim, kuşkusuz benden çok daha bilgedir. Biraz önce ödülünüzü alan başmabeyinciyle muhafızlar kadar bilgedir. Babamla adamlarınız tıpatıp benziyorlar birbirlerine: önlerine çıkan tüm güzel şeylere el koymayı en doğal hakları sanıyorlar. En çok göz koydukları şey de para. Babama göre ben işe yaramazın tekiyim, çünkü elimden gelen tek şey çalışmak. Zaten bu yüzden beni evden kovdu ya. Ama ne olursa olsun o benim babam.

Hem bana yüz düka verdi hayatımı bir düzene sokmam için. Balığı bir balıkçıdan bu parayla alıp siz Majestelerine hediye olarak getirdim.”

“Babanın adı ne evlat?”

“Dudero.”

“Venedik”te dükkânları da olan toprak beyi Dudero’ dan mı bahsediyorsun?”

“Evet, efendim, o.”

“Bunu öğrendiğim çok iyi oldu. Neredeyse unutmuşum.” Kral, Dudero ismini tekrar duyduğuna hiç sevinmemişti.

“Baban uzun süredir vergilerini ödemiyor, hem hediye gönderdiği falan da yok. Başmabeyincim onu da kayırmış olacak. Baban hakkında ne zaman bir soru sorsam allem edip kalem edip konuyu değiştiriyordu. Demek kafa kafaya verip beni kandırıyorlardı bu akıllılar.”

“Öyle mi?” dedi Babeo. “Ne kötü! Hangi gafil Majestelerini aldatmaya cüret edebilir ki? Sizden babam adına çok özür dilerim, efendimiz.”

“Bunun seninle ilgisi yok, Babeo,” diye yanıt verdi kral. “Sen babanın verdiği parayla gidip bana bu harika balığı almışsın. Ben de hak ettiğin ödülü verdim sana. Harcadığın para babanın parası olduğuna göre, onun da kendi payına düşen ödülü alması gerekir. Hak ettiği ödül üç hizmetkârının payına düşenden az değil doğrusu.”

Kral Dudero’nun saraya getirilip başmabeyincisiyle iki muhafızına verilen ödülün aynısını alması için hemen emir verdi.

Babeo artık gerçekten saraydan ayrılması gerektiğini düşündü. Tekrar reveransta bulunup salondan çıktı. Ama kral tekrar çağırdı delikanlıyı. Besbelli genç adama “iyilikseverliğini” göstermek istiyordu.

“Buradan gerçekten eli boş dönebileceğini mi sanıyorsun?” diye sordu kral. “Bu şekilde gitmene izin veremem. Dürüstsün, yasalara saygılısın. Adamlarım güvenilmez insanlarmış. Seni kraliyet başmabeyincisi olarak atamak isterim. Bana gönderilecek hiçbir hediye gözün olmayacağına adım kadar eminim.”

Babeo son defa konuştu: “Beni hiçbir şeyin yozlaştırmayacağını anladığınız için size minnettarım Majesteleri. Ama inanın, ben memur olmak için yaratılmamışım, bundan adım kadar eminim. Bugün, yaşadığım şu birkaç saat içinde dünya

ahvaliyle ilgili çok şey öğrendim. Ama benim için en iyisi alın teri döküp emeğiyle geçinmek. Doğrusu bu ya, başka hiçbir işi iyi yapamam. Babamın çiftliğine dönmekten başka bir dileğim yok. Size çok teşekkür ediyorum Majesteleri.”

Bunu der demez saraydan ayrıldı Babeo. Bir daha da onu kimse görmedi.

İllüstrasyon: Sun Cbengwu

Her toplumun kendine özgü masalları, destanları, masal kahramanları vardır. İnsanların hayallerini, arzularını, sevinçlerini, öfkelerini, sitemlerini ve sevgilerini insanlığın hayal gücüyle süsleyerek size getiriyoruz. Dünyanın dört bucağından masallar dizimizle sıkılmadan defalarca okuyabileceğiniz, yepyeni ve eğlenceli maceralara davet ediyoruz. Güçlü anlatım ve ayrıntılarla hayal gücünüzü ve yaratıcılığınızı zenginleştirecek bu yeni bir dünyanın kapılarını aralayın.

DÜNYANIN DÖRT BUCAĞINDAN MASALLAR

- Çin Masalları
- Ortadoğu Masalları
- Hint Masalları
- Rus Masalları
- Latin Amerika Masalları
- Balkan Masalları
- Anadolu Efsaneleri
- İskoç Masalları
- Anadolu Masalları
- Kızilderili Masalları

dipnot yayınları

Selanik Caddesi 82/32 Kızılay - Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 Faks: (0 312) 419 25 32

dipnotkitabevi@yahoo.com

